

ALV-35

6/7 MEI '83

645. Alles op één kaart zetten,

alles wat men te winnen of te verliezen heeft laten hangen van één onzekere gebeurtenis. Een aan het hazardspel ontleende zegswijze, die betekent: al zijn geld zetten op de kans van één kaart, zijn gehele vertrouwen in het geluk, dat één bepaalde kaart moet aanbren- gen. Vgl. Fr. *faire son va-tout*; *mettre tous ses œufs dans le même panier*; *mettre tout son rôt à une même broche*; Hd. *alles auf eine Karte (oder auf einen Wurf) setzen*; Eng. *to have all one's eggs in the same basket*; *to venture all in one bottom*.

Het is een doorgestoken kaart, zie bij **Doorgestoken**.

646. Ergens geen kaas van hebben gegeten,

er geen verstand van hebben, er niet mee terecht kunnen. Waarop deze beeldspraak berust, is niet duidelijk. Misschien bestaat er verband met de (evenwel niet zeer bekende) uitdr. *ergens kaas (ook pap) van gegeten hebben*, er ondervinding, ervaring van hebben, in ongun- stige zin, evenals het Gron. *ik heb d'r kool van had*, de slechte gevolgen van ondervonden, dat te vergelijken is met *hij heeft er van gelust of gesmuld*. In het Fr. zegt men in deze zin *savoir ce qu'en vaut l'aune*; Hd. *ein Liedchen von etwas singen können*; Eng. *to have been through the mill*; Amer. *to have been there*.

647. Zich de kaas niet van het brood laten eten,

zich niet laten ontnemen wat zijn deel is, ge- je zijn, haar op de tanden hebbe
het aas niet van onder de voeten laten maai- t gollais niet laten nemen, zoal

648. Wie kaatst moet de bal verwachten,

wie schertst moet scherts kunn- laagt of in 't ootje neemt.

zutphen

649. Het kaf van het koren scheiden,

het slechte, onbruikbare van het goede scheiden. Vgl. *er is geen koren zonder kaf* (Hd. *kein Korn ohne Spreu*), er is niets zonder gebreken, geen goud zonder schuim. De uitdrukking is op zichzelf begrijpelijk genoeg; misschien zinspeelt zij ook op een bijbelplaats (Matth. 3: 12; Luc. 3: 17): „Hij zal Zijnen dorsvloer doorzuiveren, en Zijne tarwe in Zijne schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden”. Vgl. Fr. *séparer la paille du bon grain*; Hd. *das Korn von der Spreu trennen*; die *Spreu vom Weizen trennen*; Eng. *to sift the chaff from the wheat*.

650. Als het kalf verdronken is, dempt men de put,

als het onheil geschied is, neemt men de maatregelen die hadden moeten dienen om het te voorkomen; pas door schade wordt men wijs. Een oude en algemeen verbreide wijsheid.

DEMOCRATEN

Deze keer ontvangt u allen het Congresboek voor de komende ALV. Wij hebben hiertoe besloten, omdat de behandeling van het Democratisch Manifest op het Congres niet op de gebruikelijke manier is voorbereid. U allen behoort te weten hoe de besluitvorming over het Democratisch Manifest gaat plaatsvinden. Op pagina 3 van dit Congresboek vindt u een uitvoerige toelichting. Verder vindt u in dit Congresboek alles - inclusief de Aktuele Politieke Moties, die al in ons bezit waren- waarover de ALV zich moet uitspreken.

Een belangrijk besluit zal gaan over de deelname van D'66 aan de verkiezingen voor het Europese Parlement.

Het komende Congres is belangrijk. Wij hopen, dat de uitvoerige en goede voorbereiding in afdelingen en regio's afgerond wordt met een drukbezocht Congres, waar de uiteindelijke besluitvorming plaatsvindt. Daarmee gaan wij verder.

Wij rekenen op uw komst. Wij wensen u een goed Congres.

hoofdbestuur

**CONGRES
BOEK**

A

AGENDA **ALV-35** **6/7 MEI '83**

voor de Algemene Ledenvergadering van D'66 te houden op 6 en 7 mei 1983 te ZUTPHEN in "De Hanzehof", Coehoornsingel 1.

vrijdag 6 mei 1983

20.00 uur	1. Opening door partijvoorzitter en voorstellen van congresleiding.	WAAR ZIJN DE STUKKEN TE VINDEN? - (zie ook de achterkant van dit congresboek)
	2. Benoeming Notulen- en Stemcommissie.	
	3. Toelichting op de stemprocedure.	
20.10 uur	4. FINANCIEN: - jaarrekening 1982 - contributieregeling 1984 - aanpassing begroting 1983	congresboek A (= CB-A) blz. 33 t/m 39
20.45 uur	5. Voorstellen tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement.	Democraat febr.'83 blz. 8 en 17 CB-A blz. 17 en 18
20.50 uur	6. Toespraak voorzitter Adviesraad.	
21.00 uur	7. Beleids hoofdstuk INFORMATIEBELEID.	Democraat dec.'82 blz. 17 en 18 CB-A blz. 18 t/m 25
22.30 uur	8. Schorsing van de vergadering.	

PRESENTATIE EERSTE KAMER KANDIDATEN

KANDIDATENLIJST achterin CB-A

zaterdag 7 mei 1983

10.00 uur	9. Heropening van de vergadering.	
	10. Toelichting op de stemprocedure.	
10.10 uur	11. Beleidsvoornemens ORGANISATIE	Democraat febr.'83 blz. 17 t/m 19 CB-A blz. 25 t/m 27
10.30 uur	12. Toespraak partijvoorzitter en behandeling moties m.b.t. Beleidsnota en deelname Europese verkiezingen.	CB-A blz. 27 en 28 CB-A blz. 40
11.00 uur	13. Presentatie kandidaten BESTUREN en COMMISSIES	CB-A blz. 31 t/m 32
11.10 uur	14. ACTUELE POLITIEKE MOTIES Opening stembussen.	CB-A blz. 28 t/m 31 Congresboek B, op de info-balie op het congres.
12.00 uur	LUNCH Sluiting stembussen.	
12.30 uur	15. Toespraak fractievoorzitter Tweede Kamer + vragenuurtje aan Tweede-Kamerfractie	
13.15 uur	16. DEMOCRATISCH MANIFEST, discussie en besluitvorming	Dem. febr.'83 blz. 9 t/m 16 CB-A blz. 3 t/m 17
15.30 uur	17. Uitslag stemmingen en sluiting.	

SLUITING STEMBUS EERSTE KAMER KANDIDATEN 15.30 uur.

DEMOCRATISCH MANIFEST

toelichting hoofdbestuur

1. Inleiding

Een zeer drukke periode ligt achter ons, sinds begin februari heeft de partij gediscussieerd over het Democratisch Manifest (DM). Sinds begin maart buigen Adviesraad en Hoofdbestuur zich over de voorbereiding van de ALV waarop het DM aan de orde komt: 6 en 7 mei 1983.

De hoeveelheid en de inhoud van de reacties op het DM geeft aanleiding tot optimisme: er is erg hard gewerkt, iedereen heeft zijn uiterste best gedaan om alles in goed banen te leiden. Het Hoofdbestuur heeft goede nota genomen van alle inbreng, en vindt daarin aanleiding om hieronder een wat uitgebreide toelichting te geven op wat ons thans voor ogen staat. Deze toelichting is ons inziens van groot belang voor een goed congres !

2. Punt één

Punt één, gehoord en gelezen de partij en de AR, is dat we een zeer scherp onderscheid moeten maken tussen de FUNCTIE en de INHOUD van het Democratisch Manifest.

Het is opvallend dat veel reacties, die in eerste instantie alleen over de inhoud lijken te gaan, in feite mede betrekking hebben op de functie van het DM.

Punt twee is zonder twijfel het volgende: ook het HB had ten tijde van de publicatie van het DM nog geen volstrekt helder beeld van de gang van zaken tot en met de ALV. Er was na de najaars-ALV krap twee maanden de tijd om het stuk te maken, bovendien is de gevolgde procedure op een aantal punten geheel nieuw.

3. Oorsprong van het Democratisch Manifest

In het vorige najaar voerden we een uitgebreide discussie naar aanleiding van een aantal inhoudelijke moties. Algemene conclusie was dat het Hoofdbestuur, aan de hand van een aantal moties (de bekende 'bouwstenen'), diende te zorgen voor een inhoudelijk stuk ten behoeve van de voorjaars-ALV 1983. Het congres had haast, en terecht!

Veel leden volgden de teleurgestelde kiezers, het drong tot ons door dat spreken over organisatie en publiciteit alleen, niet zou baten.

4. Functie van het Democratisch Manifest

In willekeurige volgorde kunnen de volgende elementen worden onderscheiden:

- markering van het eigen karakter van D'66 in 1983;
- geven van een analyse van de huidige maatschappij;
- samenbinding van de leden, door aan te geven wat ons bindt, meer dan wat ons verdeeld houdt;
- basis voor een (of meer) zeer kort(e) stuk(ken) waarmee de leden bijv. in campagnes de identiteit van D'66 kunnen verduidelijken;

- beginpunt van een brede discussie in alle geledingen van de partij over politiek in algemene in plaats van in speciale termen;
- een aanzet tot een aantal korte termijn beleidsprioriteiten voor vertegenwoordigers en besturen;
- tesamen met de inbreng uit de partij een uitgangspunt vormen voor een aantal inhoudelijke lange(re) termijn projecten.

5. De status van het Democratisch Manifest

Veel vragen zijn gerezen omtrent de status die het DM zou moeten innemen, bijvoorbeeld in relatie tot ons Beleids- en Verkiezingsprogramma en de SWB-nota's. Bij het beantwoorden van deze vragen, moet goed voor ogen gehouden worden dat het DM een beginpunt is in een uitgebreid proces van inhoudelijke werkzaamheden. In dat opzicht is het DM dus niet vergelijkbaar met de genoemde politieke programma's, die immers op één of andere wijze bindend zijn.

DM/Beleidsprogramma

Het 'oude' idee achter een BP was een dwarsdoorsnede van (bijvoorbeeld) departementaal ingedeelde beleids-terreinen, met de bedoeling de samenhang tussen deze gebieden aan te geven. In de BP's van 1970 en 1976 was dit het geval. Zonder aanwijsbare reden is het huidige BP een versie van het BP van 1976 waaraan een veelheid van geactualiseerde hoofdstukken is vastgekleefd, zonder dat de samenhang in acht werd genomen.

Het DM probeert die samenhang weer terug te brengen, en kan dus een functie hebben bij het herzien van het BP. Ter voorkoming van misverstanden: het DM bedoelt niet de Inleiding van het BP (Uitgangspunten van Denken en Handelen van D'66) te vervangen.

Begin 1984 kan de ALV een procedure-voorstel bereiken voor herziening van ons Beleidsprogramma, waarin meer concreet kan worden aangegeven hoe de herziening in zijn werk gaat. Het spreekt vanzelf, dat de partij-inbreng over de hoofdstukken I en II van het DM vooral van belang is voor eventuele aanpassing van deel 1 van het Beleidsprogram. Met het oog op de programmatische bijstelling van het Beleidsprogram is de discussie en de besluitvorming op het Congres van belang: de richting van de herziening moet duidelijk worden.

6. De procedure rond het Democratisch Manifest

De procedure rond het DM heeft hier en daar aanleiding gegeven tot vragen en kritiek. Ook hier geldt dat het Hoofdbestuur achteraf wijzer is dan twee maanden geleden.

Een belangrijk punt van discussie in het Hoofdbestuur is geweest de vraag of het HB aan het Democratisch Manifest beslis/aandachtspunten zou toevoegen. Een veel gehoord geluid in de partijdiscussie is het feit dat het DM 'sec' moeilijk hanteerbaar was; toevoeging van aandachtspunten had dat misschien kunnen voorkomen. Voor het HB heeft uiteindelijk de doorslag gegeven, de overweging dat zo min mogelijk vanuit 'Den Haag' de toon van de discussie moest worden bepaald. Overigens is de hoeveelheid door de partij aangedragen beslis-punten er niet minder op geworden.

De voor discussie beschikbare tijd was volgens sommigen te kort. Al eerder is aangegeven dat de besluiten van het najaarscongres zeer weinig ruimte in het tijdschema boden.

DM/Verkiezingsprogramma

Het verkiezingsprogramma staat voor vier jaar (of zoveel korter als het kabinet eerder valt) vast. Het DM is nergens in strijd met het VP, het DM benadert de politiek echter vanuit een andere invalshoek, en voor een ruimere termijn dan het VP.

In het DM is overigens wel een verwijzing naar het Verkiezings(en beleids-)programma te vinden: het analyseren van de maatschappij - aldus het DM - zou een doorlopend proces moeten zijn voor D'66. Tot nu toe hebben we dat alleen gedaan als er verkiezingen op komst waren. Een pleidooi kortom, voor het min of meer permanent analyseren van de maatschappij, met als tussendoel bv. het komende verkiezingsprogramma.

DM/SWB-nota's

Evenals ten aanzien van BP en VP geeft (de discussie over) het Democratisch Manifest een aantal witte vlekken aan: onderwerpen waarop gestudeerd moet worden, waar D'66 nog onvoldoende beleid voor heeft ontwikkeld. Op de ALV van 6 en 7 mei zullen daarover stellig een aantal uitspraken volgen.

Het SWB-bestuur heeft ons inmiddels laten weten, dat ze het DM in zijn algemeenheid geschikt acht om te dienen als uitgangspunt voor een aantal werkzaamheden.

7. Besluitvorming ALV

Het is nooit de bedoeling geweest om het DM integraal, als een soort programma door de ALV te doen vaststellen. Dat is één van de redenen waarom de tekst niet afdraagbaar is.

Wel is het onze bedoeling, de ALV de volgende vragen voor te leggen:

- 7.1. is de gegeven maatschappij-analyse een juiste;
- 7.2. is die analyse herkenbaar als voor D'66 van wezenlijk belang (besluitvorming!);
- 7.3. is in het DM juist verwoord wat D'66 in hoofdlijnen kenmerkt, hoe onze plaats in het politieke veld gevonden wordt;
- 7.4. heeft het DM voldoende gediend als aanzet tot een brede politieke discussie in de partij;
- 7.5. is het DM, gehoord de partijdiscussie, een bruikbaar uitgangspunt voor:
  - verdere uitwerking van een aantal thema's
  - aangeven van enige korte termijn prioriteiten
  - aanzet tot een herziening van de structuur van ons beleidsprogramma
  - totstandkomen van een/meer korte stukken ter herkenning aan de basis.

Bij beantwoording van deze vragen, dient een aantal zaken in overweging genomen te worden:

- het DM is niet 'hét' stuk, zoals geen enkel stuk dat ooit is;
- het DM kan en mag niet uitputtend zijn t.a.v. de concrete uitwerking, aangezien dat
  - + meer tijd zou hebben gevegd.
  - + ten koste gaat van de hoofddoelstelling markering van hoofdlijnen van de partij, en kiezen van een fundamentele invalshoek ten opzichte van de maatschappelijke ontwikkelingen. Om een voorbeeld te noemen: natuurlijk lost het oplossen van de besluitvormingscrisis niet alle andere problemen op, maar juist voor D'66 is een goede besluitvorming wél absolute voorwaarde voor ieder succesvol politiek handelen op elke termijn;

- het DM is niet geschreven met het oog op een nieuwe of tweede (onder)naam voor de partij. Na het schrijven bleek het DM echter wel precies aan te geven dat Democraten '66 volledig onze politieke lading dekt;
- het DM is bedoeld voor een periode van 2 à 3 jaar, vóór de komende verkiezingen moet een nieuw stuk geschreven worden, dan vooral gericht op totstandkoming van een nieuw Verkiezingsprogramma;
- het DM zal 'voortleven' met de mondelinge en schriftelijke inbreng uit de partij en de besluiten van de ALV;
- het DM is een fase in het door ieder gewenste herstelproces van D'66 na de trieste gebeurtenissen van 1982;
- het DM moet vooral in samenhang gezien worden met het huidige deel 1 van het Beleidsprogramma, de Uitgangspunten van Denken en Handelen van D'66;

8. Voorbereiding Besluitvorming

Voor u ligt het Congresboek, waarin opgenomen de congresstukken, resoluties, moties enz. Ten aanzien van de stukken bij het Democratisch Manifest past daarbij de volgende uitleg.

De inbreng van de partij is zo omvangrijk dat we een tweedaags congres zouden behoeven om alles naar de letter te behandelen. Anderzijds zijn er veel overeenkomsten in wat men aan de ALV wil voorleggen. Een onmisbare fase in het bijeenbrengen van congresstukken, was de inbreng van de Adviesraad. De raad heeft, gehoord de meeste discussies in de partij, het HB geadviseerd ten aanzien van de 'zwaarte' van de verschillende reacties. De combinatie van schriftelijke en mondelinge inbreng heeft dus geleid tot de voorliggende selectie. In zijn resoluties heeft het HB geprobeerd zoveel mogelijk van de reacties te bundelen.

De niet expliciet in de congresstukken opgenomen inbreng wordt, gehoord de ALV, doorgezonden naar SWB en/of de Programmacommissie, ten behoeve van het werk waartoe de ALV besluit (Nota's, programherziening etc.)

9. Slotopmerkingen

Het Hoofdbestuur doet een beroep op alle congresgangers om zo mogelijk voorafgaande aan de ALV het DM nog eens te lezen. Uit veel reacties bleek ons, dat een 'tweede termijn' vaak nieuwe gezichtspunten oplevert.

In een groot aantal afdelingen en regio's zal dit overigens toch gebeuren, nu velen de discussie over het DM niet als afgerond beschouwen.

10. Vragen en opmerkingen

Het blijft denkbaar dat na deze toelichting, en na lezing van de congresstukken, nog vragen overblijven.

Na ervaringen met vorige ALV's, stellen wij U wederom in de gelegenheid om direct contact met ons te zoeken. U kunt bellen met Michiel ten Brink (Secr. Politiek HB) 071 - 141934 of 070 - 858303 overdag en 's avonds.

Wij wensen U een goed en vruchtbaar congres !

Het Hoofdbestuur.

HB-RESOLUTIE

HB-resolutie I

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 7 mei 1983 te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat het Democratisch Manifest een duidelijke functie heeft in het proces van herstel van D'66 na 1982;
- dat deze functie onder meer bestaat in:
  - + het markeren van het eigen karakter van D'66
  - + het geven van een voor D'66 bruikbare maatschappij-analyse
  - + het herkenbaar aangeven van wat D'66-leden bindt
  - + het beginpunt zijn van een brede politieke discussie in alle geledingen van de partij;
- dat het Democratisch Manifest als intern discussiestuk van D'66 op de genoemde functie beoordeeld moet worden;
- dat het Democratisch Manifest benevens de daarover gevoerde discussie, moet leiden tot het vaststellen van een aantal taken voor de komende twee tot drie jaar;

VOORTS OVERWEGENDE

- dat het Democratisch Manifest niet amendeerbaar is, op grond van het eigen karakter;
- dat de status van het Democratisch Manifest niet een de partij of leden daarvan bindende tekst is;

CONSTATEERT

- dat het Democratisch Manifest voor een belangrijk deel de genoemde functies al heeft vervuld;
- dat de discussie over het Democratisch Manifest een aantal hoofdlijnen t.a.v. het te voeren beleid, en t.a.v. de uit te voeren taken heeft opgeleverd;

BESLUIT

1. het HB te verzoeken een permanente werkgroep in te (doen) stellen ter voorbereiding van verdere maatschappij-analyses;
2. het Democratisch Manifest als zodanig in stand te laten en niet te (doen) herschrijven;
3. het Hoofdbestuur op te dragen, het Democratisch Manifest, de inbreng vanuit de partij, en de resultaten van de besluitvorming op deze ALV, te bundelen ten behoeve van verdere werkzaamheden;
4. het Democratisch Manifest te kiezen tot uitgangspunt van:
  - 3.1. bij andere resoluties te stellen korte-termijn beleidsprioriteiten voor vertegenwoordigers en besturen van D'66,
  - 3.2. uitwerkingen van een aantal in andere resoluties aan te geven thema's,
  - 3.3. voorstellen voor herziening van het Beleidsprogramma,
  - 3.4. het samenstellen van één of meer korte en heldere stukken ten behoeve van bijvoorbeeld ledenwerving en campagnes;

en de inbreng van de partij, alsmede de besluiten van deze ALV daarbij te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HB-resolutie II

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 7 mei 1983 te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat bij een aantal (groepen van) leden de behoefte bestaat aan een (tweede) korte, herkenbare naam van de partij naast 'Democraten '66'
- dat deze behoefte voornamelijk wordt ingegeven door ervaringen bij het benaderen van kiezers/potentiële leden, die daarin een onderscheiding zoeken tussen D'66 en andere politieke partijen;

VOORTS OVERWEGENDE

- dat een scherp onderscheid dient te worden gemaakt tussen campagne-slagzinnen en (korte) karakterisering van een politieke partij;
- dat een hier bedoelde (tweede) naamgeving slechts zinvol kan zijn, indien deze de instemming heeft van een ruime meerderheid van de leden;
- dat een naamgeving als hier bedoeld op zich onvoldoende garantie is voor een bredere herkenbaarheid van D'66 onder kiezers/potentiële leden;

CONSTATEERT

- dat een aantal fundamentele democratische waarden in deze tijd dreigt te worden aangetast;
- dat besluitvorming in de publieke en private sector vanuit democratische openheid nog veel te wensen overlaat;
- dat D'66 in negentienzesenzestig met name met het oog hierop is opgericht;
- dat in de afgelopen maanden een grote variatie aan termen is aangedragen als mogelijke 'onder'-naamgeving, waarvoor echter onvoldoende consensus in de partij lijkt te bestaan;
- dat het niet aannemelijk is, dat hierin in de toekomst verandering zal komen;

BESLUIT

De naam 'Democraten '66' onverkort te handhaven, en als zodanig geen andere (tweede) karakterisering te kiezen, behoudens toekomstige campagne-slagzinnen,

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - III

De ALV van D'66, in vergadering bijeen te Zutphen op 6 en 7 mei 1983,

CONSTATERENDE

- dat de leden van D'66 de hoogste prioriteit toekennen aan het vraagstuk van de waardering van arbeid in het geheel van menselijke activiteiten;

OVERWEGENDE

- dat betaalde arbeid in de maatschappij van nu de enige vorm van arbeid is die maatschappelijk aanzien geniet;
- dat er in de maatschappij van nu, maar ook in die van morgen, niet voldoende betaalde arbeid voorhanden is voor ieder die wil en kan werken, ongeacht sexe of leeftijd;
- dat het tekort aan betaalde arbeid niet alleen het stelsel van sociale zekerheid onder grote druk zet, maar ook een onaanvaardbare tweedeling veroorzaakt tussen betaald actieven en onbetaald actieven;
- dat het streven van D'66 erop gericht is te komen tot een evenwicht in waardering van betaalde en onbetaalde activiteiten;
- dat het benadrukken van betaalde arbeid voorbijgaat aan de functie van onbetaalde activiteiten als mogelijkheid om creatieve vermogens van mensen optimaal tot ontplooiing te brengen;

VAN MENING

- dat de begrippen arbeid en volledige werkgelegenheid aan herwaardering toe zijn;
- dat een grootscheepse herverdeling van betaalde arbeid en dus van inkomens geboden is, waarbij een zgn. basisinkomen nadere overweging verdient;
- dat tevens een vrije-tijd-beleid noodzakelijk is, dat voorwaarden schept voor individuele invulling en dat dus gevolgen heeft voor o/m. het onderwijs-beleid en het sociaal-cultureel beleid;
- dat om tot herverdeling van betaalde arbeid te komen arbeidsduurverkortings moet worden nagestreefd en eventueel moet worden afgedwongen;

BESLUIT

het Hoofdbestuur op te dragen de ideeën binnen D'66 over arbeids- en inkomensverdeling en een vrijetijd-beleid vorm te geven in een zo spoedig mogelijk uit te brengen nota,

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - IV

De ALV van D'66, in vergadering bijeen te Zutphen, op 6 en 7 mei 1983,

OVERWEGENDE

- dat het onderwijs als fundamentele doelstellingen kent: de ontplooiing van de menselijke persoon; de voorbereiding op het functioneren in de samenleving en de verbreiding en vernieuwing van onze cultuur;

- dat ons huidige onderwijssysteem daarbij ingrijpende veranderingen in onze kijk op mens, samenleving en cultuur moet zien op te vangen en in zich op te nemen;
- dat veel van die veranderingen politieke keuzen impliceren, omdat het gaat om lange-termijninvesteringen die een gemeenschapsvoorziening als ons onderwijsstelsel vergt;

VAN OORDEEL

dat tot de belangrijkste van die veranderingen behoren:

a) ten aanzien van mens:

- gelijkberechtiging van man en vrouw;
- meer aandacht voor de emotionele, sociale en culturele aspecten, naast de cognitieve (m.a.w. het leren werken met mensen, dingen en ideeën);
- meer ruimte voor de pedagogisch-didactische differentiatie naast de verscheidenheid naar levensbeschouwing;
- zoveel mogelijk gelijke kansen voor iedereen (dus geen onomkeerbare keuze op te jonge leeftijd);
- geïntegreerd voortgezet onderwijs; extra aandacht voor onderwijs aan gehandicapten en voor het onderwijsvoorrrangsbeleid);

b) ten aanzien van maatschappij:

- de veranderende betekenis van arbeid in het menselijke leven (n.a.v. de vermindering van de gelegenheid tot betaalde productieve arbeid);
- de groeiende kloof tussen onderwijs en behoeften in de samenleving;
- meer aandacht voor de toerusting tot mondige actieve deelgenoten aan onze democratie;
- de groeiende noodzaak van educatieve voorzieningen voor volwassenen (leerrecht, betaald educatief verloop, wederkerend onderwijs, tweede-kans onderwijs);
- onderwijs en maatschappij minder van elkaar te scheiden: school als participatiecentrum;
- het groeiende multiculturele aspect van de Nederlandse samenleving;
- de betekenis van de naderende informatiemaatschappij voor het onderwijs;

c) ten aanzien van cultuur:

- de zich verbredende kloof tussen technologie en cultuur;
- de grote gevaren en kansen van de informatisering van onze samenleving voor onze cultuur;
- effecten van de aanwezigheid van culturele minderheden op de Nederlandse cultuur;
- de slinkende relatie tussen onderwijs en cultuurbeleid;

TEVENS VAN OORDEEL

dat de door D'66 nagestreefde democratisering en decentralisatie m.b.t. het onderwijs leidt tot meer autonomie voor de onderwijsinstelling tegenover een centralistisch circulairebeleid en binnen die instelling tot meer zeggenschap voor ouders/leerlingen/studenten en leerkrachten tegenover het traditionele bestuur, m.n. met betrekking tot de identiteit: openbaar of bijzonder onderwijs;

BESLUIT

het Hoofdbestuur uit te nodigen om in samenwerking met onderwijswerkgroepen tot een nota te komen, waarin de politieke keuze (in samenhang met bovengenoemde veranderingen) leiden tot een vernieuwd Nederlands onderwijsstelsel, daarbij rekening te houden met de financiële mogelijkheden;

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - V

De ALV van D'66, op 6 en 7 mei bijeen te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat de zorg voor het milieu kenmerkend is voor de programmatisch-politieke opstelling van D'66, zowel in nationaal als in Europees verband;
- dat een volwaardig milieubeleid in de opvatting van D'66 slechts mogelijk is als dat beleid in nauwe samenhang wordt gebracht met de andere beleidsdoelstellingen;
- dat van een volwaardig milieubeleid in Nederland eerst kan worden gesproken, wanneer dat beleid rekening houdt met de grensoverschrijdende aspecten van de milieuproblematiek, die een internationale aanpak noodzakelijk maken, met name op Europees niveau;
- dat economie en milieu niet tegenover, maar naast elkaar gezien moeten worden, ook wanneer er sprake is van economische teruggang;
- dat een verantwoord milieubeleid per saldo positieve gevolgen kan hebben voor de werkgelegenheid;
- dat uit het oogpunt van een preventief milieubeleid, ook op Europees niveau, meer aandacht moet worden besteed aan milieu-effect-rapportage;
- dat het huidige EG-milieubeleid volstrekt onvoldoende is, gezien de door D'66 onderschreven fundamentele doelstellingen, zoals vervat in de EG-verdragen;
- dat met name het Europees Parlement meer aandacht moet schenken aan de milieuproblematiek om ook op dit terrein zijn zozeer gewenste initiërende en stimulerende rol binnen de Europese Gemeenschap waar te kunnen maken;
- dat de parlementaire vertegenwoordigers van D'66 ook in de toekomst initiatieven zullen moeten nemen, die tot een verbetering van het milieubeleid kunnen bijdragen, bijvoorbeeld in overleg met vertegenwoordigers van andere politieke groeperingen, die aan het milieu een hoge prioriteit toekennen;
- dat een dergelijk overleg echter, gezien haar beperkte programmatische basis, voor D'66 niet gericht kan zijn op de totstandkoming van een gemeenschappelijke lijst voor de a.s. Europese verkiezingen;
- dat D'66 anderzijds reeds bezig is met overleg met buitenlandse politieke partijen, gericht op overeenstemming op hoofdpunten van beleid;

BESLUIT

- haar parlementaire vertegenwoordigers te verzoeken hoge prioriteit te blijven geven aan de totstandkoming van een volwaardig beleid t.a.v. milieu, energie en grondstoffen, landelijk en internationaal, conform de plaats van D'66 als milieu-partij van het eerste uur;
- het Hoofdbestuur te verzoeken, initiatieven om te komen tot geregeld overleg over milieuproblemen met andere politieke groeperingen in binnen- en buitenland, waar mogelijk te steunen;
- haar parlementaire vertegenwoordigers in het Europees Parlement, evenals het Hoofdbestuur te verzoeken om in de reeds geëntameerde contacten met buitenlandse politieke partijen te blijven streven naar programmatische overeenstemming op hoofdpunten van Europees beleid, teneinde de ALV zo spoedig mogelijk te kunnen informeren over mogelijke samenwerkingsvormen in het nieuwe Europese Parlement;

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - VI

De ALV van D'66, in vergadering bijeen te Zutphen op 6 en 7 mei 1983,

OVERWEGENDE

- dat het tempo van stijging van de werkloosheid in Nederland onrustbarende vormen heeft aangenomen;
- dat de werkloosheid in Nederland de laatste jaren aanzienlijk sneller is gestegen dan in andere vergelijkbare geïndustrialiseerde landen;
- dat ons stelsel van sociale zekerheid (in financieel opzicht) onder grote spanning staat;
- dat het beleid tot bestrijding van de werkloosheid en gericht op economisch herstel moet worden gevoerd binnen de randvoorwaarden, gesteld door een zorgvuldig milieu- en energiebeleid;

VAN OORDEEL

- dat het huidige kabinetsbeleid te eenzijdig gericht is op de terugdringing van het financieringstekort via omvangrijke bezuinigingen, die de kwaliteit van gemeenschapsvoorzieningen direct in gevaar brengen en bovendien tot extra werkloosheid leiden;

SPREKT ALS HAAR MENING UIT

dat herstel van de economie en terugdringing van de werkloosheid alleen bereikt zullen kunnen worden via een beleidspakket, dat bestaat uit de volgende maatregelen:

1. het voeren van een krachtig pleidooi voor een internationaal gecoördineerd stimulerend beleid in de daartoe geëigende internationale organen (EEG, OESO, IMF, Wereldbank);
2. een meerjarig beleid, gericht op algemene inkomensmatiging in combinatie met belastingverlaging en arbeidsduurverkorting met zoveel mogelijk verlenging van de bedrijfstijd, bij voorkeur via een sociaal contract, af te sluiten met werknemers- en werkgeversorganisaties;
3. vernieuwing en versterking van de industrie, zowel via vereenvoudiging van het systeem van lastenverlichting (verhoging vermogens- en voorraadaftrek, verlaging vernootschapsbelasting, afschaffing basispremie WIR) als via gericht beleid (MIP, versterking regionale ontwikkelingsmaatschappijen, overheidsaankoopbeleid, technologie- en informatiebeleid);
4. stimulering van nieuwe werkgelegenheid in startende, kleinere bedrijven, zowel via vereenvoudiging en sanering van regelgeving en vergunningen-procedures, als via gerichte fiscale faciliteiten;
5. hervorming en vereenvoudiging van het huidige stelsel van sociale zekerheid door samenvoeging van loondervingsregelingen wegens ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid tot één regeling, die
  - a) aan mannen en vrouwen gelijke rechten toekent, ongeacht de burgerlijke staat,
  - b) bestaat uit een basisverzekering, gekoppeld aan het minimumloon, alsmede een aanvullende verzekering, waarvan de hoogte en de duur afhankelijk is van arbeidsverleden en leeftijd,
  - c) een overzichtelijke regionale uitvoeringsorganisatie kent;
6. het voorkomen van pensioenbreuk bij verandering van werkgever;

BESLUIT

de Tweede-Kamerfractie van D'66 te verzoeken er bij de Regering op aan te dringen een dergelijk beleidspakket te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - VII

De ALV van D'66, in vergadering bijeen te Zutphen op 6 en 7 mei 1983,

OVERWEGENDE

- dat de huidige en toekomstige problemen van in ons land verblijvende culturele minderheden ernstig en omvangrijk zijn, met name voor de vrouwen en de zgn. tweede of latere generatie(s);
- dat D'66 het recht op behoud van de eigen culturele identiteit van culturele minderheden respecteert, doch dat dit recht beperkt wordt door, waar raakvlakken bestaan t.a.v. de wezenskenmerken van de Nederlandse rechtsorde, zodat b.v. de leerplichtwet ook van toepassing is op vrouwen van culturele minderheden;
- dat D'66 ernaar streeft haar uitgangspunten als gelijkwaardigheid, solidariteit, individuele ontplooiing en pluriformiteit te vertalen in praktische politieke stellingname;
- dat de dreiging van discriminerende en fascistische tendenzen in de huidige tijd ernstig moet worden genomen;
- dat voor D'66 enig beleid ten aanzien van deze culturele minderheden alleen zinvol is wanneer dit gericht is op:
  - a) het betrekken van culturele minderheden zelf bij het ontwikkelen van zo'n beleid;
  - b) het vergroten van de deelname van culturele minderheden van het maatschappelijk leven, m.n. wat betreft de politieke besluitvorming;
  - c) de autochtone en allochtone bevolking, m.n. in de oude stadswijken van de grote steden (die zich beide in een achterstandspositie bevinden);
- dat het beleid van de huidige regering op dit terrein ten enenmale tekort schiet;

CONSTATERENDE

- dat gezien de sociaal-economische ontwikkelingen en de daarop gevestigde aandacht, o.m. het beleid ten aanzien van culturele minderheden onvoldoende aandacht dreigt te krijgen;

BESLUIT

1. er bij de Tweede-Kamerfractie en staten- en raadsfracties van D'66 op aan te dringen dat de overheid anti-discriminerende voorwaarden stelt bij haar subsidiebeleid en zeer alert te zijn op mogelijke discriminerende gevolgen van o.a. decentralisatie- en dereguleringsmaatregelen, zoals bijv. t.a.v. volkshuisvesting en onderwijs;
2. het Hoofdbestuur op te dragen:
  - a. in komende verkiezings- en beleidsprogramma's een anti-discriminatie-paragraaf op te nemen;
  - b. om in samenwerking met SWB en PEAC een actieplan op te stellen om de positie van vrouwen in culturele minderheden te verbeteren;
  - c. om het SWB een studie te laten verrichten naar

mogelijke verbeteringen in de ontplooiingsmogelijkheden voor de tweede en latere generaties van culturele minderheden, en daarover voor het einde van 1984 een publicatie te doen verschijnen;

- d. om in toekomstige publicaties op het gebied van het onderwijs bijzondere aandacht te besteden aan de onmisbare rol van het onderwijs (intercultureel onderwijs) bij de totstandkoming van een multi-raciale samenleving;
- e. om een korte notitie te (doen) vervaardigen, waarin kort en bondig het D'66-beleid ten aanzien van culturele minderheden is vevat, en deze notitie in tenminste vijf relevante talen te laten vertalen

en gaat over tot de orde van de dag.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - VIII

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat de economische teruggang in Nederland niet een op zichzelf stand verschijnsel is, maar onderdeel uitmaakt van een verschijnsel dat zich wereldwijd manifesteert;
- dat de economische teruggang zich het meest ernstig doet voelen in grote delen van de derde wereld;
- dat de gewenste toenadering in ontwikkeling tussen "Noord" en "Zuid" daardoor verder weg lijkt dan ooit;
- dat dientengevolge extra inspanningen van de zijde van de rijke landen, w.o. Nederland, nodig zijn om de toenemende tegenstelling tussen Noord en Zuid te doorbreken, om aldus de voorwaarden te scheppen die voor het totstandbrengen van een N.I.E.O. (Nieuwe Internationale Economische Orde) nodig zijn;
- dat daarbij in de eerste plaats aandacht moet worden besteed aan de armste landen van de derde wereld;
- dat het streven naar herstel van economische groei in de rijke landen functioneel kan zijn om de beoogde Noord/Zuid-convergentie te bevorderen;
- dat de economische ontwikkeling in de derde wereld uiteindelijk gericht moet zijn op "self-reliance", waartoe primaat moet worden gegeven aan die maatregelen, die de eigen voedselvoorziening in de ontwikkelingslanden te bevorderen;
- dat de tendens tot toenemend protectionisme vanuit de rijke landen fundamenteel in strijd is met het streven gericht op N.I.E.O.;
- dat naast een gerichte politiek van de zijde van de overheid, ook private initiatieven aan het gestelde doel kunnen bijdragen, met inbegrip van activiteiten van het bedrijfsleven, mits die primair gericht zijn op de bevordering van de welvaart van de ontwikkelingslanden, op grond van door de bevolking zelf bepaalde prioriteiten;
- dat voedselhulp in directe noodsituaties onontbeerlijk is, maar niet kan worden aangewend als instrument om structurele verbetering in de economische ontwikkeling van de derde wereld te bevorderen;
- dat kleinschalige projecten meer kansen bieden op een aan de behoeften van de bevolking aangepast ontwikkelingsbeleid;

- dat een volwaardige Nederlandse ontwikkelingspolitiek alleen dan kan slagen, wanneer ze onderdeel uitmaakt van een internationale aanpak, vanuit de daartoe meest geëigende internationale organen, zoals met name de Europese Gemeenschap, maar ook vanuit UNCTAD, Wereldbank en I.M.F.;
- dat de tot op heden gevoerde ontwikkelingspolitiek veelal geleid heeft tot een toenemende afhankelijkheid van de derde wereld van de ontwikkeling in de rijke landen, hetgeen met name bij economische teruggang zich vooral manifesteert door onevenredig zware schulden en lasten van vele ontwikkelingslanden;

CONCLUDEERT

dat een her-oriëntatie van de ontwikkelingspolitiek in Nederland, maar ook internationaal, nodig is om die afhankelijkheid te verminderen, waartoe grondstoffenovereenkomsten en langlopende financieringsakkoorden nodig zijn, evenals een grotere nadruk op kleinschalige projecten, die een meer aangepast beleid mogelijk maken;

BESLUIT

1. de toenemende tendens tot protectionisme vanuit de rijke landen ten sterkste af te wijzen;
2. op grond van bovengenoemde overwegingen de parlementaire vertegenwoordigers van D'66 in nationaal en internationaal verband te verzoeken hoge prioriteit toe te kennen aan beleidsmaatregelen, die een her-oriëntatie van de ontwikkelingspolitiek mogelijk maken, teneinde aldus de verwezenlijking van de N.I.E.O. (Nieuwe Internationale Economische Orde) snel mogelijk te maken.

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - IX

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 7 mei 1983 te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat democratische besluitvorming een onontbeerlijk middel is om te komen tot een zo groot mogelijke participatie van de burgers;
- dat het Democratisch Manifest terecht grote aandacht geeft aan de noodzaak van democratische besluitvorming in alle sectoren van het maatschappelijk leven;
- dat de discussie in de partij echter aanleiding is om op een groot aantal punten snel tot nadere uitwerking over te gaan;

BESLUIT

1. het Hoofdbestuur uit te nodigen op de volgende punten zo spoedig mogelijk uitgewerkte voorstellen in een nota neer te (doen) leggen:
  - a. wat in beginsel decentraal, en wat centraal kan/moet worden geregeld in onze samenleving;
  - b. voorzover decentralisatie ongelijkheden met zich meebrengt, welke daarvan zijn dan (niet) aanvaardbaar;
  - c. onder welke voorwaarden deregulering kan plaatsvinden en welke de effecten daarvan zijn en voor wie;
  - d. welke verdere verbeteringen in de besluitvorming kunnen worden overwogen, bijvoorbeeld door middel van staatsrechtelijke hervormingen;

en op ieder van deze gebieden alle betrokken aangrenzende beleidsterreinen te betrekken;

2. de aangegeven problematiek hoofdzakelijk te benaderen vanuit onze wens tot vergroting van de deelneming van de burgers in alle sectoren van het maatschappelijk leven;

en gaat over tot de orde van de dag.

moties

DEMOCRATISCH MANIFEST

MOTIE 1601

Indiener : ARV Friesland
 Woordvoerder: Gerrit Ybema
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat in de afgelopen jaren de politieke visie van D'66 onvoldoende is overgekomen bij de Nederlandse kiezer;

van mening

dat het nieuwe politieke manifest van D'66, gezien de omvang, de stijl en het woordgebruik beschouwd dient te worden als een intern discussiestuk ten behoeve van haar leden;

draagt het hoofdbestuur op

uit het nieuwe politieke manifest van D'66 een verkorte versie te maken, teneinde zodoende voor een ieder kernachtig te verwoorden welke politieke visie D'66 heeft voor de tachtiger jaren;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1602

Indiener : Afdeling Bommelerwaard
 Woordvoerder: Fransje Velthuis- Kluppel
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat het democratisch manifest geschreven is om het toekomstig beleid van D'66 aan de leden duidelijk te maken. Voorts overwegende, dat in het democratisch manifest na het ontvouwen van een duidelijk nieuwe maatschappij-analyse teruggegrepen wordt naar het bestaande beleidsprogramma, is van oordeel, dat het democratisch manifest niet aan zijn doel beantwoordt, draagt het Hoofdbestuur op om het toekomstig beleid duidelijk en strak te formuleren op grond van de maatschappij-analyse.

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1603

Indiener : Afdeling Bommelerwaard
 Woordvoerder: Fransje Velthuis- Kluppell
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat in de regeerperiode van het kabinet van Agt-II er
 een duidelijke kloof is ontstaan tussen D'66-bewinds-
 lieden en de partij,

Voorts overwegende, dat dit in de toekomst voorkomen
 moet worden,

Is van oordeel, dat D'66-volksvertegenwoordigers en be-
 windslieden zich moeten binden aan strak geformuleerde
 partij-uitgangspunten en in geval van twijfel de partij
 moeten raadplegen,

Draagt het Hoofdbestuur op deze uitgangspunten te for-
 muleren en stappen te ondernemen om tot bovenbedoeld
 mandaat onder voorwaarden te komen.

en gaat over tot de orde van de dag.

3. Dit Democratisch Manifest niet op alle onderdelen oor-
 spronkelijk behoeft te zijn, maar ook nieuwe combina-
 ties van bestaande ideeën kan bevatten, mits het in
 zijn samenhang in voldoende mate onderscheidend en
 kenmerkend voor de politieke partij DEMOCRATEN '66 is,

4. Een landelijke werkgroep bovenomschreven Democratisch
 Manifest zo spoedig mogelijk dient te formuleren; zij
 dient daartoe haar potentieel aan ideeën en deskun-
 digheid zowel over de volle breedte als in de diepte
 aan te boren,

en wekt iedereen op bovengenoemde werkgroep te overladen
 met ideeën;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1605

Indiener : Afdeling Wassenaar
 Woordvoerder:
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende dat

- het democratisch manifest niet bruikbaar is voor
 buiten D'66 en nauwelijks voor binnen de partij.
 Dat komt omdat het stuk te lang is en omdat doelstel-
 lingen en programmatische punten door elkaar staan.
 Dat maakt het stuk (te) onduidelijk;
- 'De mensen in het land' D'66 toch al de onduidelijk-
 ste partij in Nederland vinden;
- D'66 als niet-belangenpartij het juist van overtuig-
 ende duidelijkheid moet hebben;
- D'66 zich ervoor moet hoeden af te glijden naar een
 behoudende politiek.

Stelt vast dat

1. Er een nieuw democratisch manifest moet komen. Dat
 stuk moet logisch opgebouwd zijn en aan de doelstel-
 lingen moet de politieke praktijk van D'66 afgeleid
 kunnen worden;
2. In het nieuwe democratisch manifest moet staan (dat):
  - dat er meer nadruk op democratisering moet komen te
 liggen.
  - er vooral in ondernemingen en instellingen gedemo-
 cratiseerd moet worden.
  - D'66 daarbij de doelmatigheid in het oog moet hou-
 den.
  - een voorwaarde voor democratisering een minimum-
 levenspeil is, ook in de ontwikkelingslanden.
  - een 'economie van het genoeg' in het westen dan een
 belangrijke bijdrage betekent.
  - de voorstellen van de commissie Brandt dan beter
 zijn dan die van het plan Schouten, waarin eenzijdig
 het herstel van de Nederlandse economie ten koste
 van die van andere landen wordt beoogd. Dat is
    - a) in strijd met de internationale gerichtheid van
 D'66 en
    - b) slecht voor de wereldeconomie, als elk land een
 "plan Schouten" gaat uitvoeren.
  - een verdere uitwerking van de vredes- en veiligheids-
 politiek van D'66, die nu te summier belicht is.
3. D'66 nu en in de toekomst moet zorgen voor maximale
 duidelijkheid, in gewoon Nederlands en dus zonder
 een overdosis aan 'academisch' taalgebruik;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1604

Indiener : Afdeling Gouda
 Woordvoerder:
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat "Rappèl" wel een heel sterk accent legt op knel-
 punten met betrekking tot de organisatie van de partij,
 waar de organisatie toch een uitvloeisel van de onder-
 liggende structuur behoort te zijn,

dat "Democratisch Manifest" een (onvolledige) aanzet
 vormt voor het opnieuw omschrijven van de plaats die
 D'66 in het Nederlandse politieke spectrum inneemt,

voorts, dat in beide genoemde stukken iedere relatie
 tot het oorspronkelijke "Appèl aan iedere Nederlander
 die ongerust is over de ernstige devaluatie van onze
 democratie" ontbreekt,

dat het in de politiek zaak is onderscheid te maken
 tussen enerzijds de wijze waarop mensen met elkaar om-
 gaan en hun problemen oplossen en anderzijds de inhoud
 van die problemen binnen een samenhangend wereldbeeld,

sprekt als haar mening uit dat

1. Expliciet dan in "Democratisch Manifest":
  - a. D'66 zich enerzijds sterk dient te maken voor haar
 karakter van een "procedure-partij" die staat voor
 het formuleren, vaststellen en bewaken van doorzich-
 tige en controleerbare procedures voor beleidsproce-
 sen met het waarborgen van de geschakeerdheid van de
 samenleving, dat wil zeggen democratische beleids-
 processen,
  - b. D'66 anderzijds concreet haar wereldbeeld dient te
 formuleren op een consistente en richtinggevende wij-
 ze voor het vinden van oplossingen voor concrete maat-
 schappelijke problemen,
2. "Het Democratisch Manifest" zodanig dient te worden
 herschreven, dat zowel de democratische procedure als
 de ontwikkelde maatschappijvisie daarin een coherent
 geheel vormen,

MOTIE 1606

Indieners : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende dat het

- democratisch manifest bij zijn presentatie is omschreven als symbool voor de nieuwe start van D'66,
- de politieke plaatsbepaling van een nieuw D'66 beoogt te verhelderen,
- de mentaliteit van D'66 moet weergeven,
- moet omschrijven welke doelen er D'66 voor ogen staan en welke middelen daartoe worden gehanteerd,

constaterend

- dat D'66 in de eerste tien jaar van haar bestaan haar duidelijkheid vooral heeft gezocht in heldere democratische procedures en openbare strategie, waarbij minder gesproken werd over politieke inhoud,
- dat sinds 1976 de duidelijkheid meer gezocht wordt in het beleidsprogramma, maar dat dit stuk sindsdien is uitgedeid in vele gedetailleerde beleidsverlangens, waarbij de toetsbare consistentie helaas ontbreekt,

van oordeel

- dat het democratisch manifest de politieke plaatsbepaling onvoldoende verheldert, terwijl de doelen en middelen onderbelicht blijven, waardoor de ontpolitering van de partij bevordert wordt,

besluit

het democratisch manifest niet te erkennen als de politieke plaatsbepaling en draagt het hoofdbestuur op onverwijld over te gaan tot het formuleren en in discussie brengen van een politiek fundament, waaruit D'66 als progressief-liberale partij in korte bewoordingen zichtbaar en herkenbaar wordt als democratisch, radicaal, creatief, vooruitstrevend, vernieuwend, gemeenschapgericht vanuit de ontplooiing van het individu.

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1607

Indieners : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegend

- dat een profiel slechts uit contouren bestaat;
- en alleen betekenis heeft wanneer het de uitdrukking is van een gezicht;
- en het gezicht van een partij niet alleen gevormd wordt door zijn politiek leider,

constaterend

- dat het streven naar decentralisatie in D'66 intern zodanig is doorgevoerd dat de partij lijdt onder middelpuntvliedende besluitvorming,
- dat daardoor naar buiten toe een uiterst wazig beeld ontstaat van het politieke denken en doen van D'66,
- dat interne reorganisatie hoogst noodzakelijk is om tot correctie van het beeld te komen,

als oordeel

- dat deze reorganisatie er op gericht dient te zijn de partij weer één politiek centrum te verschaffen van waaruit eenduidige politieke inspiratie naar alle partijniveau's wordt gezonden,
- dat dit politieke centrum ook statutair in handen dient te liggen van hoofdbestuur en programmacommissie,

besluit

het hoofdbestuur op te dragen een zodanige reorganisatie tot stand te brengen;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1608

Indieners : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Hoordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegend

- dat D'66 van meet af aan duidelijkheid in de politiek heeft nastreeft,
- dat de sterk aan de zestiger jaren gebonden, modieuze naam "D'66" deze duidelijkheid niet bevordert,
- dat de kiezer er recht op heeft te weten voor welk fundamenteel uitgangspunt zij/hij kiest,
- dat smalen over "etikettenplakkerij" van weinig realiteitszin getuigt, alsook van weinig inzicht in het recht van de kiezer,
- dat er binnen de eigen partij consensus bestaat over het feit dat D'66 een liberale partij is, die zich in het echte, op de franse revolutie teruggaande liberalisme, onderscheidt van de zich slechts "liberaal" noemende, maar in feite conservatieve VVD, die trouwens - en terecht - geen "L" in de naam voert;

constaterend

- dat het echte liberalisme qua herkomst, filosofie en definitie ter linkerzijde staat in het politieke krachtenveld,
- dat dit door D'66 nastreefde echte liberalisme ook als radicaal (d.w.z. permanent zoekend naar de wortels van de samenleving) te boek mag staan,
- dat weliswaar "a rose by any other name would smell as sweet" op mag gaan voor bloemen, maar niet voor een politieke partij die duidelijkheid nastreeft,

besluit

de naam van de partij te wijzigen en aan het congres voor deze naamswijziging de volgende alternatieven voor te leggen:

- a. Links-Liberale Partij Democraten D'66
- b. Radicaal-Liberale Partij Democraten D'66
- c. Sociaal-Liberale Partij Democraten D'66

het congres schriftelijk te laten stemmen, eerst over de naamswijziging en indien deze stemming een positieve meerderheid oplevert, vervolgens eveneens schriftelijk over de naamgevingssuggesties,

na vaststelling van een nieuwe naam, het hoofdbestuur op te dragen om deze naamgeving onmiddellijk en in elk geval tijdig voor de eerstvolgende verkiezing te deponeren,

uit deze nieuwe naamgeving t.a.v. politiek fundament en partijfilosofie alsmede t.a.v. het actueel politiek gebeuren alle consequenties te trekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1609

Indiener : ARV Zeeland
 Hoofdvoerder : Joke Jorritsma- van Oosten
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

- dat herkenbaarheid onverminderd van wezenlijk belang blijft voor D'66;
- dat "het redelijk alternatief" niet voldoende duidelijkheid meer geeft en in zichzelf al een tweede keus aanduidt, terwijl D'66 voor velen een eerste keus moet en kan zijn;
- dat het fundamenteel democratisch karakter van de partij in de naam al tot uiting komt;
- dat het Hoofdbestuur zich op de ALV van 30 okt. 1982 verplicht heeft om de moties 1815 en 1816 - omtrent de nadere profilering van de partij te betrekken bij het opstellen van het Democratisch manifest;
- dat het Democratisch manifest inderdaad spreekt van verantwoordelijkheid en zelfontplooiing gebonden aan mensen, aan normen, aan solidariteit met de zwakken in de samenleving;
- dat in het manifest is nagelaten dit kort en duidelijk te typeren.

van mening

dat dit streven zowel een liberaal als een links karakter heeft.

besluit

dat de Politieke Partij Democraten '66 zich in de toekomst als links-liberale partij dient te profileren,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1610

Indiener : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Hoofdvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat het de zes in de Tweede Kamer namens D'66 optredende volksvertegenwoordigers niet mogelijk is om aan alle beleidsterreinen even veel aandacht te geven,
- dat ook niet alle beleidsterreinen binnen het denken en doen van D'66 als even belangrijk behoeven te worden aangemerkt,

overwegend

- dat de genoemde volksvertegenwoordigers van D'66 gediend zouden zijn met een uitspraak van de partij over prioriteit-bepaling en
- deze als zodanig niet terug te vinden is in het democratisch manifest,
- dat prioriteitbepaling het geven van aandacht aan andere terreinen niet uitsluit,
- dat een uitspraak over prioriteitbepaling de eiden verantwoordelijkheid van de volksvertegenwoordigers in programmatisch en staatsrechtelijk onzicht onverlet laat,

besluit

uit te spreken dat de overwegende en eerste aandacht van de partij en haar volksvertegenwoordigers dient te worden gericht op de terreinen:

- inkomensbeleid;
- werkgelegenheid in vrijetijdsbeleid;
- ontwapeningsbeleid;
- cultuurbeleid;
- minderhedenbeleid;
- milieubeleid;

waarbij de emancipatie- en democratiseringsaspecten binnen deze terreinen bijzondere attentie krijgen,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1611

Indiener : Afdelingen Nijmegen, Arnhem, Over-Betuwe
 Huissen en de Liemers.
 Hoofdvoerder : Hans van Oerle
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

- dat het voor elke politieke partij, dus ook voor D'66 essentieel is dat zij een herkenbare identiteit heeft;
- dat deze identiteit alleen tot stand kan komen indien D'66 zich op een aantal belangrijke beleidsterreinen duidelijk profileert;

constaterende

- dat het Democratisch manifest de uitgangspunten van D'66 in hoofdlijnen weergeeft;
- dat het Democratisch manifest echter niet voldoende is om de noodzakelijke duidelijke identiteit van D'66 te bewerkstelligen;

Is van mening

- dat het noodzakelijk is dat D'66 op korte termijn eenvoudig, kort en duidelijk aangeeft wat haar mening is over een aantal belangrijke problemen in de huidige samenleving zoals bijv.:
  - herverdeling van arbeid en basisinkomen
  - kernenergie en kernwapens
  - decentralisatie en deregulering
  - milieu en energie
  - mediaproblematiek

vraagt aan het Hoofdbestuur

- om op de volgende ALV zo'n programma van kernpunten ter goedkeuring aan de ALV voor te leggen;
- de opzet van een nieuw beleidsprogramma voor te bereiden en deze opzet aan het congres ter informatie aan te bieden,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1612

Indiener : Afdeling Ede + ARV Gelderland
 Hoofdvoerder : Theo van der Zalm
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterende

- dat in de ontwerptekst voor het Democratisch manifest slechts fragmenten van een economisch beleid worden aangeduid;

overwegende

- dat in de D'66 visie het milieu- en economisch beleid een geïntegreerd geheel behoren te vormen, waarin het milieu op z'n juiste waarde wordt geschat en de relatie met het beleid t.a.v. ontwikkelingssamenwerking duidelijk herkenbaar blijft;
- dat het bij uitstek aan D'66 is in een politiek document als het Democratisch manifest deze samenhang tot uitdrukking te brengen;
- dat het Centrum voor Energiebesparing een alternatief scenario voor het herstel van de economie, de werkgelegenheid en het milieu heeft ontwikkeld en het Landelijk Milieu-overleg een eerste aanzet tot een milieuvriendelijk herstelplan aan de politieke partij heeft aangeboden;

besluit

Het Hoofdbestuur uit te nodigen een D'66-scenario te (doen) opstellen, dat kan leiden tot bovenbedoeld geïntegreerd milieu- en economisch beleid; Een ontwerp-tekst aan een volgende ALV ter vaststelling voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1613

Indiener : Afdeling Hoorn
 Woordvoerder : J.L. Schutte - Lanting
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat D'66 nu en in de toekomst behoefte heeft aan een sterk bindend element binnen de partij, maar ook een duidelijke koers wil aangeven naar buiten;

is van oordeel

dat, ondanks alle respect voor de schrijver en het werk dat hij zich getroost heeft, dit stuk niet geschikt wordt geacht als basisfilosofie en derhalve als zodanig moet worden afgewezen;

dat hiervoor de volgende redenen zijn aan te geven:

- a. het stuk geeft geen concrete standpunten ten aanzien van het doen van politieke keuzes;
- b. het stuk mist de essenties die kunnen dienen als bindende elementen in de partij;
- c. het stuk geeft analyses en momentopnamen doch mist een visie voor de toekomst;
- d. het stuk is qua taalgebruik te moeilijk en te breed-sprakig;

dringt aan op het schrijven van een stuk waarin concrete politieke keuzes staan geformuleerd ten aanzien van de maatschappelijke problemen op middellange en lange termijn, die als visie van D'66 kunnen worden gekenschetst. Gedacht wordt hierbij aan zaken als:

- democratisering: emancipatie voor man en vrouw, strijd tegen bureaucratie, strijd tegen technokratie, ondersteunen decentralisatie en kleinschaligheid, democratische werkomgeving, humanisering van de arbeid;
- solidariteit : handhaving ontwikkelingssamenwerking, sterkste schouders dragen zwaarste lasten, onze maatregelen nu en hier hebben gevolgen voor straks (volgende generatie) en daar (Derde Wereld), verantwoordelijkheid voor elkaar/voor volgende generaties, minderhedenbeleid;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1614

Indiener : Afdeling Utrecht
 Woordvoerder :
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

konstateert, dat

1. de Afdeling Utrecht vier bijeenkomsten (twee ledenvergaderingen plus twee politieke café's) heeft besteed aan de grondslagen-diskussie.
2. De opvattingen binnen de afdeling over de grondslagen van D'66 enorm verschillen o.a.
  - a) moet het risico voor de individuele burger in deze maatschappij nu vergroot worden (Het H.B.-stuk wil de risicoloze maatschappij aanpakken) of moet het risico voor de individuele burger verkleind worden (de onzekerheid over baan, inkomen en toekomstperspectief is al zo groot);
  - b) moeten de grondslagen van D'66 beschreven worden vanuit het perspectief van de partijorganisatie (het HB-stuk ademt een sfeer van boven naar beneden te kijken) of moeten deze grondslagen beschreven worden vanuit het perspectief van de leden;
  - c) is de organisatie en besluitvorming in deze maatschappij de oorzaak van alle problemen (het HB-stuk beschouwt dit als het achterliggende grondprobleem) of is de huidige economische orde/crisis minstens een even belangrijke oorzaak;
  - d) moet de aanpak van D'66 zich nu richten op het bestrijden van de bureaucratie (zoals het H.B.-stuk aangeeft) of moet de aanpak zich richten op de bestuurders, omdat die een onderdeel van de bureaucratie zijn geworden;
  - e) moet het gezicht van D'66 nu bepaald worden door de grondslagen (het H.B.-stuk) of door concrete beleidsvoorstellen om de grote hedendaagse maatschappelijke problemen op te lossen.
3. De discussie in de afdeling over o.a. deze verschillen nog lang niet is afgerond.

is van mening, dat

1. de verschillen in opvatting over de grondslagen van D'66 van principiële aard zijn en ook over de functie van de grondslagen zeer verschillend wordt gedacht.
2. De discussie over de grondslagen niet voortijdig gestopt dient te worden met een geforceerde standpuntbepaling maar juist dient te worden voortgezet.
3. De afdelingen in de gelegenheid moeten worden gesteld om juist in de afdelingen uitvoerig te discussiëren over de verschillende opvattingen die elders in de partij leven. Het gevaar is groot, dat er alleen gereageerd wordt op het stuk van het H.B. en dat pas op het congres kennis genomen kan worden van andere belangrijke opvattingen.
4. De discussie-periode twee jaar zou moeten omvatten, afgerond met een voorlopige standpuntbepaling.
5. De grondslagen-diskussie een continue meningsvorming en discussie is, die na de voorlopige standpuntbepaling permanent behoort door te gaan.
6. De huidige procedure rond deze grondslagen-diskussie niet beantwoordt aan de opmerkingen zoals hierboven vermeld,

draagt het Hoofdbestuur op

1. Met een procedure te komen, waardoor de discussie verder kan plaatsvinden aan de hand van de verschillende opvattingen zoals die in de partij leven. Konkreet betekent dit een tweede ronde in de afdelingen aan de hand van de verzamelde reacties op het H.B.-stuk.

2. De datum waarop de discussie zal worden afgerond met een "voorlopige standpuntbepaling" te verschuiven naar voorjaar 1984.
3. Met een voorstel te komen over de besluitvorming en verdergaande meningsvorming over de grondslagen met initiatieven te komen, die ertoe leiden, dat in de periode waarin de grondslagen-diskussie plaatsvindt, de beeldvorming over de partij vooral plaatsvindt door een duidelijke en fundamentele stellingname en analyse over de ontwikkelingen in de maatschappij. De grondslagendiskussie mag D'66 juist niet afhouden van een duidelijke stellingname in actuele maatschappelijke problemen.

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1615

Indiener : Regio Utrecht
 Woordvoerder : Jaap Jansen
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat in het Democratisch manifest eenzijdig de nadruk wordt gelegd op het creëren van deeltijdbanen als middel tot herverdeling van arbeid;

overwegend

- dat deeltijdarbeid in een overgangsfase naar algemene arbeidstijdverkorting een belangrijke rol kan spelen en dat daartoe de rechtspositie van deeltijdwerkers en voltijdwerkers gelijk moet worden;
- dat, in het licht van de onvoorstelbaar hoge werkloosheid de herverdeling van arbeid tussen werkenden en werklozen om ingrijpende maatregelen vraagt;
- dat D'66 streeft naar herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen in alle sectoren en op alle niveau's;

spreekt uit

- dat D'66 op lange termijn streeft naar algemene arbeidstijdverkorting, gefaseerd en sektorgewijs in te voeren, in die mate dat er uiteindelijk een 25-urige werkweek zal ontstaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1616

Indiener : ARV Zuid-Holland
 Woordvoerder : Bernard Aris
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

Constaterende

- dat de hoeveelheid menselijke activiteiten die onder de klassieke, eeuwen oude definitie van "(betaald) werk" en arbeid te vangen zijn, in de huidige maatschappij door technische en economische processen steeds verder lijken te verminderen, en steeds duidelijker een eindige hoeveelheid blijken te zijn;
- dat er naast het officiële, betaalde arbeidscircuit allerlei officieuze, vaak weinig of niet betaalde arbeids- en activiteitsvormen zijn opgekomen die zich niet in klassieke- economische kaders afspelen, maar vaak daar buiten;

- dat de praktische fundamenten van onze maatschappij-structuur meer lijken te veranderen dan de algemeen gehanteerde definities, theorieën, procedures en mechanismen aan speelruimte overlaten, maar dat ze de grenzen van die definities etc. overschrijden, doorbreken.

beveelt de relevante partij-instanties aan, te gaan werken en streven naar een definitie van Arbeid en een daar bij aansluitend nieuw economisch denken die een structurele, lange termijnstokomstvisie met zich mee brengt.

Voorbeeld:

Bij zo'n vernieuwing van ons economisch denken zouden ook de definities en normen door b.v. arbeidsgeschiedheid onder de loupe genomen moeten worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1617

Indiener : Emancipatie Werkgroep + ARV Gelderland
 Woordvoerder : Mies Kulkens
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat in het Democratisch manifest eenzijdig de nadruk wordt gelegd op het creëren van deeltijdbanen als middel tot herverdeling van arbeid;

overwegend

- dat deeltijdarbeid in een overgangsfase naar algemene arbeidstijdverkorting een belangrijke rol kan spelen en dat daartoe de rechtspositie van deeltijdwerkers en voltijdwerkers gelijk moet worden;
- dat, in het licht van de onvoorstelbaar hoge werkloosheid de herverdeling van arbeid tussen werkenden en werklozen om ingrijpende maatregelen vraagt;
- dat D'66 streeft naar herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen in alle sectoren en op alle niveau's.

spreekt uit

- dat D'66 op lange termijn streeft naar algemene arbeidstijdverkorting, gefaseerd en sektorgewijs in te voeren, in die mate dat er b.v. een 25-urige werkweek zal ontstaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1618

Indiener : Afdeling Hoogeveen
 Woordvoerder : C. Slottje
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

1. dat met de opsomming: "vredesbeweging, milieubeweging, radicaal feminisme, krakers" wel zeer verschillende vernieuwingsbewegingen op één hoop worden gegooid,
2. dat in de voorliggende tekst niet tot uiting komt dat evenzeer, zij het maatschappelijk minder zichtbaar, gesproken kan worden van "radicale behouders",
3. dat (radicale) maatschappelijke veranderingsbewegingen een essentiële creatieve rol spelen,

4. dat het democratisch gehalte van de maatschappij direct samenhangt met de wijze waarop en de mate waarin antwoord wordt gegeven aan deze bewegingen,
5. dat een democratische partij, en dus bij uitstek D'66, samenhang moet hebben met maatschappelijke verandering-bewegingen, maar in die samenhang een eigen rol heeft te vervullen,
5. dat di  rol niet is een politiek verlengstuk te zijn, maar een gespreksgenoot, die een politiek antwoord geeft in het licht van maatschappelijke omstandigheden, belangen en mogelijkheden in brede zin,

constateert, dat

de passage over de tegenstelling tussen radicale voorvechters en realistische hervormers en de plaats van D'66 daarin, de bovengenoemde samenhang zowel als de rol van D'66 onvoldoende weergeeft,

verzoekt het hoofdbestuur

de betreffende passage te herschrijven, zo dat bovenstaande overwegingen daarin tot uiting komen,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1619

Indieners : Afdeling Hoewelaken, Nijkerk, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en ARV Gelderland
 Woordvoerder : Gerard Schouten
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterende

- dat in de omschrijving van de democratie in het eerste hoofdstuk van het Democratisch manifest, de aandacht vooral gericht is op het funktionieren van de parlementaire democratie,

van mening zijnde

- dat D'66 zich juist onderscheidt van andere politieke partijen door haar radicale opvatting over democratisering van de gehele samenleving, ook buiten het politieke veld,
- dat met deze radicale democratisering wordt bedoeld, het toegankelijk, openbaar, en controleerbaar maken van die organen, instellingen en instanties, die invloed hebben op de levensomstandigheden van de burgers van onze samenleving
- dat binnen het streven naar deze democratisering het noodzakelijk is speciaal de belangen in het oog te houden van hen, die wegens hun zwak-sociale positie, zichzelf onvoldoende kunnen doen horen,
- dat daarmee een direkt verband bestaat tussen radicale democratisering en het opkomen voor de zwakken in onze samenleving,

verzoekt het Hoofdbestuur

in het democratisch manifest meer aandacht te schenken aan bovengenoemde gezichtspunten,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1620

Indiener : Afdeling Hoogeveen
 Woerdvoerder: C. Slottje
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterende

dat de "risiceloosheid, c.q. - vrezendheid, c.q. - mijdenheid" als kenmerk van de toestand van de maatschappij een centrale rol speelt in zowel het "profiel van de samenleving" als in "wat ons te doen staat" hetgeen vooral blijkt uit de passages:

1. dat de "crisis in de besluitvorming" vooral wordt toegeschreven aan "het vermijden van risico bij het nemen van besluiten (risiceloosheid is ons grootste risico)",
2. dat "onze hele cultuur" als "gekleurd door de eigenaardige manier van denken die risico's wil uitbannen" wordt beschreven,
3. dat "voor dat alles" (d.i. milieu, energie, emancipatie, etc) "komen de vragen die verband houden met de risicoloze maatschappij",

overwegende

1. dat elke maatschappij zal moeten streven naar optimale bestaanszekerheid,
2. dat in de betreffende tekstdelen onvoldoende onderscheid gemaakt wordt tussen risico's genomen door individuen ten koste van eigen bestaanszekerheid en die van bestuurders ten koste van die van anderen,
3. dat de lengte van bestuurlijke lijnen, de onoverzichtelijkheid van bestuurlijke samenhangen en die van de uitwerking van bestuurlijke maatregelen een belangrijke oorzaak vormen voor risico-mijdend gedrag van bestuurders, juist omdat de bestaanszekerheid van vele anderen in het geding is dan wel een gemeenschappelijk ervaren belang,
4. dat de onoverzichtelijkheid in belangrijke mate het gevolg is van ongelijktijdig tot stand komen van regelingen, op een te omvangrijke schaal en met onvoldoende begrip voor de grenzen van de mogelijkheden,

verzoekt het Hoofdbestuur

1. in het manifest het begrippenstel "risiceloosheid, - vrezend, - mijdend c.a. "niet als oorzaak maar als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen te hanteren,
2. in het manifest duidelijker tot uitdrukking te brengen dat de samenleving komend vanuit het "vooruitgangsoptimistische" zicht op een wereld van onbegrensde mogelijkheden, waarin maximale eisen gesteld konden worden, zelfs terwille van de vooruitgang moesten worden, over moet gaan in een samenleving met besef van de beperkingen van mogelijkheden en middelen, van onderlinge samenhang van menselijke mogelijkheden en natuurlijke gegevenheden,
3. dat als er thans sprake is van een cultuurcrisis dat eensdeels er een is van leren omgaan met en vorm geven aan de beperkingen van de mogelijkheden, anderdeels van het vermijden van het inherent aan de democratie klevende gevaar van bureaucrativering,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1621

Indiener : Afdeling Zoetermeer
 Woordvoerder : Frans van Doesum
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende, dat

- D'66 de democratische besluitvorming aanhangt;
- democratische besluitvorming de nodige voorbereidings-
 tijd vergt om tot een evenwichtige oordeelvorming te
 komen,

is van oordeel, dat

- het tijdsbestek tussen ontvangst en verwerking van het
 Democratisch manifest een te korte periode was om tot
 een evenwichtige oordeelvorming te komen;
- door dat te korte tijdsbestek de afdelingen (en zeker
 de kleinere) de verantwoordelijkheid uit handen wordt
 genomen;
- het tijdsbestek waarin het Democratisch manifest op
 de ALV behandeld wordt een democratische besluitvor-
 ming geweld aandoet,

spreekt als haar mening uit, dat

- de voorgestelde wijze van behandeling van het Demo-
 cratisch manifest de grenzen van democratische besluit-
 vorming ernstig overschrijdt,

verzoekt het Hoofdbestuur

- tot uitstel van de behandeling tot de volgende ALV,
 alwaar meer tijd uitgetrokken zal worden voor de be-
 handeling van het Democratisch manifest,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1622

Indiener : Kees van Rijckevorsel/Engeltje van den
 Brink/ Hendrik de Jong + ARV Gelderland
 Woordvoerder : --
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende,

- dat D'66 een democratische partij is, die veel belang
 hecht aan een goede inbreng van de leden;
- dat op de agenda van deze vergadering onder punt 16
 de behandeling van een "Een nieuw hoofdstuk" als ba-
 sis voor beleid is opgevoerd;
- dat gedurende 3 weken in de maanden februari/maart de
 leden in de gelegenheid zijn gesteld hun hoofdpunten
 te formuleren;
- dat die tijd voor de leden ten ene male ontoereikend
 is geweest voor een zorgvuldige voorbereiding, be-
 spreking, verslaglegging en rapportering;

besluit

dat de behandeling van dit onderdeel de eerste discussie-
 fase afsluit en dat aan de volgende ALV conclusies en
 concrete beleidsuitspraken worden voorgelegd, en

draagt het Hoofdbestuur op

de leden in het vervolg voldoende voorbereidingstijd te
 geven, gezien het belang van de zaak,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1630

Indiener : Afdeling Apeldoorn
 Woordvoerder: Lies Mulderij/Ed Grootaarts
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat het voorbeeld "het vervoer" onevenredig veel aan-
 dacht krijgt doordat het het enige beleidsterrein is
 waarvan een gedeelte op een dergelijke wijze wordt uit-
 gewerkt;
 dat de keuzen in dit gedeelte gemaakt moeten worden in
 een integraal beleidsplan verkeer en vervoer;
 constateert dat dit voorbeeld niet bijdraagt tot een
 echte verheldering van het manifest;
 Besluit dat dit voorbeeld uit het manifest geschrapt
 moet worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1631

Indiener : Afdeling Apeldoorn
 Woordvoerder: Nico van den Elzen/ Ed Grootaarts
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat de tekst in het manifest, welke luidt:
 "Het streven naar wapenvermindering is daarvan een afge-
 leide: breekt met minder wapens alsnog de oorlog uit,
 dan zullen ook de grote kernwapens terugkeren",
 Onvoldoende het D'66-standpunt weergeeft.

- Draagt het Hoofdbestuur op de tekst in de volgende
 zin te wijzigen:
 "Het streven naar wederzijdse wapenvermindering is daar-
 voor een voorwaarde. Zo wederzijdse wapenvermindering
 niet haalbaar is, zal herbezinning op de eigen bewa-
 ning nodig zijn";

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1632

Indiener : ARV Friesland
 Woordvoerder: W. Muilwijk
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

besluit de volgende tekst voor gedeelte "Zorg en Zelf-
 hulp" in hoofdstuk III-3 over te nemen:

Nieuwe tekst:

In de verzorgingswereld is beroepshulp norm geworden.
 Maar we zien de laatste tijd ook een tegenbeweging in
 zelfhulpgroepen en vrijwilligerswerk. Deze dient ge-
 stimuleerd en opgenomen te worden in het patroon van de
 hulpverlening, zodat specialistische hulp een aanvul-
 ling wordt op niet-professionele hulpverlening. Zelf-
 hulpgroepen en vrijwilligerswerk mogen echter niet als
 alibi misbruikt worden om zich te ontdoen van de finan-
 ciële lasten van ons systeem van welzijnszorg.
 De gedachte dat zelfhulpgroepen en vrijwilligers onhan-
 dige bijrijders zijn moet door de professionele hulp-
 verleners verlaten worden. De overheid dient hun aanwe-
 zigheid te honoreren door aan hen faciliteiten ter be-
 schikking te stellen.

Dit mag echter niet tot dwang leiden, doordat iemand die hulp nodig heeft op zelfhulpgroepen of vrijwilligerswerk aangewezen is, danwel bij gebrek daaraan in de kou blijft staan;

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1633

Indiener : Ruud van der Steeg/ Peter van Eijk
 Woordvoerder : Ruud van der Steeg of Peter van Eijk.
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

stelt voor

regel 19 t/m 23, pagina 9 kolom 3 (Ze worden ..... een minderheid) te vervangen door:

Ze worden overschreden als radicale acties in strijd komen met de grondregels van de democratische rechtstaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

draagt het Hoofbestuur op

de volgende aanvulling in de tekst aan te brengen:
 "De overheid (rijk, provincie, gemeenten en waterschappen) moet haar organisatie zodanig wijzigen dat ook de ambtenaren belang hebben bij het tegengaan van overmatige regelgeving, verkokering en bij het bevorderen van decentralisatie.

Mogelijkheden hiertoe zijn onder andere:

- het tegengaan van te vaste bindingen tussen departementen/diensten en, met name, topambtenaren;
  - doorbreking van vaste en gesloten carrière-gangen;
  - nadruk op capaciteiten in plaats van dienstjaren en opleiding bij promotie van ambtenaren."
- Hierdoor kan er van de overheid tevens een voorbeeldwerking naar het bedrijfsleven uitgaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

amendementen

Huish. regl.

MOTIE 1634

Nummer 4098

Indiener : Afdeling Apeldoorn + ARV Gelderland
 Woordvoerder : Lies Mulderij/Ed Grootaarts
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

- dat het voorbeeld "het vervoer" onevenredig veel aandacht krijgt doordat het het enige beleidsterrein is waarvan een gedeelte op een dergelijke wijze wordt uitgewerkt;
- dat de keuzen in dit gedeelte gemaakt moeten worden in een integraal beleidsplan 'verkeer en vervoer';

constateert, dat

dit voorbeeld niet bijdraagt tot een echte verheldering van het manifest;

besluit

- dat dit voorbeeld uit het manifest geschrapt moet worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 5001

Indiener : Afdeling Weesp
 Woordvoerder : Ko Anthonisse
 Onderwerp : Huishoudelijk Reglement

Vervangen : HR, artikel 4, lid 3
 "recht"

Door : "alleenrecht".

advies HB : overnemen

Amendement 5002

Indiener : Afdeling Weesp
 Woordvoerder : Ko Anthonisse
 Onderwerp : Huishoudelijk Reglement

Schrappen : HR art 38 a2

"in de bevoegdheden van de Programmacommissie treden".

advies HB : ontraden

MOTIE 1635

Nummer 4101

Indiener : Afdeling Apeldoorn + ARV Gelderland
 Woordvoerder : Ed Grootaarts/Quirien Lensvelt
 Onderwerp : Het Democratisch manifest

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

ondersteunt de opmerkingen in de concept-inleiding tot het beleidsprogramma met betrekking tot de verkokering en de verstarring van overheidsorganen; overweegt dat de structuur van de rijksoverheid gedragen wordt door ambtenaren die belang hebben bij de status quo

Amendement 5003

Indiener : Afdeling Weesp
 Woordvoerder : Ko Anthonisse
 Onderwerp : Huishoudelijk Reglement

Schrappen : Hr art 39 a2

"In de bevoegdheden van de Rapportagecommissie treden".

advies HB : ontraden

Amendement 5004

Indiener : Afdeling Weesp
 Woordvoerder: Ko Anthonisse
 Onderwerp : Huishoudelijk Reglement

Vervangen : HR art 130 lid 2.
 "De Programmacommissie stelt de teksten voor Beleids-,"

door : "De Programmacommissie stelt ontwerp-teksten voor Beleids-,"

advies HB : overnemen

geeft het Hoofdbestuur opdracht

het hoofdstuk Informatiebeleid tenminste éénmaal per twee jaar, gehoord de betrokkenen S&B-werkgroep en onder opgave van de van die werkgroep verkregen informatie, aan de leden toe te zenden opdat dezen een plaatsing op de agenda van de ALV kunnen verlagen;

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

MOTIE 703

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Paul Kalff/ Ben Vos
 Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

van mening dat,

- a. in een hoofdstuk Informatiebeleid samenhangen en keuzes dienen te worden aangegeven t.a.v. de vele economische en maatschappelijke activiteiten, die mede vanuit het informatie-aspect dienen te worden benaderd,
- b. de voorliggende tekst daaraan niet voldoende recht doet en derhalve onvoldoende basis kan zijn voor een volgens D'66 noodzakelijk te voeren beleid op dit terrein,

verzoekt Hoofdbestuur en Programmacommissie

de voorliggende tekst zodanig te wijzigen, dat bij de betreffende paragrafen rekening wordt gehouden met de onderstaande punten van kritiek:

1. Er kan een betere structuur aan het hoofdstuk worden gegeven, b.v. door een driedeling te maken:
  - a. automatisering van de productie: in principe in alle bedrijfstakken, maar vooral in industrie, handel en dienstverlening.
  - b. automatisering van het werken met gegevensbestanden: hier wordt vnl. de beveiliging van bestanden met persoonsgegevens bedoeld; maar andere mogelijkheden, zoals bestanden met bedrijfsgegevens moeten zeker niet uitgesloten worden. Overigens kan de hier bedoelde problematiek een onderdeel zijn van de onder la genoemde.
  - c. mediabeleid: (niet alleen radio, tv en pers, maar ook viditél, teletekst, satelliet-tv, bibliotheken etc.) dit ligt nogal ver van het onder punt la en lb genoemde en verdient een apart hoofdstuk. Als dat ook gebeurt, dan kan daar eenvoudig naar verwezen worden.
2. Ad "Inleiding": De techniek heeft geen eigen "drijvende" of "blinde" kracht. Het zijn altijd menselijke beslissingen die ten grondslag liggen aan de toepassing van nieuwe technologieën. Het lijkt voor D'66 goed om dat menselijke besluitvormingsproces meer te benadrukken, want dat geeft ook hoop op menswaardiger technologie-toepassing in de toekomst.

3. Ad "Informatie-technologie, werk en werkgelegenheid": Iedereen heeft nu zo langzamerhand wel bedacht dat er met de productie van apparatuur en programma-tuur voor computersystemen mensen aan het werk gezet kunnen worden. Meer passend in de D'66 filosofie is de invalshoek dat je met de nieuwe technologie geheel nieuwe productiesystemen kunt onbouwen waarin de mens voor wat betreft zijn creativiteit, intelligentie en vakbekwaamheid beter kan functioneren dan in de meeste geautomatiseerde systemen van vandaag. Dat een dergelijk beter gebruik van menselijke eigenschappen ook positieve economische effecten oplevert, is op tal van plaatsen aangetoond.

moties

Informatie beleid

MOTIE 701

Indiener : Afdeling Purmerend e.o.
 Woordvoerder: Erik Stibbe/ Henk Dinkgreve
 Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

van mening dat de concent-tekst voor het beleidshoofdstuk Informatiebeleid onvoldoende omschrijft wat onder informatiebeleid dient te worden verstaan;

van mening dat in dit hoofdstuk een aantal sterk uiteenlopende beleidsterreinen uitsluitend onder één noemer wordt gebracht doordat zij het gebruik van informatietechnologie gemeen hebben, terwijl aan enkele van deze beleidsterreinen reeds een eigen hoofdstuk wordt gewijd en andere dit zeker verdienen;

voorts van mening dat in de voorgelegde tekst onvoldoende duidelijk politieke keuzes worden gemaakt zoals van een partij als D'66 mag worden verwacht;

verzoekt het Hoofdbestuur

de voorgelegde tekst terug te nemen en draagt het Hoofdbestuur op deze tekst in bovenbedoelde zin te herzien en vervolgens opnieuw aan de Algemene Ledenvergadering voor te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

MOTIE 702

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder: Verry van Rossum
 Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

kennis genomen hebbende van het voorstel van het HB inzake het hoofdstuk Informatiebeleid;

overwegende

dat dit speciale beleidsonderdeel met een hogere frequentie dient te worden aangepast aan de even snelle maatschappelijke ontwikkelingen op dit terrein;

voorts, dat de normale regelmaat in de herziening van het beleidsprogramma in al zijn onderdelen hiervoor een te geringe frequentie vertoont;

4. Ad "Pluriforme informatievoorziening": Hier wordt blijkbaar het beleid t.a.v. "informatie voor de consument" bedoeld, oftewel het mediabeleid. Aangenomen wordt dat dit in een afzonderlijk hoofdstuk behandeld wordt. Suggestie: laat in dat hoofdstuk uitkomen dat D'66 in het algemeen de conclusies van het WIR-rapport over de media onderschrijft, met name de eisen voor toegankelijkheid van de uitgeverijen tot de nieuwe media, onder gelijktijdige betrachting van de uiterste behoedzaamheid t.o.v. de bestaande structuren bij de gedrukte media.

5. Ad "Informatie en macht": Het is zeer naïef te veronderstellen dat de nieuwe technologie een aangrijpingspunt zou bieden voor een betere spreiding van macht. Die spreiding komt uitsluitend tot stand onder invloed van politieke keuzes, via afspraken, wetgeving enz. Dit geldt zowel voor de verschillende bestuurlijke overheden als in het bedrijfsleven. D'66 streeft terecht naar decentralisatie, maar dat moet met een krachtiger argument gebeuren dan met de opmerking dat de computer zich daar zo goed voor leent.

en verzoekt het Hoofdbestuur en Programmacommissie tevens om uiterlijk in 1985 het hoofdstuk te herschrijven en opnieuw te doen vaststellen, en verzoekt tevens om het hoofdstuk in de loon van 1985 te herschrijven en opnieuw te doen vaststellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

MOTIE 704

Indiener : ARV Zuid-Holland
Woordvoerder: Arend Meerburg/ Frans Rogier
Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

van mening,

dat het onderwerp Informatiebeleid een essentieel aandachtgebied van D'66 moet gaan vormen, dat daarbij, naast negatieve kanten, vooral ook de positieve mogelijkheden van de moderne technologie moeten worden benadrukt, o.m. t.a.v. democratische procedures, decentralisering, aangepast onderwijs en menswaardige arbeid,

verzoekt de Programmacommissie

bij de eindredactie van het betrokken hoofdstuk van het Programma met bovenstaande rekening te houden,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : overnemen

MOTIE 705

Indiener : ARV Gelderland
Woordvoerder: André van der Brugge
Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat er t.a.v. de kankerbestrijding in Nederland een informatie-beleid ontbreekt.

is van oordeel,

dat men nog steeds niet weet, hoeveel kankerpatiënten er zijn en zijn geweest in Nederland, en men zich moet beroepen op data-gegevens uit m.n. Engeland en Zweden.

spreekt uit,

dat D'66 zich als beleidsdoel moet stellen zo snel mogelijk te komen tot een informatie-bank ten behoeve van de kankerbestrijding in Nederland, waarbij de privacy van de patient dient te worden gewaarborgd,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 706

Indiener : ARV Limburg
Woordvoerder : P.A.H. Smeets
Onderwerp : Informatiebeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterende

dat het onderdeel privacy en persoonsregistratie van het beleidshoofdstuk informatiebeleid een goed maar ietwat te ruim geformuleerd onderdeel is, m.n. wat betreft de laatste alinea,

overwegende

dat D'66 persoonlijke vrijheid en daarmee privacy een zeer hoog goed acht, dat D'66 bij zo'n gevoelig onderdeel zo duidelijk mogelijk dient te zijn,

besluit:

dat D'66 voorstander is van zo ruim mogelijke invloed van burgers op registratiegegevens, dat koepeling van verschillende registratiesystemen moet worden voorkomen, dat registrerende instellingen een informatiedplicht hebben naar (potentiële) geregistreerden, dat bovengenoemde groep het recht moet hebben te kunnen weigeren gegevens in het bestand te kunnen opnemen.

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

amendementen Informatie beleid

Amendement Nr. 7001

Indiener : Afdeling Ameldoorn + ARV Gelderland
Woordvoerder : Quirien Lensvelt/ Simon Heijn/ Ed Groot-aarts
Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 7, kolom 2, regel 1 en 2

"Beleids hoofdstuk informatiebeleid"

Door : "Informatie en automatiseringsbeleid".

advies HB : ontraden

Amendement Nr. 7002-A

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie A. Manten

Toevoegen blz. 17, kolom 2, regel 3
 voor : Inleiding

Inleiding:

D'66 meent dat het zeer urgent is dat de overheid meer aandacht besteedt aan het informatiebeleid.

"Onze samenleving ontwikkelt zich van een industriële maatschappij naar een steeds meer op informatie gebaseerde samenleving. Informatie duidt daarbij zowel op kennis die voor overdracht beschikbaar is, als op alle overdracht van die kennis. De motor van die maatschappelijke verandering is de moderne informatietechnologie met z'n koppeling van informatie-verwerkende apparatuur (waaronder computers) aan telecommunicatie-netwerken. Eeuwenlang heeft de techniek gediend als verlangstuk van het menselijk lichaam; nu hebben wij de informatietechnologie als verlenging van het menselijk brein. Wij kunnen daardoor veel meer (gaan)bewerkstelligen. Het grootste deel van de werkende bevolking vindt reeds een bestaan in de een of andere vorm van produceren, veredelen of doorgeven van informatie: journalist, secretaris, boekhouder, ambtenaar, onderwijsgevende, programmeur, micro-electronicus, informatiemakelaar, enz. enz. Dit zal nog verder toenemen.

De informatisering van de samenleving zal deze ingrijpend en in een betrekkelijk hoog tempo veranderen, waarbij nauwelijks een sector van onze maatschappij onaangetroefd zal blijven. Wij zullen veel basis-structuren van onze samenleving opnieuw moeten bepalen. Nieuwe instrumenten zullen moeten worden ontwikkeld om met de nieuwe mogelijkheden en problemen te kunnen omgaan. Een nieuwe vorm van besluitvorming is nodig en nieuwe procedures daarvoor zijn vereist. De uitdagingen van die nieuwe samenleving moeten worden aangenomen. Informatiebeleid heeft betrekking op in principe alle situaties waarin sprake is van vergaren, verwerken en/of distribueren van informatie.

advies HB : overnemen

Amendement 7002 - B

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie A. Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 17, kolom 2, regel 13 - 17.

"Onze samenleving ..... informationele samenleving".

advies HB : overnemen

Amendement 7002 - C

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie A. Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 17, kolom 2, regel 3.
 "Inleiding"

Door : "Samenhang in het informatiebeleid".

advies HB : overnemen

Amendement 7003

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder : L.M. de Keijzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 17, kolom 2, regel 20 e.v.

"Robots" en overal waar dit in de tekst voorkomt.

advies HB : overnemen

Amendement 7004

Indiener : Afdeling Son en Breugel
 Woordvoerder : Andries Veldkamp
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 17, kolom 2, regel 14

"van een voornamelijk industriële".

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 7005

Indiener : Afdeling Son en Breugel
 Woordvoerder : Andries Veldkamp
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 17, kolom 2, regel 54

cursief gedrukte tekst vanaf "De eerste voorbeelden"

door : "Naar vroeger oplossing van problemen in vele sectoren was weggelegd voor kleine groepen wetenschappers is dit door moderne informatietechniek meer gemeengoed geworden. Thans worden nog maar al te vaak producties hier te lande beëindigd omdat de directe arbeid te duur werd. Maar op de lange duur verdwijnt dan ook het indirecte werk voor die sector en is het verarmingsproces begonnen. Met krachtige automatisering kan men juist aan die sectoren nieuwe impulsen geven. Natuurlijk vraagt de gigantische informatierevolutie een zorgvuldige politieke begeleiding opdat privacy en democratie in ruimtmate zeker worden gesteld".

advies HB : overnemen

Amendement 7006

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder : L.M. de Keyzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : pag. 17, kolom 2, regel 50
 voor : "Toepassing, op grote schaal .....

"Gedurende de afgelopen 25 jaar is het aantal werknemers in de informatie verzorging drastisch toegenomen, in deze ontwikkeling lijkt nu een kentering op te treden".

advies HB : ontraden

Amendement 7007

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder: L.M. de Keyzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : pag. 17, kolom 2, regel 5

"Computers en robots leiden tot uitstoot van arbeid".

advies HB : ontraden

Amendement 7008

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder: Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 17, kolom 3, regel 11

Na : Onder "uitgangspunten"aan het einde van het cursieve gedeelte

"Het informatiebeleid moet zich daarom toespitsen op onder meer openbaarheid, rechtsbescherming t.a.v. vertrouwelijke informatie, democratische controle op de informatiekkanalen, het voorkomen van monopolievorming, het beschermen van de rechten van de minderheden, het scheppen van beroeps- en arbitragemogelijkheden en het verzekeren van de toegankelijkheid van de informatiekkanalen voor iedereen, zowel aan de verzend- als aan de ontvangstkant".

advies HB : overnemen

Amendement 7009

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder: L.M. de Keyzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : pag. 17, kolom 3, regel 38

"voor zover die het gevolg is van ..... kantoor"

door : "voor zover die afhankelijk is van de invoering van nieuwe informatieverzorgings-technieken".

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 7010

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder: L.M. de Keyzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : pag. 17, kolom 3, regel 46

"toekomstige"

advies HB : overnemen

Amendement 7011

Indiener : Afdeling Ede
 Woordvoerder: Theo van Zalm
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 17, kolom 4, regel 8

na : "maakt"

"Het gevaar dat de maatschappij steeds meer afhankelijk wordt van de steeds verdergaande technologische ontwikkeling en de steeds grotere hoeveelheid informatie en daarmee van energie, apparatuur en mensen, die daarmee om kunnen gaan".

advies HB : ontraden

Amendement 7012

Indiener : Afdeling Amsterdam
 Woordvoerder: Nico Veerkamp
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 17, kolom 4, regel 12-19

"De Wet ..... klevten)

door : "De 'Het op de persoonsregistraties' (17 207) en de 'Tijdelijke wet aanmelding geautomatiseerde persoonsregistraties' (17 498), waarvan de ontwerpen in 1981 respectievelijk 1982 bij de Tweede Kamer zijn ingediend, vormen een basis voor beleid.

D'66 streeft naar een snelle behandeling van de 'Tijdelijke wet geautomatiseerde persoonsregistraties' ter voorbereiding op de toekomstige 'Het op de persoonsregistraties', onderkennend dat aan laatstgenoemd wetsontwerp nog vele bezwaren klevten.

advies HB : overnemen

Amendement 7013

Indiener : Afdeling Amsterdam
 Woordvoerder: Nico Veerkamp
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 17, kolom 4, regel 34-39

(Spoedige ..... verkeren)

door : Spoedige behandeling van in eerste instantie de 'Tijdelijke wet aanmelding geautomatiseerde persoonsregistraties' en daarna van de veelomvattende 'Wet op de persoonsregistraties' is nodig, om de rechtspositie van geregistreerden, dat is iedere Nederlander, te versterken en de onzekerheden op te heffen waarin registrerende instanties thans verkeren.

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 7014

Indiener : Afdeling Tilburg
 Woordvoerder: Rien Geurtsen
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 17, kolom 4, regel 39

na : "verkeren"

"De druk vanuit diverse maatschappelijke hoeken om, onder het mom van efficiëntie, fraudebestrijding, medische en/of sociale indicaties etc., te komen tot invoering van persoonsnummers (hetgeen voor elke databank op zich niet slecht is), houdt het gevaar in dat de diverse databanken o.a. bij de overheid gekoppeld kunnen worden, al dan niet na verkregen quasi toestemming van de geregistreerde. De koppeling van de databanken determineert de geregistreerde geheel. D'66 moet daarom aan een verbod tegen het koppelen van databanken werken en tevens het (quasi) toestemming verlenen verwerpen".

advies HB : ontraden

Amendement 7015

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder: L.M. de Keijzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 17, kolom 4, regel 39
 Na : "verkeren"

"Naast de invoering van de wet op persoonsregistraties dient ook het besluit op de bevolkingsboekhouding aan de huidige eisen te worden aangepast".

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 7016

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder: Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 18, kolom 1, regel 21-24

"Met name dient daarbij worden gedacht aan de productie van computerprogrammatuur en andere 'software'.

advies HB : overnemen

Amendement 7017

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder: L.M. de Keijzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 18, kolom 1, regel 22

"computerprogrammatuur en andere 'software'"

door : "informatie verzorgende apparatuur en 'computer programmatuur'.

advies HB : ontraden

Zie amendement 7031

Amendement 7018

Indiener : Afdeling Amsterdam
 Hoordvoerder : Chel Mertens
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 24

Achter : "software"

"Daarbij moet het beleid zich met name richten op de inzet van informatietechnologie ten bate van een eerlijke arbeidsverdeling:

nationaal - ingepast in het emancipatiebeleid en het beleid gericht op bevordering van parttime werken e.a. ATV.

internationaal

- ingepast in het ontwikkelings-samenwerkingsbeleid omdat niet, ten gevolge van de informatietechnologie, werkgelegenheid zich weer ongecontroleerd verplaatst naar de ontwikkelde landen.

advies HB : overnemen

Amendement 7019

Indiener : ARV Utrecht
 Hoordvoerder : Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 35

achter : "activiteiten"

"De toevloed van nieuwe technologische mogelijkheden op het informatieterrein stelt onder meer de vraag aan de orde of de diverse monopolie-posities van de PTT onverkort moeten worden gehandhaafd. Het moet worden tegengegaan dat de beschikking over informatiebestanden in dezelfde handen raakt als het beheer over de informatiekanaalen. In een informatie-samenleving heeft de PTT een steeds grotere verantwoordelijkheid voor de hoofdstructuur van het informatieverkeer. Dit stelt zware eisen inzake de beheersvorm en de democratische controle. Maatschappelijk gewenste voorzieningen moeten voortvarend tot stand worden gebracht.

advies HB : overnemen

Amendement 7020

Indiener : ARV Zuid-Holland
 Hoordvoerder : Arend Meerburg/ Frans Rogier
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 18, kolom 1, regel 46-57

"Daarentegen kunnen .....vormen aanneemt"

advies HB : ontraden

Amendement 7021

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder : L.M. de Keijzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 57
 Achter : "aanneemt"

"Indien de huidige ontwikkelingen zich voortzetten moet er voor worden gezorgd dat de zgn. schrijvende pers voldoende (betaalbare) mogelijkheden krijgt om pluriforme informatie verzorging te waarborgen d.m.v. de nieuwe mogelijkheden.

advies HB : ontraden

Zie amendement 7032

Amendement 7022

Indiener : Afdeling Amsterdam
 Woordvoerder : Chel Mertens
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 2, regel 8
 Na : "ingekort"

"Voorkomen moet worden dat in onze samenleving twee gesloten kasten ontstaan: de rijken en de armen op informatiegebied. Daarom moet op middellange termijn het "leren over informatika" aan alle leerplichtige leerlingen in het voortgezet onderwijs worden gegeven. Op de gevolgen voor het basisonderwijs (en het onderwijsstelsel als geheel) moet met grote spoed worden gestudeerd; alternatieve voorstellen moeten daarbij in de publieke discussie worden gebracht."

advies HB : overnemen

Amendement 7023

Indiener : Afdeling Son en Breugel
 Woordvoerder : Andries Veldkamp
 Onderwerp : Informatiebeleid

Schrappen : blz. 18, kolom 2, regel 15

"Inmiddels ..... tot gedelegeerd".

advies HB : overnemen

Amendement 7024

Indiener : Afdeling Noordwijkerhout
 Woordvoerder : L.M. de Keijzer
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 3, regel 14
 Na : "benut"

"D'66 is van mening dat de overheid reeds nu baanbrekend werk kan verrichten door voor ieder toegankelijke databanken met alle mogelijke openbare gegevens op te bouwen; hierbij valt te denken aan de handelingen, wetsontwerpen, vragen en antwoorden, verslagen van commissievergaderingen".

advies HB : ontraden

Amendement 7025

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 3, regel 14
 Na : "benut"

Om meer samenhang te brengen in het informatiebeleid op landelijk niveau zijn een organisatiestructuur en een kaderwet nodig.

Voor zover de overheid zich met informatiezaken bezighoudt, gebeurt dat versnipperd over vele departementen en wetten. Aan dit langs elkaar heen werken moet een einde komen. De in 1983 ingestelde Ministeriële Commissie Informatiebeleid is

een stap in de goede richting. De opzet van een samenhangend informatiebeleid is een noodzakelijke voorwaarde voor het uitbouwen van een open samenleving. Omdat de samenhang in het beleid over een zeer breed front moet worden aangepakt, is het wellicht wenselijk dat tevens een coördinerend bewindsman/vrouw voor het informatiebeleid wordt aangewezen. Deze moet dan binnen het kabinet zodanig strategisch worden geplaatst dat aan de coördinatie-functie krachtig gestalte kan worden gegeven; onderbrenging bij een bewindspersoon die zelf grote sectorale belangen heeft bij het informatiebeleid, moet daarom worden vermeden. De coördinerend bewindspersoon moet voor deze taak de nodige bevoegdheden en een aparte begroting hebben.

Het informatiebeleid moet vorm krijgen in samenspel van overheid, wetenschap en techniek, bedrijfsleven en burgers.

De overheid moet zich hierin allereerst en doelbewust richten op de belangen en de wensen van de burgers, de gebruikers van informatie. Een Raad van Advies voor het Informatiebeleid moet worden ingesteld.

Een kaderwet, waarin de grondbeginselen van informatie en communicatie zijn opgenomen, zou een uitweg kunnen bieden uit de huidige impasse die maakt dat nu nieuwe technologische ontwikkelingen geforceerd worden ondergebracht in bestaande wetgeving, geënt op oudere technieken!

advies HB : overnemen

Amendement 7026

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 3, regel 14
 na : "benut"

Internationaal beleid

Het werkterrein van het Nederlandse Informatiebeleid eindigt niet bij onze landsgrenzen.

De informatisering van de samenleving is een wereldwijd verschijnsel. In de Ministeriële Commissie Informatiebeleid en het ondersteunende "ambtelijk voorportaal" is Buitenlandse Zaken niet vertegenwoordigd.

Bij het maken van internationale- w.o. Europese - beleidsafspraken moet centraal staan dat internationaal geregeld wordt wat landelijk niet goed te regelen is. Dat geldt bijv. voor besluiten over satellieten, bepaalde overdrachtstarieven, aspecten van privacy-wetgeving en harmonisatie, alsook uitbouw van de auteursrechtwetgeving. Steeds dient terdege rekening te worden gehouden met de consequenties voor de Derde Wereld. In veel internationale verbanden waarin de Nederlandse overheid deelneemt, komen informatieprojecten aan de orde. Het beleid moet er systematisch op gericht zijn om de uitvoering van deze projecten voor Nederland te verwerven.

advies HB : overnemen

Amendement 7027

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz.18, kolom 3, regel 26

"De spanningsvelden ..... grondbeginselen voor informatie en communicatie zijn opgenomen"

door : "Met de uitkomsten daarvan zal in de organisatie van het informatiebeleid, terdege rekening gehouden moeten worden. Gelet op de ontwikkelingen, internationaal en nationaal, mag vooral een kaderwet niet lang op zich laten wachten".

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 7028

Indiener : Afdeling Amsterdam
 Woordvoerder : Chel Mertens
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 4, regel 7

Na : "nagestreefd"

"Technology assessment (aspectenonderzoek is een noodzakelijke voorwaarde om tot een lange-termijn-beleid te komen, dat de kwaliteit van onze democratie moet veilig stellen. Met name de sociaal-culturele gevolgen van b.v. grootscheepse introductie van micro-electronica zullen zeer ingrijpend kunnen zijn."

advies HB : overnemen

Amendement 7029

Indiener : ARV Zuid-Holland
 Woordvoerder : Arend Meerburg/ Frans Rogier
 Onderwerp : Informatiebeleid

Vervangen : blz. 18, kolom 4, regel 10

"installeren van een Raad van Advies voor het Informatiebeleid"

door : "instellen van een ministeriële commissie Informatiebeleid".

advies HB : ontraden

Amendement 7030

Indiener : ARV Utrecht
 Woordvoerder : Arie Manten
 Onderwerp : Informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 4, regel 29
 Na : "flexibiliteit"

"Het voeren van een krachtig informatiebeleid is een kwestie van durven. In het denken over de maatschappelijke gevolgen van de informatisering van de samenleving wordt nogal eens stil gestaan bij de negatieve gevolgen. Die zijn er en zullen er ook in de komende jaren nog zijn. Wat wij ons echter moeten realiseren is dat het altijd eenvoudiger is aan te geven wat van het bestaande zal veranderen of zelfs verdwijnen, dan om erop te durven vertrouwen dat de ontwikkelingen op het informatiegebied ook veel nieuwe dingen en mogelijkheden zullen brengen. Toch is dat laatste het belangrijkste. Daarin kunnen menselijk vernuft en maatschappelijke vernieuwingen van onze samenleving leiden.

advies HB : overnemen

Amendement 7031

Indiener : AAV Lelystad
 Woordvoerder : Jan Kort en/of Jenny Houthuyzen en/of Niels Abcouwer
 Onderwerp : informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 24
 na : "software"

3. D'66 is van mening, dat de overheid regelend moet optreden t.a.v. programmatuur die gericht is op het uitvoeren van overheidstaken. Door het verlenen van een keurmerk zal de standaardisatie worden bevorderd. Daardoor zullen de prijzen van de "software" dalen. Het hierop gericht aankoopbeleid van de overheden, op alle niveau's, zal weer zijn eisen stellen aan de hierop afgestemde "hardware". Dit op zijn beurt zal weer een stimulans zijn voor de computerindustrie.

4. D'66 is van mening, dat ook voor veel programmatuur in de private sector (zoals b.v. salaris-administraties) een rijkskeurmerk dezelfde voordelen zal bieden als dit binnen de overheid zal hebben. Tevens zal hierdoor de controle van de overheid op het bedrijfsleven efficiënter kunnen plaatsvinden.

advies HB : ontraden

Amendement 7032

Indiener : AAV Lelystad
 Woordvoerder : Jan Kort en/of Jenny Houthuyzen en/of Niels Abcouwer
 Onderwerp : informatiebeleid

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 79
 na : "aangepakt":

1. D'66 wil op korte termijn het vak informatica/computerkunde op alle scholen voor voortgezet onderwijs als verplicht vak invoeren.

- De scholing van de leerkrachten, die dit vak moeten geven, dient onmiddellijk ter hand te worden genomen.
2. D'66 wil dat op de lagere scholen de computer bij de daartoe geëigende vakken als hulpmiddel bij het lesgeven gebruikt gaat worden. "

advies HB : ontraden

is van mening,

dat het verplichtende karakter uit de overlegstructuren moet worden weggelaten zoals dat wordt beschreven in de toelichting op pagina 18, 1e kolom van de Democraat nr. 1 van 1983;

dat een dergelijke verplichting alleen al om fysieke redenen weinig zinvol moet worden geacht,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

moties

Organisatie

MOTIE 1101

Indiener : Afdeling Amersfoort
 Woordvoerder: Ad Alewijnse
 Onderwerp : Organisatie

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

is ernstig verontrust

over het functioneren van de regiobestuurslaag in diverse regio's en de daaruit voortvloeiende politieke en organisatorische onduidelijkheid.

er van uitgaande

dat de regionale functie van de bestuurslaag in hoofdzaak een coördinerende is van afdelingen op lokaal niveau, naar en van de provinciale statenfractie alsmede landelijke partij-organen,

overwegende

dat decentralisatie binnen de partij een zeer belangrijk goed is, dat de regio uitsluitend coördinerende functies dient te hebben,

stelt voor

dat het regionaal overleg moet worden voorbereid in de vorm van een regiораad, waarin zitting hebben vertegenwoordigers van de provinciale statenfractie, gemeenteraadsfracties en afdelingsbesturen, waarbinnen de coördinerende functie duidelijker tot haar recht komt, en tevens clustering van door afdelingen ingediende moties en amendementen kan plaatsvinden met terugkoppeling naar de diverse afdelingen tijdens de ARV,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

MOTIE 1102

Indiener : Afdeling Hoorn
 Woordvoerder : J.L. Schutte- Lanting
 Onderwerp : Organisatie

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

kennis genomen hebbende

van de voorstellen ter verbetering van de organisatie van de partij;

MOTIE 1103

Indiener : Afdeling Ede + ARV Gelderland
 Woordvoerder : Jan v.d. Hazel/ Theo v.d. Zalm
 Onderwerp : Organisatie

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

- dat vergelijking en toetsing van een groot aantal gemeenteraadsprogramma's door een Regiobestuur praktisch onmogelijk is,
- dat afdelingen er meer bij gebaat zijn uitgangspunten en een raamwerk en/of randvoorwaarde voor het opstellen van een gemeenteraadsprogramma te krijgen,

is van mening

- dat geconstateerde afwijkingen - vóór vaststelling door de AAV - door het Afdelingsbestuur gemeld moeten worden aan het Regiobestuur,
- dat overigens een ieder melding kan doen bij het Regiobestuur van geconstateerde afwijkingen,

verzoekt het Hoofdbestuur

Voorstel C in bovenstaande zin aan te passen,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

MOTIE 1104

Indieners : afdeling Breda
 Woordvoerder : Giebels
 Onderwerp : organisatie

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterende

dat het Hoofdbestuur ter verbetering van de besluitvorming voorstelt om art.90 lid 10 van het Huishoudelijk Reglement zodanig te interpreteren dat besluitvorming in een AAV via RB en ARV geclusterd zal gaan worden;

overwegende enerzijds

dat op de door het HB voorgestelde interpretatie van art. 90 lid 10 kan leiden tot een vermindering van het aantal moties en amendementen ter ALV;

overwegende

dat deze vermindering van moties tot gevolg kan hebben dat ter ALV meer op hoofdpunten van gedachten gewisseld kan worden of over meer onderwerpen;

overwegende anderzijds

dat de interpretatie van art. 90 lid 10, zoals voorgesteld door het HB, kan uitmonden in verzwakking van de stem van de afdelingen en van individuele leden, die bij de voorgestelde interpretatie twee "filters" moeten passeren (te weten: RB/ARV en landelijke Rapportagecommissie) bij het indienen van moties en amendementen;

besluit het HB op te dragen

op de ALV van 25 en 26 november 1983 de ALV een conceptbesluit ter goedkeuring voor te leggen in de zin van de interpretatie van art. 90, lid 10, zoals door het HB weergegeven, onder de voorwaarde dat deze procedure wordt gevolgd voor de duur van anderhalf jaar, waarin dan minstens drie ALV-en moeten hebben plaats gehad, waarna ter ALV besloten zal worden deze procedure niet of wel te continueren, nadat afdelingen en regio's zijn gehoord over hoe de afdelingen en regio's de procedure beoordelen;

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

amendementen Organisatie

Amendement 11.001

Indiener : Afdeling Weesp
Woordvoerder: Ko Anthonisse
Onderwerp : Organisatie

Schrappen : blz. 17, kolom 3, onderdeel a.

advies HB : ontraden

Amendement 11.002

Indiener : Afdeling Maarssen
Woordvoerder: Carlo de Meyer
Onderwerp : Organisatie

Toevoegen : blz. 17, kolom 4, regel 10

na : "De taak, die het RB overeenkomstig art.90, lid 10 ..... aan ALV wordt aangeboden"

"De beslissing van de regio t.a.v. de wijze waarop amendementen resp. moties vanuit de regio naar de ALV gaan, dient alvorens dit geschiedt te worden voorgelegd aan (teruggekoppeld naar) degene(n) die de amendementen resp. moties hebben ingediend. De indieners kunnen dan hieraan al of niet hun goedkeuring geven. Is de beslissing van de regio in strijd met hetgeen door de indiener wordt beoogd en blijft de regio alsnog bij haar beslissing, dan dient de mogelijkheid te bestaan dat de indiener van het amendement resp. de motie zich rechtstreeks tot het HB kan wenden. Het HB beslist dan in laatste instantie".

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

Amendement 11.003

Indiener : Afdeling Maarssen
Woordvoerder: Carlo de Meyer
Onderwerp : Organisatie

Toevoegen : blz. 18, kolom 1, regel 2
in : "Een interne samenhang wordt met behulp van de structuur verbeterd door een uitgebreide overlegstructuur":
het woord 'politieke' tussen "uitgebreide" en " ...overlegstructuur"(zowel in voorstel b1 als b2)."

advies HB : ontraden

Amendement 11.004

Indiener : Afdeling Weesp
Woordvoerder : Ko Anthonisse
Onderwerp : Organisatie

Schrappen : blz. 18, kolom 2,

onderdelen b-1, b-2, b-3.

advies HB : ontraden

Amendement 11.005

Indiener : Afdeling Weesp
Woordvoerder : Ko Anthonisse
Onderwerp : Organisatie

Vervangen : blz. 18, kolom 3

onderdeel c

door : "Een interne samenhang wordt bevorderd door artikel 132 van het Huishoudelijk Reglement toe te passen".

advies HB : ontraden

Amendement 11.006

Indiener : Afdeling Weesp
Woordvoerder : Ko Anthonisse
Onderwerp : Organisatie

Schrappen : blz. 18, kolom 4

onderdeel e.

advies HB : ontraden

Amendement 11.007

Indiener : Afdeling Breda
Woordvoerder : Giebels
Onderwerp : Organisatie

Vervangen : blz. 19, kolom 2, regel 27

"fractievoorzitter"

door : "een lid van de fractie".

advies HB : overnemen

Amendement 11.008

Indiener : Afdeling Limburg
 Woordvoerder : P.A.H. Smeets
 Onderwerp : Organisatie

Vervangen : blz. 19, kolom 2, regel 27

"De fractievoorzitter"

door : "de fractievoorzitter of een gemandateerde plaatsvervanger uit de (steun)fractie".

advies HB : overnemen

besluit

de beleidsnota voor kennisgeving aan te nemen,
 en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : overnemen

moties

Beleidsnota

MOTIE 1201

Indiener : Afdeling Weesp + ARV Noord-Holland
 Woordvoerder: Ko Anthonisse
 Onderwerp : Beleidsnota

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

gezien

de beleidsnota van het HB, gedateerd 30 oktober 1982,

gelet

op artikel 127 van het Huishoudelijk Reglement,

overwegende

dat vorm moet worden gegeven aan de plicht van het HB om
 aan de ALV gemotiveerde verantwoording af te leggen,
 dat het HB aan de ALV langs geregelde weg informatie
 moet verschaffen om het gevoerde beleid te kunnen beoor-
 delen,

besluit

het HB op te dragen de ALV jaarlijks een verslag over
 zijn werkzaamheden voor te leggen en de behandeling daar-
 van als afzonderlijk punt te agenderen,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : onder voorwaarde(n) overnemen

MOTIE 1202

Indiener : Afdeling Weesp + ARV Noord-Holland
 Woordvoerder: Ko Anthonisse
 Onderwerp : beleidsnota

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

gezien

de beleidsnota van het HB, gedateerd 30 Oktober 1982,

overwegende

dat de nota een informatief overzicht geeft van de werk-
 zaamheden van het HB gedurende de verslagperiode,
 dat er geen goed doel mee is gediend om positie en func-
 tioneren van het HB in de periode vóór juli 1982 alsnog
 gedetailleerd ter discussie te stellen,

MOTIE 1203

Indiener : Afdeling Zwijndrecht
 Woordvoerder: J.H. Koetsenruijter
 Onderwerp : beleidsnota

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat door de onduidelijkheden in de uitwerking van de
 politieke standpunten het gezicht van D'66 is geschaad,

constateert

dat het Hoofdbestuur deze mening in haar beleidsnota
 onderschrijft,

is van mening

dat het hoofdbestuur de politieke kernthema's helder en
 eensluidend over moet brengen, binnen de partij naar al
 haar geledingen en daarbuiten,
 het gestelde onder de punten 5.4.3 en 5.4.4. van het
 hoofdstuk 'publiciteit en media' van de beleidsnota,
 ESSENTIEEL is voor het voortbestaan van D'66 en dat de-
 ze punten KRACHTDADIG en met SPOED ten uitvoer moeten
 worden gebracht,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : overnemen

MOTIE 1204

Indiener : afdeling Weesp + ARV Noord-Holland
 Woordvoerder : Ko Anthonisse
 Onderwerp : beleidsnota

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat slechts een klein deel van de leden deelneemt aan
 de ALV,
 dat alle leden kennis moeten kunnen nemen van de geno-
 men besluiten,

besluit

het HB op te dragen om telkens na een ALV de leden zo
 spoedig mogelijk van de genomen besluiten op de hoogte
 te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

advies HB : ontraden

MOTIE 1205

Indiener : ARV Zuid-Holland
 Woordvoerder : Regiobestuur
 Onderwerp : Interne communicatie, Democraat-Extra

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

gelet op de uitspraak van de najaars ALV - 1982,
 m.b.t. motie 1804,

overwegende

- dat de communicatie tussen enerzijds de diverse ver-
 tegenwoordigende lichamen, het Hoofdbestuur en de
 Adviesraad, en anderzijds de leden, van levensbelang
 is voor het functioneren van de partij,
- dat d.m.v. de Democraat en de Democraat-Extra in deze
 behoefte kan worden voorzien, mits deze aan alle le-
 den worden toegestuurd,
- de middelen van de begroting 1983 toezending van de
 Democraat-Extra niet toelaten,
- dat afwenteling van deze kosten op de leden, afdelin-
 gen en regio's ongewenst is,

van mening

dat toezending van de Democraat en de Democraat-Extra
 aan alle leden noodzakelijk is,

besluit

Het Hoofdbestuur op te dragen:

- a. de kosten en baten van de Democraat en de Democraat-
 Extra gezamenlijk te evalueren,
- b. bij voortzetting van beide of één van beide perio-
 dieken deze aan alle leden toe te zenden,
- c. de financiering van beide periodieken binnen de be-
 groting- 1984 te verzekeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

• advies HB : ontraden

Actueel Politieke moties

MOTIE 1401

Indiener : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : taakverdeling fractie

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat de huidige Tweede Kamerfractie D'66 bestaat uit
 zes personen, dat deze zes personen niet met zijn
 zessen alle politieke wijsheid in pacht kunnen hebben,
- dat deze fractie in de verleiding verkeert om op amb-
 telijke wijze te gaan werken aan reacties op elk in
 de kamer aan de orde gesteld onderwerp,

overwegend

dat deze zes volksvertegenwoordigers veel tijd zouden
 moeten besteden aan contacten met de kiezers, de eigen
 volksvertegenwoordigers op andere niveau's, de partij-
 besturen en de inhoudelijk deskundige partijgenoten,
 dat de Tweede Kamer als geheel onvoldoende stelling
 neemt tegen een teveel aan ingediende moties en schrif-
 telijke vragen,

besluit

de Tweede Kamerfractie te verzoeken in de werkzaamheden
 een duidelijk zichtbare prioriteiten-afbakening te ma-
 ken en zich te beperken tot diepgaande werkzaamheden op
 die beleidsterreinen die in overleg met het hoofdbestuur
 en/of de partij in algemene ledenvergadering bijeen
 worden aangewezen voor deze zittingsperiode van de
 Staten Generaal,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1402

Indiener : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : kernwapens

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegend

dat D'66 het oneens was en nog steeds is, met het mo-
 derniseringsbesluit van de NAVO d.d. december 1979,
 dat D'66 het standpunt van het kabinet van Agt II heeft
 ondersteund om het plaatsingsbesluit uit te stellen,
 omdat D'66 af wil wachten:

- a. het verloop van de voortgaande discussie in de NAVO
 over de nucleaire bewapeningsproblematiek in West-
 Europa,
- b. het verloop van de onderhandelingen over de middel-
 lange afstandwapens in Genève,

spreekt als haar mening uit

dat, indien van Nederland verlangd wordt om, voordat het
 verloop van de Geneefse onderhandelingen en de discussie
 binnen de NAVO daartoe aanleiding geven, reeds mee te
 werken aan de voorbereiding van de plaatsing van kruis-
 raketten op Nederlands grondgebied, het standpunt van
 D'66 niet anders dan afwijzend kan zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1403

Indiener : Cees Spigt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spigt
 Onderwerp : kabinetsbeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering
 bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat het kabinet Lubbers:
- iedereen die van de overheid afhankelijk is, extra pakt
  - het milieubeleid op de tocht zet;
  - het woningbouwbeleid belemmert;
  - het openbaar vervoer afbreekt;
  - de eerste-lijns-welzijnsvoorzieningen inkrimpt;
  - de kwaliteit van het onderwijs aantast;
  - gemeenten en provincies kortwiekt;
  - op cultuur-uitingen, die vele jaren tekort gehad heb-
 ben, toch bezuinigt;

overwegend

dat D'66 als oppositiepartij een plaatsvervangende stem moet laten horen namens degenen die ernstig te lijden hebben onder dit beleid, dat bezuinigen alleen verantwoord is, wanneer de te nemen maatregelen passen binnen een openbare samenhangende visie op de ontwikkelingen, zodanig zijn dat ze de financiële problemen oplossen en niet alleen verschuiven en niet langer klakkeloos doorzetten betekenen van een beleid dat reeds bewezen heeft GEEN resultaat op te leveren,

besluit

De Tweede Kamerfractie te vragen bij voortdurend in de Tweede Kamer en daarbuiten, mondeling en op schrift, het beleid in zijn negatieve aspecten aan te pakken en alternatieven aan te dragen op zodanige wijze dat de gedupeerden hun gevoelens daarin kunnen herkennen,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1404

Indiener : ARV Friesland
 Woordvoerder: Ellen van Hulzen-Figee
 Onderwerp : Milieubeleid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat ook gedurende een economische teruggang de zorg voor het milieu prioriteit moet hebben; dat economie en milieu niet tegenover elkaar, maar naast elkaar gezien moeten worden (b.v. milieutechnologie); dat er bij de zgn. deregulering voor gewaakt moet worden dat milieuvoorschriften minder streng gehanteerd zullen worden;

besluit

er bij de 1e en 2e Kamerfractie op aan te dringen alles in het werk te stellen om de zorg voor het milieu bij alle beslissingen over deregulering prioriteit te geven,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1405

Indiener : Afd. Gouda
 Woordvoerder: J.M. Companien
 Onderwerp : radio-actief afval

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

van mening

dat het storten van alle radio-actief afval in zee zo snel mogelijk dient te worden beëindigd,

kennis genomen hebbend

van het voornemen van de minister van VROeM om over te gaan tot inrichting van een lokatie in Velsen als (tijdelijke) opslag van laag- en middelradio-actief afval,

overwegende

dat (tijdelijke) opslag op land van dergelijk afval verre de voorkeur verdient boven storten in zee,

van oordeel

dat bij tijdelijke opslag in ieder geval aan de volgende eisen moet zijn voldaan:

1. de grootte van de lokatie dient zodanig te zijn dat de opslag voor minimaal 10 jaar is gewaarborgd;
2. het gebouw, waarin de opslag plaats vindt dient zo groot te zijn dat het afval dat de eerstkomende 2 à 3 jaar ontstaat, daarin kan worden opgeslagen;
3. het afval dient zodanig te worden opgeslagen dat het na beëindiging van de interimopslag nog hanteerbaar en verwerkbaar is;
4. de verpakking van het afval moet duurzaam zijn;
5. de stralingsniveaux voor de directe omgeving dienen beneden een uit medisch oogpunt aanvaardbare waarde te blijven.

en verzoekt de fracties

al het mogelijke te doen om het bovenstaande te realiseren,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1406

Indiener : ARV Friesland
 Woordvoerder : E. van Hulzen- Figee
 Onderwerp : Friese werkloosheid

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegend

dat nu ongeveer 20% van de beroepsbevolking van Friesland werkloos is, dat de infrastructuur in Friesland zodanig is, dat de bedrijvigheid daardoor eerder af dan toeneemt, dat door alle maatregelen van deze regering met betrekking tot b.v. verkeer en waterstaat, onderwijs, cultuur, sociale zaken Friesland zwaar getroffen wordt,

besluit

de Eerste en Tweede Kamerfractie en het Hoofdbestuur van D'66 te verzoeken alles in het werk te stellen om de regionale component van de werkloosheid in Friesland weg te werken en er op toe te zien, dat de tussen het Noorden en de Rijksoverheid gemaakte afspraken in het kader van de ISP, op basis waarvan die component in 1985 zal moeten zijn weggewerkt, ook metterdaad worden gehandhaafd,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1407

Indiener : Cees Spijt/ Ernst van Altena
 Woordvoerder: Cees Spijt
 Onderwerp : interim-kabinet

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

constaterend

- dat twee van de zes leden van de huidige Tweede Kamerfractie als bewindspersoon hebben deel uitgemaakt van het Interim-kabinet van Agt-Terlouw,
- dat het Kabinet Lubbers een koers is ingeslagen welke nauwelijks meer een voortzetting van het voorgaande beleid genoemd kan worden,
- dat de indruk bestaat dat de lijn van het interim-kabinet nog steeds van invloed is op de beraadslagingen en stellingnamen van de fractie,

overweend

dat D'66 zich nu in de oppositie bevindt ten opzichte van het kabinet Lubbers,

besluit

de Tweede Kamerfractie te verzoeken niet langer de lijn van het interim-kabinet door te trekken, daar de compromissen van toen, welke met het CDA gesloten zijn, niet meer de inspiratie kunnen blijven van een nu te formuleren oppositioneel antwoord van D'66 op het regeringsbeleid, conform het D'66 programma,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1408

Indiener : Afdeling Vlaardingen
Woordvoerder : T.W. van der Steen
Onderwerp : Kernwapens

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

is van oordeel

dat het landelijk standpunt van D'66 beschreven in het verkiezingsprogramma Democraten '66 1982-1986, ten aanzien van het plaatsen van de nieuwe kernwapens, gewijzigd dient te worden.

De AAV is van oordeel, dat Nederland eenzijdig de plaatsing van de nieuwe kernwapens, onafhankelijk van de uitkomst van de Russisch-Amerikaanse onderhandelingen te Genève, moet afwijzen. De AAV verwacht, dat deze eenzijdige stap een wezenlijk positieve bijdrage kan leveren aan het onderhandelingsresultaat,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1409

Indiener : Werkgroep Volkshuisvesting
Woordvoerder : Hanneke Gelderblom
Onderwerp : Maatschappelijk gebonden eigendom (een nieuwe vorm van eigenwoning bezit zonder winsttoegmerk en verkooprisico)

De ALV van D'66, in vergadering bijeen te Zutphen op 6 en 7 mei 1983,

stelt vast dat

- D'66 steeds voorstander van eigen woningbezit is geweest

- *maatschappelijk gebonden eigendom* een mogelijkheid is voor gezamenlijk woningbeheer, waarbij spreiding van financiële risico's plaats vindt, in gemeenschappelijk onderhoud wordt voorzien en speculatie wordt uitgebannen;

- de door D'66 bepleite keuzevrijheid tussen kopen en huren voor met name de lagere inkomenscategorieën veel te beperkt is;

- de verkoop van huurwoningen van particuliere huurders doorgaat;

- het nieuwbouwprogramma van woningwetwoningen terugloopt;

- de regering de verkoop van huurwoningen in de woningwetsector overweegt;

spreekt uit dat

- *maatschappelijk gebonden eigendom* vooral voor de lagere inkomens een mogelijkheid voor eigen woningbezit biedt;

- deze nieuwe vorm van eigendom moet worden bevorderd, zowel in de nieuwbouw als in de bestaande woningvoorraad;

- in andere gevallen de verkoop van woningwetwoningen, behorend tot één complex, dient te worden afgewezen;

verzoekt de Tweede-Kamerfractie en de gemeenteraadsleden van D'66 dit standpunt kenbaar te maken.

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1410

Indiener : ARV Gelderland
Woordvoerder: Guus Oxfroot
Onderwerp : kandidaatstelling oopenb.lichamen

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 6 en 7 mei 1983 te Zutphen,

overwegende

dat D'66 vanaf haar oprichting streeft naar een democratisering van de samenleving, dat deze democratisering pas dan gewaarborgd is wanneer het voor iedere Nederlander praktisch mogelijk is zich kandidaat te stellen voor een openbaar lichaam, dat deze voorwaarden op dit moment alleen geschapen zijn binnen het overheids- en semi-overheidsapparaat, dat dientengevolge, gezien de tijdsfactoren welke met een dergelijke functie verbonden zijn het voor werknemers uit het bedrijfsleven en vrouwen met een huishouden, het praktisch en maatschappelijk onmogelijk gemaakt wordt zich kandidaat te stellen voor een dergelijke functie.

Besluit

het Hoofdbestuur op te dragen een onderzoek in te stellen naar de hierboven genoemde problematiek en op basis hiervan een voorstel voor het beleidsprogramma te doen formuleren,

en gaat over tot de orde van de dag.

MOTIE 1411
zie pagina 31 (volgende blz.)

KANDIDATENLIJST

Van de kandidaten voor besturen en commissies op BLZ. 31 en 32 staan vermeld:

1. functie, of bestuur,
2. NAAM,
3. adres en telefoon,
4. opleiding,
5. beroep,
6. functies binnen D'66,
7. vroegere functies binnen D'66,
8. functies binnen andere maatschappelijke org.

MOTIE 1411

Indieners : Hoofdbestuur
 Wordvoerder: Nico Wegter/Bob van den Bos
 Onderwerp : Kernwapens

De ALV van D'66 op 6 en 7 mei 1983 bijeen te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat wapenbeheersing en kernontwapening essentiële onderdelen zijn van een internationaal beleid, gericht op het voorkomen van oorlog en het bereiken van vrede in Europa en de wereld als geheel;
- dat Nederland in deze geen volgzaam, op de Amerikaanse supermacht afgestemde politiek dient te voeren, maar juist een actief veiligheidsbeleid, waarbij eigen initiatieven dienen te worden genomen;
- dat het Nederlandse beleid gericht moet zijn op versterking van de Europese samenwerking op veiligheidsgebied, zowel binnen het bondgenootschap als in het kader van de Europese Politieke Samenwerking, en op vergroting van de Europese inbreng in de NAVO;
- dat Nederland ook mondiaal een bijdrage te leveren heeft aan het proces van wapenbeheersing en ontwapening en aan het handhaven, c.q. herstellen van de vrede in de organen van de Verenigde Naties, m.n. de Veiligheidsraad en de VN-ontwapeningscommissie in Genève;

SPREKT HAAR MENING UIT

- dat het Nederlandse beleid gericht moet blijven op vermindering van de afhankelijkheid van kernwapens in de Westerse verdediging en dat Nederlandse initiatieven ten aanzien van lopende onderhandelingen daartoe een bijdrage kunnen leveren;
- dat Nederland t.a.v. de onderhandelingen in Genève over de kernraketten voor de middellange afstand (INF) totstandkoming moet bepleiten van een Interimakkoord, waarbij rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de Franse en Britse kernmachten, en waarbij aan Westerse zijde plaatsing van kruisraketten wordt opgeschort, terwijl de Sovjet Unie een aanzienlijk deel van haar SS-20's vernietigt;
- dat vervolgens het restant aan middellange afstandwapens uit de INF-onderhandelingen moet worden ingebracht in het overleg over strategische wapens (START), teneinde te komen tot realisering van het uiteindelijke doel, de zgn. Nul-optie, d.w.z. de ontmanteling c.q. niet plaatsing van al deze middellange afstandwapens, in Oost en West;
- dat zowel de voorstellen van de Reaganregering als de Sovjetreactie daarop tot nu toe volstrekt onvoldoende bijdragen aan het bereiken van dit doel;
- dat tegelijkertijd voorstellen moeten worden gedaan tot vergaande vermindering van het aantal korte-drachtwapens in Europa, als onderdeel van het streven naar een kernwapenvrije zone in Europa;

SPREKT VOORTS HAAR MENING UIT

- dat Nederland met kracht moet streven naar een verdrag, dat op de korts mogelijke termijn de ontwikkeling, het testen, de productie en het gebruik van anti-satellietwapens en andere ruimtewapens verbiedt;

VERZOEKT

de Tweede- en Eerste-Kamerfractie er bij de Regering op aan te dringen het Nederlandse standpunt in deze aldus te vertolken;

en gaat over tot de orde van de dag.

KANDIDATENLIJST

HB

1. landelijk publiciteitscoördinator
2. BOOGAART, Willem C. (Wim)
3. Dorpsweg 39, 4698 RD Oud Vossemeer, 01667-2580
4. van huisschilder tot MO-A natuur-/scheikunde
5. systeemanalist
6. afdelingssecretaris
7. geen
8. -

1. landelijk publiciteitscoördinator
2. BRINK, C. VAN DEN (Kees)
3. Hyacint 3, 2925 EN Krimpen a/d IJssel, 01807-21586
4. MULO - NIMA A+B Marketing - Frans MO-A - Frans tolk/vertaler
5. hoofd marketing communicatie
6. vz. afd. Krimpen a/d IJssel
7. n.v.t.
8. vz. ouderkommissie basisschool

1. landelijk publiciteitscoördinator
2. DEDEM-VAN DER DOES, M.A. VAN (Martien)
3. Herengracht 13, 4924 BG Drimmelen, 01626-2720
4. Gymn.A, Cand.geschiedenis aan de R.U. te Leiden
5. freelance radio-journaliste, volg momenteel cursus Public Relations en Voorlichting
- 6.
7. Vz. PSVI, Lid PEAC
- 8.

1. landelijk publiciteitscoördinator
2. DULLAART, R.J.M. (Robert)
3. Koepelstraat 12b, 4611 RJ Bergen op Zoom, 01640-58159
4. middelbare beroepsopleiding
5. grafisch ontwerper
6. geen
7. geen
8. diverse stichtingen

1. landelijk publiciteitscoördinator
2. HAENEN, M. (Marcel)
3. Oranjeboomstraat 371, 3071 SW Rotterdam, 010-231072
4. studie Nederlands recht + Massacommunicatie en Public Relations
5. journalist Quod Novum, Erasmus Universiteit Rotterdam
- 6.
7. campagne activiteiten afdeling Heerlen
8. Voorzitter Ius Mobile Staatsrecht Dispuut juridische faculteit Rotterdam

SWB

1. Bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau
2. BERKHOUT, E.F. (Ed)
3. Roelofsstraat 28, 2596 VN Den Haag, 070-249587
4. econoom
5. groepsleider technische computertoepassingen
6. penningmeester SWB
7. regiopenningmeester Z.H., bestuurslid afd. Den Haag
- 8.

<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau DIK, W. (Wim) Lage Driesstraat 23, 5268 BP Helvoirt, 04118-2282 T.H. Delft staf reg. dir. Europa Unilever N.V. - Voorzitter afd. Oss 1966 t/m 1970 CCRdF '71- t/m '74 Vice-vz. politiek HB 1975 t/m 1979 Vz. SWB 1979-1981 Vz. VNO N-Brab. '80+'81 Hoofding. Waterschap "De Maaskant" 1981 Staatssecr. E.Z. 11/9/81 t/m 4/11/82 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Voorzitter Stichting Open Vrouwenwerk Barendrecht; lid bestuur "Carnisse Grienden" Ver. tot bescherming van milieu en landschap; begeleiding V.O.S. cursussen; lid Culturele Raad Barendrecht; begeleiding project werklozen in Rotterdam.
<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau. GILS, M.R. VAN (Maarten) Lutsborgsweg 8, 9752 VV Haren, 050-346881 Hoogleraar Bedrijfskunde Secretaris Politiek 	<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut OOSTERHUIS, Peter Hilbrand De Oeverloper 413, 8251 HR Drongen Soc. Academie + VO Werker, Sociaal-Kulturele Vorming Afdelingsvoorzitter Regio-bestuurslid, Gemeenteraadslid geen
<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau IDENBURG, Ph.A. (Philip) Buitenruststraat 9, 2271 HA Voorburg,, 070-862385 Dr. Sociologie Voorzitter Harmonisatieraad Welzijnsbeleid lid Werkgroep Welzijn lid Werkgroep Vonhoff problematiek lid werkgroepen Binnenlandse Zaken Buitengewoon Hoogleraar R.U. Groningen R.O.S. Ned.-Herv. Kerk Curatorium Nederl. Gesprek Centrum Begeleidingscollege Regeringscommissie voor de Reorganisatie v.d. Rijks Ambt. Adviseur M.R. en V. 	<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut ROO, P.J.H. DE (Paul) Henri Dunantplantsoen 56, Den Haag MULO, MEAO, Staatsinrichting M.O. werkstudent geen secr.peningm. Voorschoten 1971-1973 plv. lid Adviesraad 1978-1981 geen
<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau PROP, M.M.A. (Marcel) Spechtenweg 1, 5364 PD Escharen, 08860-1778 Doctoraal nederlands recht lid management organisatie-adviesburo lid provinciale staten noord-brabant afdelingsbestuurder Nijmegen regiobestuurder Noord-Brabant fractiemedewerker Tweede Kamer lid Geschillencommissie coördinator SWB-werkgroepen bestuurslid muziekvereniging adviseur ondernemingsraad gezondheidsz. 	<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut WEAVER, Robert Yardley Schoolstraat 10'', 1054 KD Amsterdam, 020-124920 Politologie aan de Universiteit van Amsterdam nog + 2 maanden student geen geen Bestuur studentenvereniging
<p>PSVI</p>	<p>Prog. Cie.</p>
<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut DOODUORTE, Peter-Paul Jozef Waldhoorn 29, 2907 SJ Capelle aan den IJssel, 010-51879 Sociale Akademie adj. directeur jeugdwelzijnsorganisatie fractie-assistent Capelle aan den IJssel geen bestuurslid FICE, lid land. verg. WIJN, voorzitter kerkbestuur kath. kerk Capelle a/d IJssel/ bestuurslid St. Soc. Cult. Werk Cap.-Schollevaar 	<ol style="list-style-type: none"> Programmacommissie KLOMPENHOUWER, K.J.R. (Kees) Tattistraat 134, 3066 CJ Rotterdam, 010-213905 Gymnasium-B, Doct. Economie Ambtenaar Min. Buitenlandse Zaken Lid SWB-bestuur Coördinator SWB-Sectie Buitenland Lid diverse werkgroepen SWB Coördinator werkgr. Ontwikkelingssamenwerking Vice-voorzitter Bestuur Scithing voor Ontwikkeling Sahel-regio in Afrika
<ol style="list-style-type: none"> Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut KLAASSEN-TERWIEL, M. (Moniek) 1ste Barendrechtseweg 145, 2991 AP Barendrecht MBO Docente beeldhouwen Gemeenteraadslid 	<ol style="list-style-type: none"> Lid Programma Commissie OORSCHOT, W.J. VAN (Wouter) Nieuwe Kerkstraat 463, 1018 VK Amsterdam, 020-259737 HAVO + HBO Uitgever Coördinator Werkgroep Drugs Coördinator Werkgroep Jeugdzaken Initiatiefnemer Stichting TILT (een speel & ontmoetingscentrum voor 12-18 jarigen in de binnenstad van Amsterdam) <ol style="list-style-type: none"> Programmacommissie TOMMEL, D.K.J. (Dick) Tweede Laan 1, 9331 BJ Norg, 05928-3034 Universit. Chemie geen geen Bestuurslid afdeling Roden Secretaris Regiobestuur Drenthe Lid Provinciale Staten van Drenthe Lid Tweede-Kamerfractie geen

Toelichting op de bijgestelde begroting 1983

De vorig jaar gehouden verkiezingen, drie in totaal, hebben de Partij, in velerlei opzicht, weinig goed gedaan. Eén van de gevolgen is, dat vele leden hebben besloten hun lidmaatschap van D'66 niet te prolongeren. Direct naar aanleiding van de verkiezingen en later bij het eerste verzoek tot betaling van de contributie, ontstond dit beeld in verontrustende mate.

Het ligt daarom voor de hand dat de begroting van het jaar 1983 aanpassing behoeft. Het najaars-congres heeft een uitspraak gedaan die inhoudt dat: "indien de beoogde inkomensstijging niet is gerealiseerd vóór 1 maart 1983, dit directe gevolgen moet hebben voor de uitgavenzijde".

Thans is duidelijk dat het aantal leden afwijkt van het begrote aantal. Daarentegen blijkt het gemiddeld betaalde contributiebedrag hoger dan aanvankelijk was begroot. Niettemin is besloten tot het houden van een speciale aktie (de zgn 3-trapsraket) die moet dienen om het verkiezingsfonds nieuw soelaas te bieden. Velen van U zullen op moment van lezing dezes reeds kennis gemaakt hebben met één van de trappen van de raket-aktie. (zie ook de achterpagina van de tweede congres-democraat). Eén en ander heeft ertoe geleid dat het bijgaande wijzigingsvoorstel voor de begroting van 1983 aan het Congres wordt voorgelegd.

Toelichting baten:

Contributie-opbrengst :

Zoals het zich nu laat aanzien kan gerekend worden op 9500 betalende leden over 1983. Het lijkt reeël de gemiddelde contributie-opbrengst te stellen op f 90,- p.p., daar deze sedert medio december nauwelijks is gedaald.

Diverse bijdragen:

Hieronder zijn begrepen schenkingen en donateurs. Aan de bevordering van het donateurschap moet bijzondere aandacht worden besteed.

Rente:

Door vermindering van de liquide middelen en de lagere rentestand zijn we genoodzaakt deze post aan te passen.

Doorbelasting aan derden:

Nadere afspraken en herziening van de posten-opbouw hebben ertoe geleid dat deze post is verhoogd.

Toelichting lasten:

Personeel

Eén van de medewerkers op het secretariaat heeft per 1 januari 1983 een andere betrekking aanvaard. Door gebrek aan middelen is de partij gedwongen deze opengevallen vacature niet op te vullen. Het gevolg is dat de uitgaven navenant dalen.

Secretariaat:

Naar aanleiding van de aanvragen van afdelingen en regio's over de eerste maanden van 1983 voor ledenlijste acceptgirokaarten en etiketten is het gerechtvaardigd deze inkomsten-post te verhogen.

Huisvesting:

De schoonmaakwerkzaamheden op het secretariaat worden sinds 1 januari 1983 door de medewerkers zelf verricht. De uitgaven op deze post mogen daarom worden verlaagd met f 14.000,-

HB en AR

Deze begroting blijft ongewijzigd.

Democraat:

Door de daling van het aantal leden worden er minder Democraten verstuurd. Dit heeft consequenties voor de druk- en verzendkosten. Daarenboven zullen "leden" die de contributie-verplichting voor 1983 niet vóór 15 mei 1983 hebben vervuld, na minstens twee verzoeken tot betaling, géén Democraat meer ontvangen. Een mededeling hiervan staat elders in de congres-Democraat vermeld. Daarnaast is het aantal betaalde abonnementen op de Democraat iets gestegen.

Publiciteit:

Deze begroting is ongewijzigd.

Peac:

Deze begroting is ongewijzigd. De onderverdeling van de posten heeft enige wijziging ondergaan op verzoek van het PEAC

Joac:

Deze begroting is ongewijzigd.

Bijdrage aan de regio's

Door daling van het aantal leden zal de bijdrage aan de regio's (totaal) evenredig dalen. De bijdrage (ad f 12,- per lid) blijft echter gehandhaafd.

Overige posten:

Deze blijven ongewijzigd.

Opmerking:

De batenzijde van de begroting is zeer voorzichtig begroot. Eventuele extra binnenkomende gelden dienen als aanvulling op het in 1982 ontstane tekort.

Verkiezingsfonds:

Uit de balans per 31 december 1982 blijkt dat het tekort op het afgesloten boekjaar f 79.532 en het tekort in het Verkiezingsfonds f 260.217,- is.

Dit totale tekort zal in ca. 2 jaar moeten worden ingelopen. De voorgestelde 3-trapsraket-aktie, bijdragen van de Partij en reguliere schenkingen aan het verkiezingsfonds zijn tezamen geraamd op f 220.000,- voor 1983. De rest zal in 1984 moeten worden geëffectueerd.

HOOFDBEGROTING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66 1983

BATEN	Begroting 1982	Bijgestelde Begroting 1982	Realisatie 1982	Begroting 1983	Bijgestelde Begroting 1983
Contributies	1.267.500	1.140.000	1.115.223	1.001.000	855.000
Diverse bijdragen	15.000	5.000	10.871	20.000	20.000
Rente	12.500	25.000	31.529	8.500	4.000
Opbrengst votometer	1.000	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Inkomsten voorgaande jaren	10.000	37.750	27.912	25.500	25.500
Diverse baten voorgaande jaren	P.M.	P.M.	6.262	P.M.	P.M.
Opbrengst speciale akties	P.M.	25.000	31.387	P.M.	79.532
Doorbelastingen i.v.m. dienst- verlening aan derden	83.500	83.500	80.000	22.000	56.500
Negatief saldo		59.250	71.044		
Totaal baten	1.389.500	1.375.500	1.374.228	1.077.000	1.040.532

HOOFDBEGROTING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66 1983

LASTEN	Begroting 1982	Bijgestelde Begroting 1982	Realisatie 1982	Begroting 1983	Bijgestelde Begroting 1983
Personeel	357.000	405.000	432.684	332.300	288.300
Secretariaat	207.000	252.000	248.570	168.000	164.000
Huisvesting	68.500	64.000	68.377	76.700	62.700
Hoofdbestuur en Adviesraad	95.000	77.000	70.565	50.500	50.500
Democraat	103.000	75.000	99.966	68.000	56.000
Publiciteit	52.500	34.000	20.117	28.000	28.000
PEAC	10.000	7.000	794	7.000	7.000
JOAC	5.000	4.000	3.475	2.500	2.500
Bijdrage aan regio's	234.000	200.000	170.469	156.000	114.000
Bijdrage aan Verkiezingsfonds	65.000	65.000	65.000	45.000	45.000
Bijdrage aan SWB	112.500	112.500	112.500	60.000	60.000
Bijdrage aan PSVI	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Accountantskosten	15.000	15.000	18.000	18.000	18.000
Voorziening dubieuze debiteuren	P.M.	P.M.	1.717	P.M.	P.M.
Kosten voorgaande jaren	20.000	20.000	16.494	20.000	20.000
Negatief saldo 1982					79.532
Totaal Lasten	1.389.500	1.375.500	1.374.228	1.077.000	1.040.532

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66

BALANS PER 31 DECEMBER 1982

<u>ACTIVA</u>	<u>31 december 1982</u>	<u>31 december 1981</u>
<u>Vaste activa</u>		
Kantoorgebouw	f 354.600,-	f 371.400,-
Verbouwingkosten	- 22.516,-	- 24.316,-
Kantoorinrichting en machines	- 13.592,-	- 15.726,-
Votometer	P.M.	P.M.
	<u>f 390.708,-</u>	<u>f 411.442,-</u>
<u>Voorraad brochures e.d.</u>	P.M.	P.M.
<u>Effecten</u>	100,-	- 100,-
<u>Vorderingen</u>		
Contributies 1982, resp. 1981 en 1980	f 3.125,-	f 8.174,-
Subsidie omroep	- 35.643,-	- -.-.-,-
Depotbedrag PTT	- 16.250,-	- 11.800,-
Overige vorderingen	- 36.171,-	- 24.723,-
	<u>f 91.189,-</u>	<u>f 44.697,-</u>
<u>Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, Den Haag</u>	f 146.878,-	f 112.673,-
<u>Stichting Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66 Den Haag</u>	f 82.196,-	f 61.306,-
<u>Geldmiddelen</u>	f 156.132,-	f 431.540,-
	<u>f 867.203,-</u>	<u>f 1.043.758,-</u>
	=====	=====
 <u>PASSIVA</u>		
	<u>31 december 1982</u>	<u>31 december 1981</u>
<u>Vermogen</u>		
Vereniging	*/. f 79.532,-	*/. f 8.488,-
Verkiezingsfonds	*/. f 260.217,-	*/. - 40.787,-
<u>Voorzieningen</u>	<u>*/. f 339.749,-</u>	
Groot onderhoud gebouw Algemeen	f 57.500,- - 35.700,-	f 42.500,- - 17.700,-
	<u>f 93.200,-</u>	<u>f 60.200,-</u>
<u>Hypotheek</u>	- 322.225,-	- 330.441,-
<u>Schulden en nog te betalen kosten</u>		
Crediteuren	f 183.496,-	f 60.864,-
Vooruitontvangen contributies	- 474.483,-	- 468.636,-
Vooruitontvangen van Tweede Kamer Fractie D'66	- 50.000,-	- 50.000,-
Vooruitontvangen campagne-materiaal	--	- 11.516,-
Te verrekenen subsidie omroep	--	- 295,-
Te verrekenen subsidie PEAC	--	- 7.139,-
Nog te betalen kosten	- 69.412,-	- 71.768,-
Nog te betalen belastingen	- 14.136,-	- 1.332,-
Nog te betalen regiobijdrage	--	- 30.842,-
	<u>f 791.527,-</u>	<u>f 702.392,-</u>
	<u>f 867.203,-</u>	<u>f 1.043.758,-</u>
	=====	=====

VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN D'66, 'S-GRAVENHAGE.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING 1982

Waarderingsgrondslagen en grondslagen voor de resultatenbepaling.

Balans per 31 december 1982

1. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen.
2. Kantoorgebouw
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde (exclusief aankoopkosten) onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
3. Verbouwkosten
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
5. Voorraad brochures enz. en votometer
Worden P.M. opgenomen.
6. Effecten
Betreft een aandeel ad f. 100 opgenomen voor de nominale waarde.
7. Vorderingen
Opgenomen voor de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbare debiteuren.
8. Verkiezingsfonds
Betreft naast het saldo per ultimo 1981, de in 1982 ontvangen bijdragen e.d. en een bijdrage uit de partijkas onder aftrek van de uitgaven ter zake van de in 1982 gehouden verkiezingen.
9. Voorziening groot onderhoud kantoorgebouw
De voorziening wordt bepaald op grond van een schatting van in de toekomst te plegen groot onderhoud.
10. Voorziening algemeen
Betreft de vorming van een algemene voorziening. De jaarlijkse toevoeging bedraagt 5% van de brutosalariskosten.
11. Hypotheek o/g
De hypotheek, oorspronkelijk groot f. 350.000,, heeft een looptijd van 20 jaren op annuïteitsbasis. De rente bedraagt 9,25% per jaar.
12. Bankkrediet
De vereniging heeft een kredietfaciliteit bij de Nederlandsche Middenstandsbank N.V. ad f. 300.000,-.

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN	Realisatie 1982	Begroting 1982	Bijgestelde Begroting 1982	Realisatie 1981
Algemeen				
- contributies	1.115.223	1.267.500	1.140.000	1.162.567
- Nagekomen contributies voorgaande jaren	6.262	10.000	37.750	12.056
- Bijdragen en schenkingen	10.871	15.000	5.000	12.624
- Schenkingen middels niet te betalen declaraties	203.793	--	--	105.798
- Rente bank/giro	25.638			19.753
- Rente S.W.B.	5.891	12.500	25.000	4.239
- Opbrengst votometer	--	1.000	P.M.	1.100
- Opbrengst extra-bijdrage	31.387	P.M.	25.000	72.470
- Dienstverlening aan derden	80.000	83.500	83.500	22.500
- Diverse baten	27.912	P.M.	P.M.	11.149
		1		
	1.506.977	1.389.500	1.316.250	1.424.256
Nadelig resultaat	71.044		59.250	
	1.578.021	1.389.500	1.375.500	1.424.256
	=====	=====	=====	=====

Staat van lasten en baten over 1982

1. Lasten
Komen ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.
2. Afschrijvingen
Kantoorgebouw: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde: 4% per jaar.
Verbouwkosten: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde: 12½% per jaar.
Kantoorinrichting- en machines: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde: 20 -33 1/3% per jaar.
3. Pensioenpremie
De vereniging heeft ingaande 1 januari 1980 een pensioenverzekering afgesloten voor haar werknemers.
Inkoop van voorliggende jaren vindt niet plaats.
4. Baten
Als baten van een boekjaar worden verantwoord de op dat boekjaar betrekking hebbende ontvangsten, ook wanneer deze in een ander boekjaar worden ontvangen, met uitzondering van:
  - ontvangen giften, donaties en bijdragen
  - opbrengsten Democraat
  - opbrengsten verhuur votometer
 waarvoor het kasselsel wordt gehanteerd.

LASTEN	Realisatie 1982	Begroting 1982	Bijgestelde Begroting 1982	Realisatie 1981
<u>Personeelskosten</u>	432.684	357.000	405.000	350.928
<u>Kosten secretariaat</u>	248.570	207.000	252.000	197.704
<u>Huisvestingskosten</u>	68.377	68.500	64.000	63.643
<u>Kosten Hoofdbestuur en Adviesraad</u>				
Geschonken declaraties	203.793	--	--	105.798
Overige kosten, incl. congressen	70.565	95.000	77.000	88.936
<u>Democraat</u>	99.966	103.000	75.000	94.164
<u>Publiciteitskosten</u>	20.117	52.500	34.000	48.727
<u>PEAC</u>	794	10.000	7.000	9.164
<u>JOAC</u>	3.475	5.000	4.000	2.294
<u>Algemeen</u>				
- bijdrage aan regio's	170.469	234.000	200.000	185.138
- bijdrage aan Verkiezings- fonds	65.000	65.000	65.000	65.000
- Subsidie S.W.B.	112.500	112.500	112.500	100.000
- Subsidie P.S.V.I.	45.000	45.000	45.000	45.000
- Accountantskosten	18.000	15.000	15.000	15.000
- Toevoeging aan voorziening oninbare debiteuren	1.717	P.M.	P.M.	1.110
- Diverse lasten	16.494	20.000	20.000	16.714
	<u>1.578.021</u>	<u>1.389.500</u>	<u>1.375.500</u>	<u>1.389.320</u>
Voordelig resultaat				34.936
	<u>1.578.021</u>	<u>1.389.500</u>	<u>1.375.500</u>	<u>1.424.256</u>
	=====	=====	=====	=====

VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66, 'S-GRAVENHAGE

TOELICHTING (vervolg 2)

Mutaties verkiezingsfonds

	31 december 1982		31 december 1981	
	f	f	f	f
Verkiezingsfonds				
Saldo begin boekjaar		/. 40.787		136.496
Bij: Bijdragen uit partijkas	65.000		65.000	
Garantiefonds	-		52.000	
Giro-mailing	-		144.000	
Donaties en schenkingen inclusief opbrengst boek "Beeld van een partij" (circa f. 6.700)	225.842		305.923	
Af: Kosten boek	-225.842		/. 133.615	
Opbrengst verkoop verkiezings- materiaal	149.390		70.344	
Af: Kosten materiaal	149.094	296	/. 40.743	
Interest	-		2.234	
Diverse baten	1.487		2.155	467.298
			292.625	
			251.838	603.794
Af: Personeelskosten	39.439		68.615	
Porti- en telefoonkosten	16.687		21.941	
Kopieerkosten	44.130		6.516	
Diverse administratieve kosten	594		9.595	
Documentatie kandidaten	-		18.268	
Fotografie en video	668		3.453	
Campagne handboek	-		20.265	
Mailings	10.126		6.641	
Zaalhuur	1.278		7.932	
Onderzoek	23.396		-	
Onvoorziene organisatiekosten	13.539		39.752	
Verkiezingsprogramma's	17.473		52.001	
Af: Opbrengst	3.868		/. 9.745	
Materiaal verkiezingen	195.588		223.490	
Advertenties	107.011		158.248	
Diverse activiteiten	10.733		-	
Diverse kosten	35.261		17.609	
			512.055	644.581
Saldo ultimo boekjaar		/. 260.217		/. 40.787
		=====		=====

Klynveld Kraayenhof & Co.
Accountants

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 1982 van de VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66, 's-Gravenhage, gecontroleerd.

Op grond van dit onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vereniging op 31 december 1982 en van het resultaat over 1982.

In de jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de - zelfstandig optredende - regio's en afdelingen niet begrepen.

Haarlem, 11 april 1983

Voorstel contributieregeling 1984.

Wij stellen voor om in 1984 de contributieregeling van 1983, zoals deze is vastgesteld op het najaarscongres van 1982 te handhaven.

Deze regeling ziet er als volgt uit:

1. Bij een inkomen tot f 25.000,-	f 60,-	boven	f 75.000,-	f 250,-
boven	- 25.000,-	f 80,-	boven	f 85.000,-
boven	- 35.000,-	f 110,-	boven	f 95.000,-
boven	- 45.000,-	f 130,-	boven	f 105.000,-
boven	- 55.000,-	f 170,-	boven	f 115.000,-
boven	- 65.000,-	f 210,-	enzovoort	

(per f 10.000,- meer inkomen, f 40,- meer contributie)

2. Leden tot 25 jaar zonder eigen inkomen, 65-plussers met alleen AOW-inkomsten en huisvrouwen/huismannen zonder eigen inkomen vallen in principe in de f 60,- categorie. Zij kunnen echter bij een (te eigener beoordeling) moeilijke financiële situatie f 40,- betalen.
3. De penningmeester kan op schriftelijk verzoek toestemming tot vermindering, ontheffing of termijnbetaling van de contributie verlenen.

ERRATA

Sommige Moties zijn 4, of 5 keer eensluidend ingediend; vandaar dat er toch nog enige dubblures in dit congresboek voorkomen.

- pagina 14   MOTIE 1615 vervalt (= 1617)
- pagina 16 en 16   MOTIE 1630 vervalt (= 1635)

HB-RESOLUTIE

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE - EUROPA

De ALV van D'66, in vergadering bijeen op 7 mei 1983 te Zutphen,

OVERWEGENDE

- dat D'66 sedert haar oprichting steeds groot belang heeft gehecht aan de verdere uitbouw van de samenwerking op het niveau van de Europese Gemeenschap;
- dat het Europese Parlement een wezenlijke rol dient te vervullen bij de versterking van de democratische controle van de Europese samenwerking;
- dat D'66 thans door twee parlementariërs in het E.P. is vertegenwoordigd, die als onafhankelijke afgevaardigden geen deel uitmaken van een internationale partij-politieke formatie;
- dat in mei 1984 opnieuw verkiezingen voor het E.P. zullen worden gehouden ;
- dat het van groot belang is dat D'66 ook in dat nieuw gekozen E.P. vertegenwoordigd zal zijn ;
- dat met het oog daarop tijdig de interne kandidaatstelling dient te worden geopend ;
- dat de ALV ten nauwste dient te worden betrokken bij de benoeming van de lijsttrekker ;
- dat op grond van partijprogrammatische vergelijkingen op EG niveau door D'66 gestreefd moet worden naar politieke samenwerking met gelijkgezinde buitenlandse politieke partijen ;
- dat definitieve conclusies ten aanzien van mogelijke vormen van dergelijke partij-politieke samenwerking voor het nieuw gekozen E.P. door het Hoofdbestuur aan de ALV van 29 en 30 november 83 zullen worden voorgelegd, tijdens welke vergadering tevens het Europees Programma 84-89 van D'66 zal worden vastgesteld;
- dat de samenhang tussen de voornaamste prioriteiten van dat Europees Programma het leidend criterium voor partij-politieke samenwerking van D'66 zal dienen te zijn;
- dat bijgevolg eenzijdige nadruk op de "Milieu" prioriteit, door middel van een "Groene" lijst voor D'66 niet aanvaardbaar is;

BESLUIT

- dat D'66 zal deelnemen aan de verkiezingen voor het E.P., die in 1984 zullen worden gehouden ;
- dat de interne kandidaatstellingsprocedure afgerond zal worden met de verkiezing van de lijsttrekker op de ALV van 29 en 30 november 1983, welke vergadering tevens het EP vaststelt;
- dat D'66 zich op de ALV van 29 en 30 november 1983 definitief uitspreekt met betrekking tot vormen van partij politieke samenwerking, waarbij de "Groene"lijst-variant uitgesloten zal zijn .

verkrijgbaar op het congres (psvi-stand)

TUSSEN DROOM & DAAD

Dit boek gaat over de ruw verstoorde droom der democraten. In mei 1981 behaalde D'66 één der opvallendste overwinningen uit de recente politieke geschiedenis van Nederland. De partij nam met grote dadendrang deel aan het moeizaam gevormde kabinet Van Agt-Den Uyl-Terlouw, ook "Van Agt II" genoemd.

Het kabinet viel al in oktober, enkele weken nadat de ploeg met de Koningin op het bordes had gestaan. De breuk werd gelijmd, maar het kabinet viel definitief in het voorjaar van 1982.

D'66 verkoos met het CDA door te regeren (Van Agt III).

Op 8 september maakten de kiezers een einde aan de kortstondige droom van D'66: terugval van 17 naar 6 zetels. In de opiniepeilingen waren D'66 nog geen jaar tevoren 26 zetels toegedacht.

Hoe kan door deelname aan de macht een partij in één jaar zoveel verliezen?

Die vraag is vanuit veel gezichtspunten te beantwoorden. Om geen eenzijdige verklaringen te krijgen zijn feiten en meningen nodig. Dit boek gaat hiernaar op zoek. Over het ontwaken uit de droom praten de bewindslieden die voor D'66 optraden, en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamerfrakties, Glastra van Loon en Brinkhorst. Zij geven een inzicht in hun ergernis, in hun isolement soms, in hun onmacht ontwikkelingen te keren, in de verhoudingen met de pers. Meninge van Terlouw, Van Mierlo en de anderen over Van Agt, de crisis, de breuk en politiek Den Haag. Meninge die wel al eerder gedacht zijn, maar nog niet gezegd, zijn te lezen in deze bundel openhartige vraaggesprekken. Het geeft inzichten in die hoogst merkwaardige politieke fase van opkomst en neergang van regeringspartij D'66. De periode van de kabinetten Van Agt II en III is wellicht van grotere betekenis dan de bestaansduur van de coalities doet vermoeden.

KANDIDATENLIJST

EERSTE KAMER

TOELICHTING OP INTERNE KANDIDAATSTELLING

1. De samenstelling van de kandidatenlijsten voor de vertegenwoordigende lichamen gebeurt bij D'66 op democratische wijze. Alle leden hebben hierin gelijke stem, d.w.z. de leden van D'66 bepalen de volgorde op de kandidatenlijst voor de verkiezingen voor de EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL. Raadpleeg voor een nadere toelichting over de verkiezingsprocedure Hoofdstuk IX en bijlage A van het Huishoudelijk Reglement.
2. De ranglijst wordt in één schriftelijke ronde samengesteld.
3. De stembiljetten zijn genummerd om fraude te voorkomen. Alleen leden, die volgens onze administratie betaald hebben, ontvangen een stembiljet.
4. De door de kandidaten verstrekte gegevens staan in deze Democraat
5. ELKE KANDIDAAT HEEFT EEN NUMMER. U moet ook deze keer op het stembiljet GEEN NAMEN VAN KANDIDATEN INVULLEN, MAAR HET NUMMER dat elke kandidaat heeft. U vindt het nummer rechtboven de pasfoto. Bijvoorbeeld:
U wilt kandidaat Van der Plas op de eerste plaats invullen en Van der Sloot op de tweede. Kandidaat Van der Plas heeft nummer 79, Van der Sloot nummer 86.
U vult dus in het vakje nummer 1 het getal 79 in en in vakje nummer 2 het getal 86.
6. Het stembiljet is alleen geldig wanneer minimaal 9 nummers van kandidaten zijn ingevuld. Dit minimum aantal is in overleg met de Landelijke Verkiezingscommissie door het Hoofdbestuur vastgesteld. De volgorde waarin de nummers van de kandidaten op het stembiljet hebt ingevuld is bepalend voor de volgorde van de definitieve landelijke ranglijst.
7. Een kandidaat meer dan éénmaal vermelden heeft geen zin. Alleen de hoogste vermelding telt.
8. Het telsysteem voor het bepalen van de uitslag is vastgelegd in Bijlage A van het Huishoudelijk Reglement.
9. De presentatie van de kandidaten zal plaats vinden tijdens de ALV te Zutphen, 6 en 7 mei 1983.
10. Het stembiljet kan tijdens de ALV te Zutphen worden ingeleverd in een daarvoorbestemde stembus. Deze stembus wordt gesloten op Zaterdag 7 mei om 15.30 uur.

Wanneer U niet in staat bent het congres te bezoeken dan moet het stembiljet in een voldoende gefrankeerde enveloppe worden verzonden naar de:

LANDELIJKE VERKIEZINGSCOMMISSIE,
POSTBUS 93313,
2509 AH Den Haag.

en uiterlijk MAANDAG 16 MEI om 16.00 uur aldaar ontvangen zijn.

De kandidatenlijst is op alfabetische volgorde te beginnen met de letter V.

Naast de pasfoto staan achtereenvolgens:

NUMMER: dit hebt u nodig om het stembiljet in te vullen (zie de toelichting)
Naam, voorletters en roepnaam.
Geboortedatum en -plaats.
Adres, postcode en woonplaats, telefoon thuis.
Opleiding.

Verder hebben wij vermeld:

7. beroep en functie;
9. huidige functies binnen D'66;
10. vroegere functies binnen D'66;
11. functies binnen andere maatschappelijke organisaties;
12. met welk onderdeel van het beleid wil hij/zij zich bij voorkeur belasten;
13. heeft hij/zij zich kandidaat gesteld voor de kandidatenlijst van andere vertegenwoordigende lichamen;
14. is hij/zij lid van een vertegenwoordigend lichaam;
15. staat hij/zij op een kandidatenlijst;
16. heeft hij/zij voorkeur voor een onverkiesbare plaats;
17. is hij/zij kandidaat lijsttrekker;
18. de persoonlijke toelichting.

1

VAN DER VEER, M.H.J.Th. Ted.
14 september 1940, 's-Gravenhage
Lepelaarstraat 13
3181 TE Rozenburg
01819-14971

H.B.S.-B, mak. tax. onr. goederen
Systeem-analist

7. Freelance journalist/ schrijver
9. Fractie voorzitter gemeenteraad Rozenburg
10. Mede oprichter afdeling Rozenburg, div bestuurlijke functies
11. I.K.R.A.(v;s;) en J.A.P.R. (Japan)
12. Volksgezondheid-Milieu-Industrie
13. Neen
14. Ja, gemeenteraad Rozenburg
15. Neen
16. Neen
17. Ja
18. Nederland worstelt met gigantische problemen. Eén van die problemen is dat we qua inwoners zitten met een volkomen uit zijn krachten gegroeid ambtelijk apparaat. Dankzij dit apparaat beschikt ons land over een 'bijna oneindig' verfijnde- en uitgebreide wetgeving. Er valt vrijwel geen situatie te bedenken waar we geen wetten, voorschriften of subsidies hebben. Rijnmond alleen al heeft 125 verschillende subsidies voor de ondernemer, maar datzelfde Rijnmond heeft ook een bureau in het leven moeten roepen om diezelfde ondernemer de weg te wijzen.

Een griezelige situatie. Het is echter dit doolhof van wetten, regelingen- en subsidies dat maakt dat de ontplooiing van creativiteit, en dan met name jonge creativiteit bijna onmogelijk wordt gemaakt. Juist die creativiteit kan in belangrijke mate bijdragen aan het oplossen van onze problemen. Het is mede de taak van de Eerste Kamer bij te dragen aan de de-regularisering ofwel de creativiteit- en het ondernemerschap die lucht te verschaffen die zij broodnodig hebben. Ik zou daar aan mee willen werken. Een tweede groot probleem is de werkeloosheid. Werkeloze jongeren houdt men niet tevreden met het in-trekken van hun uitkering of met een 'werkervaring' van een half jaar met behoud van uitkering. Ze willen gewoon werk. Andere werkelozen willen ook best werken. Laat de overheid dan zorgen dat er werk is. Bijvoorbeeld door het in gang zetten van projecten, en niet door geld te pompen in al 'gezonken' bedrijven of het financieel steunen van bepaalde sectoren. Waarom wordt er al veertien jaar geleurd- en gezeurd met de plannen voor een slufteerproject of een industrieiland in de Noordzee? Waarom wordt er overloos geleuterd over de plannen als dat van Lieveense, Waterman- of de windmolenparken? Plannen waarvoor zeker geld kan worden gevonden, maar dan moeten wel de politieke wil- en daadkracht aanwezig zijn.....

van individuele burgers en voor een eerlijke verdeling van verantwoordelijkheden. In de Eerste Kamer kun je daar niet veel aan doen -- maar wel iets. Soms lukt het echte onjuistheden te voorkomen; soms is het mogelijk de uitvoering van een bepaalde wet gunstig te beïnvloeden.

Nu onze samenleving in toenemende mate wordt geconfronteerd met een hardhandig beleid, dat zijn enige rechtvaardiging schijnt te moeten vinden in de vermindering van het financieringstekort, zou ik graag in de gelegenheid worden gesteld om door te gaan met de beleidslijn die de Eerste-Kamerfractie de afgelopen jaren heeft gevolgd. Vertrouwen in de mogelijkheden van de democratische samenleving, tolerantie en solidariteit -- dat zijn voor mij de uitgangspunten in mijn politieke handel en wandel.

2

VIS, J.J. Jan
30 oktober 1933, Wormerveer
't Wit 6,
9463 TD Eext
05922 - 1672
Doct. examen Ned. Recht

- 7. Hoogleraar Staatsrecht Rijksuniversiteit Groningen
- 9. Lid Referentiecommissie (q.q.) sinds '81
Lid redactie Idee '66 sinds oprichting blad
- 10. Lid HB 2975-1977
- 11. Bestuurslid Wereldomroep
Lid Staatscommissie Relatie kiezers-beleidsvorming
- 12. Binnenlandse Zaken, Onderwijs
- 13. neen
- 14. ja, Eerste Kamer, wnd. fractievoorzitter
- 15. neen
- 16. neen
- 17. neen
- 18. De tachtiger jaren konden wel eens de periode gaan worden van de maatschappelijke verkilling: minder aandacht voor lange termijn-problemen en een toenemende bedreiging van de democratische mogelijkheden.

Sterker nog dan in de jaren van de welvaart moet D'66 daarom de aandacht blijven vragen voor de mogelijkheden voor toekomstige generaties, voor het verdelen en zichtbaar maken van verantwoordelijkheden, voor het weggeven van macht en het verminderen van bureaucratische druk. In de recente discussienota van het Hoofdbestuur liggen daartoe wat mij betreft enkele goede aanknopingspunten.

Sinds 1980 heb ik mijn werk als Eerste-Kamerlid zoveel mogelijk vanuit deze achtergrond verricht. Ik heb daarbij gemerkt dat in de wetgeving die de Eerste Kamer te behandelen krijgt, nogal eens onzuiverheden en oneerlijkheden voorkomen. Vaak wordt het belang van de overheidsadministratie als doorslaggevend aangemerkt; dikwijls bestaat er maar weinig aandacht voor het belang

3

WESSEL, J. Hans
14 mei 1931, Eibergen
Willem de Zwijgerlaan 43
2341 EH Oegstgeest
071-174707
Gymn.B, rechtenstudie UvA
(publiekrecht)

- 7. Hoogleraar bestuursrecht en bestuurskunde TH Delft
- 9. lid Adviesraad
lid Werkgroep Ruimtelijke Ordening
lid Werkgroep Staatsrecht en Binnenlandse Zaken
- 10. HB-lid 1966-'67, lid Voorlopige Adviesraad,
plv. lid Adviesraad 1977-1979
- 11. lid Raad Binnenlands Bestuur,
medewerker Bouwrecht en Technisch Weekblad,
lid Commissies RARO
- 12. Ruimtelijke Ordening, Waterstaat, Binnenlandse Zaken
- 13. ja, Provinciale Staten Zuid-Holland
- 14. niet meer
- 15. ja, Provinciale Staten Zuid-Holland, 7e
- 16. neen
- 17. neen
- 18. D'66 dient zich verder te profileren tot een moderne partij, die streeft naar praktische oplossingen voor hedendaagse problemen.

In deze tijd van toenemende collectivering en schaalvergroting dient de positie van het individu als (vrij) mens, als burger en als consument (ook van overheidsdiensten) te worden versterkt. Versterking van positie dient ook te worden gerealiseerd voor achtergestelde minderheidsgroeperingen in onze samenleving.

De samenleving dient te streven naar een basiskwaliteitsgarantie voor het bestaan van elk individu en zijn of haar maatschappelijke en fysieke omgeving. Daarom geef ik prioriteit aan het streven naar een basisinkomen voor iedereen, naar een aanvaardbaar woonmilieu en aan het terugdringen van de bewapeningsspiraal.

De overheid dient met name de kwaliteit van de bestuurlijke afwegings- en besluitvormingsprocessen te bewaken. Impulsen tot technologische, sociale en culturele vernieuwing verdienen haar steun.

Door mijn opleiding, ervaring en werkring ben ik in staat t.z.t. een goede bijdrage aan de besluitvorming in de Eerste Kamer te leveren; niet alleen staatkundig verantwoord, maar ook inhoudelijk. Beide gericht op profilering van Democraten '66 in de jaren '80.

4

VAN DER WIJST, M.A. Martin
2 april 1934, Gemert
Nederlandlaan 1
6414 HA Heerlen
045 - 213796

Rechtswetenschappen Vrije Studie-
richting (Leiden)

7. Juridisch beleidsmedewerker
  9. Geen
  10. o.a. regiosecretaris, lid programmacommissie
lid Prov. Staten
  11. Geen
  12. Overal inzetbaar
  13. Neen
  14. Neen
  15. Neen
  16. Neen
  17. Ja
18. Wat kan een D'66-er er toe brengen om zich nu
kandidaat te stellen voor de Eerste Kamer?

1. Een D'66-er

Als D'66-er van het eerste uur, die jarenlang actief was zowel in bestuurlijke (regio) als vertegenwoordigende lichamen (Provinciale Staten) heb ik - om werken studieredenen - enkele jaren de gang van zaken in de partij op enige afstand, maar met niet minder interesse, gadeslagen. D'66 is en blijft voor mij en voor vele anderen de enige partij, waarin men zich helemaal thuis kan voelen.

2. Nu

Er is gelukkig een nieuwe start gevolgd met als uitgangspunten onze oude leuzen: OPENHEID, EMANCIPATIE, VERNIEUWING en REALISME. Opnieuw zal blijken, dat D'66 niet weg te branden is en een duidelijk stempel zal drukken op de toekomst.

3. Kandidaat

Uit ervaring weet ik, dat een volksvertegenwoordiger die zich positief opstelt om mee te zoeken naar redelijke oplossingen en alternatieven veel meer invloed heeft dan vaak wordt verondersteld.

4. Eerste Kamer

Ik ben daarom ook van mening, dat wij als lid van de Eerste Kamer (hoewel zelfs nut en functie van dit instituut ter discussie kan worden gesteld) zinvol werk kunnen verrichten op velerlei terrein door voortdurend actief alle politieke ontwikkelingen te toetsen aan de uitgangspunten en idealen van D'66. Daarom stel ik mij verkiesbaar.

5. Waarom ik?

Geboren in Brabant, getogen in Gelderland en werkzaam in Limburg, maar ook goed thuis in de rest van Nederland, beschikkend over ruime politieke en maatschappelijke ervaring op diverse terreinen, trouw aan het partijprogramma maar zo mogelijk meer nog aan de ongeschreven idealen van D'66, meen ik de belangen van het land, die toch vaak de belangen van mensen zijn in een bepaalde streek, een bepaalde plaats, een bepaalde situatie, als kamerlid (desnoods in een zeer kleine fractie) goed te kunnen behartigen. Ik zal het graag en met veel plezier doen.

5

ZETZ, A.L.M. Ad
22 december 1938, Den Haag
Mauritskade 85,
2524 HH Den Haag
070 - 465404
Gymnasium-a, Staatsinrichting M.O.

7. Directeur Stichting Wikor
  9. Lid Landelijke Commissie Kunsten
Lid Werkgroep Kunsten, Den Haag
  - 10.
  11. Vice-voorzitter St. Cinemanifestatie,
Lid Bestuur N.O.C.G., Penningmeester K.F.A.
Lid DB Culturele Raad Zuid-Holland
  12. W.V.C., O & W, V.R.M., BuZ.
  13. ja, gemeenteraad Den Haag
  - 14.
  15. ja, gemeenteraad Den Haag, 7de plaats
  16. neen
  17. neen
  18. Indien prominenten uit het C.D.A. als van Agt, van der Grinten en Perquin geen toekomst meer zien voor het C.D.A. dan is er zeker nog een grote toekomst voor D'66. Immers velen die op een grote partij willen stemmen voelen zich niet thuis bij de P.v.d.A. of de V.V;D.. Het gevaar is echter niet denkbeeldig dat er in de komende jaren een nieuwe partij wordt opgericht.
- Onze partij zal nu reeds hertegen moeten vechten door een nieuw élan te tonen. Een goede profilering van de partijleider is daarbij noodzakelijk. Eenheid in de partij is een andere belangrijke voorwaarde. Politiek gezien zal de oppositie van D'66 in beide kamers zich moeten onderscheiden van de P.v.d.A. en de kleine partijen. Duidelijkheid en eerlijkheid zijn hierbij de voornaamste wapenen van D'66 op weg naar - toch weer - een nieuwe overwinning! D'66 zal zijn van ouds bekende politieke items als democratisering, innovatie, milieu en emancipatie niet mogen verloochenen, maar een duidelijk economisch alternatief dat weer vertrouwen geeft in de toekomst is thans van primair belang. Ik hoop, indien gekozen, mijn kennis op het gebied van cultuur en onderwijs en mijn brede belangstelling voor de politiek in het algemeen, aan te kunnen wenden voor de partij en ten nutte van het algemeen.

6

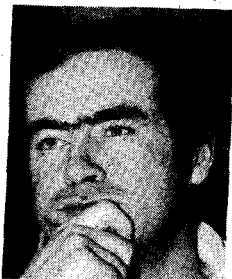
BISCHOFF VAN HEEMSKERCK, S.C. Suzanne
31 juli 1950, Den Haag
Raaphorstlaan 16
2245 BG Wassenaar
01751 - 77380

Internationale Richting van de
Staatkundige Studierichting
(RU Utrecht)

7. Wetenschappelijk hoofdmedewerker Erasmus Univ.
le kamerlid D'66
9. le kamerlid
lid programmacommissie

10. tweede kamerlid, vele commissies en werkgroepen
11. Penningmeester novib
Bestuurslid vele andere organisaties op gebied ontwikkelingssamenwerking
12. Sociale zaken, financiën, ontwikkelingssamenwerking
13. Neen
14. Eerste Kamer
15. Neen
16. Neen
17. Neen
18. Als eerste kamerlid voor een partij die de eerste kamer wil afschaffen, moet je bescheiden zijn. Mijs insziens kun je vanuit die bescheidenheid het volgende doen in de eerste kamer, zolang deze nog bestaat:
1) Fouten signaleren bij de voorbereidingen van een wet of in de wetstekst zelf
2) In een huis, dat het nog niet gewend is praten over vrouwenemancipatie en als resultaat ervan emancipatie van mannen.
3) Wetten proberen tegen te houden als ze de rechtszekerheid van de burger ondermijnen, of geheel onbegrijpelijk zijn.
4) Over het huidige beleid van bezuinigingen trachten heen te kijken.
5) Veel contacten hebben met afdelingen binnen de partij. Dit alles heb ik de afgelopen twee jaar met groot plezier gedaan en ik hoop dat ik het werk van jullie mag voortzetten.

7

BOS, B.R.A. VAN DEN Bob
19 december 1947, Den Haag
Korte Poten 9 A
2511 EB Den Haag
070 - 648214
Gymnasium; Doctoraal politieke en maatschappijwetenschappen; Leergang Buitenlandse Betrekkingen

7. Politicoloog bij Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael
9. vice-voorzitter politiek
10. lid PSVI-bestuur; voorzitter Werkgroep Parlement en Democratie; lid Werkgroep Europa; Werkgroep Vrede en Veiligheid
11. lid stuurgroep ISEI (studie organisatie Europese Samenwerking)
12. Buitenlands beleid, binnenlands bestuur, algemene politiek
13. ja, Tweede Kamer 1982
14. --
15. --
16. nee
17. nee
18. Dat u mij op de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer aantreft betekent niet dat ik het vice-voorzitterschap van de partij niet met enthousiasme vervul. Integendeel. De tegenslagen van de afgelopen periode werkten voor mij óók inspirerend, al werd een ingrijpend beroep gedaan op tijd en energie. Door het intensieve contact met hardwerkende, meedenkende leden, heb ik evenwel steeds weer de specifieke mentaliteit van D'66 ervaren; de niet meer weg te denken eigen politieke benadering, eerlijk, oorspronkelijk en onafhankelijk. Een mentaliteit, die voor ons even vanzelfsprekend is, als soms zo moeilijk over te brengen aan derden. Behalve voor bestuurlijk werk heb ik altijd, mede door mijn opleiding en werkkring, belangstelling gehad voor

een vertegenwoordigende functie. Niet alleen het mede vorm geven aan onze ideeën trekt mij, maar ook het uitdragen ervan naar buiten. Want juist daar komt het nu meer dan ooit op aan. Met de ervaringen uit het verleden en met inzet vanuit innerlijke overtuiging, of, omkijkend met Ellen Warmond:

Blik over de schouder

Veel beweerd:
vaak al te zeer
wars van gelijk en eer
ongekeerd:
dan weer star
in eigen leer
toch iets geleerd:
nooit meer
dan negen tellen neer.

8

VAN EMPEL, M. Martijn
29 augustus 1941, Semarang
Juliana de Lannoylaan 37
5582 EA Waalre
04904 - 4607
Gymnasium B, Rechten

7. Bedrijfsjurist; Hoogleraar
9. Bestuur SWB
Geschillencommissie
Redactie Idee '66
10. Adviesraad
11. Bestuur Ned. Vereniging voor Europees Recht
- 12.
13. Neen
14. Neen
15. Neen
16. Neen
17. Ja
18. Ik vind D'66 en de Eerste Kamer zo belangrijk dat ik mij graag voor de combinatie daarvan wil inzetten. Met de ervaring, die ik op verschillende plaatsen in de maatschappij heb opgedaan, verwacht ik daarbij een nuttige inbreng te kunnen leveren.

9

GLASTRA VAN LOON, J.F. Jan
16 maart 1920, Jakarta
Bazarstraat 15,
2518 AE Den Haag
070 - 463105
rechten

7. hoogleraar
9. hoofdredacteur Idee '66
10. vice-voorzitter en voorzitter Hoofdbestuur
11. voorzitter Stichting de Ombudsman
12. justitie
13. neen
14. Eerste Kamer

15.
16.
17. ja
18. Enkele jaren in de Eerste Kamer hebben er mij nog eens extra van overtuigd, dat dit lichaam dient te worden opgeheven. Het corrigeren van fouten die door haast en/of verwarring tijdens de besluitvorming in de Tweede Kamer in de wetgeving zijn geslopen of onopgemerkt zijn gebleven kan beter op een andere manier door een anders samengesteld lichaam worden gedaan. Voor het overige is de Eerste Kamer niet alleen overbodig en tijdrovend, maar soms ook een storende factor in de parlementaire democratie.

Dat ik mij toch voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer kandidaat stel, is niet, omdat zij er nu eenmaal is, maar omdat ik meen vanuit die Kamer enkele dingen te kunnen doen voor de partij, die ik anders niet of minder goed zou kunnen doen.

10

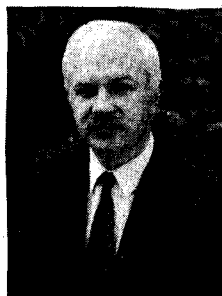
GOEDE, A. DE Aar
21 mei 1928, Vlaardingen
Brederode 28
2352 JR Leiderdorp
071 - 890769
Belastingrecht, Openbare Financiën

7. Fractie leider D'66 Europees Parlement
9. Fractie leider D'66 Europees Parlement
10. Vice-voorzitter Tweede Kamer fractie D'66 1967-1973
Staatssecretaris van Financiën 1973-1977
lid diverse werkgroepen en commissies
11. geen
12. Financiën, Economische Zaken, Europese samenwerking, Ontwikkelingssamenwerking
13. neen
14. Europees Parlement
15. neen
16.
17.

18. Om gezondheidsredenen zal ik mij dit jaar niet herkiesbaar kunnen stellen voor het (full-time) lidmaatschap van het Europees Parlement.

Dat besluit valt mij heel zwaar; het werk is buitengewoon boeiend en ik heb het vier jaar lang met hart en ziel gedaan.

Na bijna 17 jaar in de actieve politiek voor D'66 werkzaam te zijn geweest, als Lid Tweede Kamer (1967-1973), daarna als Staatssecretaris van Financiën (1973-1977) en vervolgens als Lid van het Europees Parlement (1979-heden) hoop ik nog vele jaren als zodanig voor D'66 werkzaam te blijven. Helaas moet dat in het vervolg part-time. Het Eerste-Kamerlidmaatschap is daarvoor erg geschikt. Ik hoop dan ook dat zeer velen in de partij mij daarvoor de gelegenheid zullen bieden, zodat ik mijn 17-jarige ervaring op vertegenwoordigend en bestuurlijk gebied zal kunnen blijven gebruiken, zij het in een - noodgedwongen - wat lagere versnelling. De sector Financiën en Economische Zaken kan in de Eerste Kamer wel wat versterking gebruiken; ik stel mij er graag voor beschikbaar.

11

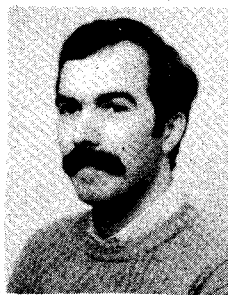
GROENEWEGEN, L.N.G. Leonard
22 juni 1941, Leiden
Prins Johan Frisohof 1,
7061 WS Terborg
08350 - 25731
universitair

7. bedrijfsekonomist ondernemingsstrategie
9. -
10. -
11. -
12. economisch financieel
13. nee
14. -
15. -
16. ja
17.

18. Nu en in de komende jaren neemt de economie en het ondernemen een zeer belangrijke plaats in in het beleid van de overheid "de regering".

Kennis en ervaring uit de eerste hand zijn onontbeerlijk voor een verantwoorde beoordeling van het ter zake te voeren beleid met betrekking tot het bedrijfsleven, investeringen, arbeidsmarkt, export enz.

Als commerciële bedrijfsekonomist met een jarenlange ervaring in en kennis van het bedrijfsleven, in Nederland en andere landen, neem ik aan een bijdrage te kunnen leveren.

12

VAN HEUSDEN, H.J.B.A. Henk
30 april 1952, Nijmegen
Nassastraat 5
5616 AG Eindhoven
040 - 452421

TH-Eindhoven, afd. Bouwkunde (diploma), TH-Twente, afd. Bedrijfskunde (nog mee bezig)

7. Bouwkundig Ingenieur
9. Bestuurslid A.B. Eindhoven
10. Geen
11. Bestuurslid Stichting Jongerencentrum de Wielant, Wielantstraat 2a, 5652 LS Eindhoven
12. Jeugdwerkloosheid, emancipatie, organisatie, econ. aangelegenheden, informatie
13. Neen
14. Neen
15. Neen
16. Neen
17. Neen

18. Ik heb mij kandidaat gesteld, omdat ik geloof, dat er ook een duidelijke stem vanuit de Regio in Den Haag moet doorklinken. Mijn streven is het dan ook om dit geluid actief te begeleiden en daadwerkelijk mee te werken aan een decentralisatie van de besluitvorming. Democratie kan pas bestaan als de informatie/besluitvorming ook werkelijk aan de basis aankomt. Democratie vereist een actieve opstelling van mensen, dit proces

dient gestimuleerd en uitgebouwd te worden. Juist in deze tijd is dit meer dan noodzakelijk om alle problemen die op ons afkomen; niet op te lossen door het propageren van een zg. ellebogenpolitiek (zoals de huidige regering dit doet) maar terug te gaan naar wat ons mensen bindt en het begrip solidariteit meer inhoud te geven. Uitgaande van onze D'66-politiek van emancipatie en humanisering, moeten beslissingen gelegd worden waar ze thuis horen nl. bij verantwoordelijke mensen, die in solidariteit met elkaar omgaan, waarbij de besluitvorming een gedecentraliseerd karakter dient te vertonen. Belangstellinggebieden zijn voor mij: jeugdwerkloosheid, emancipatie, organisatie, economische aangelegenheden, milieubeleid en informatievoorziening.

13

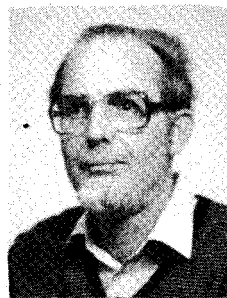
HOUTKAMP, M.J.C. Marcel
23 oktober 1953, Rotterdam
Hoeker 13,
3123 BH Schiedam
010 - 701602

doctoraal examen nederlands recht

7. beleidsmedewerker algemene en juridische zaken bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
9. voorzitter van de afdeling Schiedam lid Werkgroep Staatsrecht en Binnenlandse zaken
10. secretaris gemeenteraadsfractie 1978-1981 lid afdelingsbestuur 1981-heden
11. voorzitter instituut sociaal raadsliden Schiedam
12. binnenlandse zaken, politie, justitie en sociale zaken
13. n.v.t.
14. neen
15. ja, gemeenteraad, derde plaats
16. neen
17. neen

18. Na ruim vijf jaar actief geweest te zijn in de schiedamse afdeling van onze partij, vind ik dat het moment is aangebroken om in een andere, landelijke, functie de partij te vertegenwoordigen. Kandidaatstelling voor Rijnmondraad, Provinciale Staten en Tweede Kamer heb ik in 1982 bewust nagelaten.

Hoewel ik nauwelijks voldoe aan de in de profielschets omschreven criteria - ik kan niet terugvallen op ervaring als politiek ambtsdrager of bovenlokaal partijbestuurder - meen ik, na vier jaar beroepshalve te hebben verkeerdt in 'Haagsche kringen', een volwaardige rol in de nieuwe senaatsfractie te kunnen vervullen. Ik behoor tot diegenen, die een belangrijke rol zien weggelegd voor de Eerste Kamer in het wetgevingsproces. Het waken tegen overijld handelen in een waan van de dag van de parlementaire overbuur van de Senaat acht ik van wezenlijke betekenis. Onlangs is de noodzaak daartoe treffend geïllustreerd met de unanieme verwerping van het wetsontwerp 'Stopwet' door de Senaat. Beperking van de overheidsuitgaven met als doel stimulering van onze nationale economie en daardoor behoud van onze welvaart is nu dringend geboden. Er moet evenwel voor worden gewaakt dat de bezuinigingsmaatregelen van het huidige kabinet onrechtvaardige vormen aannemen. D'66-parlementariërs hebben daarbij een constructief-kritische taak. Ik wil een deel van die taak graag op mij nemen.

14

JANSZ, D.S. Douwe
5 maart 1930, Pasuruan
van Duivenvoordelaan 119
2241 SR Wassenaar
01751 - 18724
H.B.S., Ped.Academie,
M.O.-B. Pedagogiek,
kandidaats Westerse sociologie

7. leraar
9. lid Werkgroep Onderwijs en Werkgroep Hoger onderwijs Wetenschappelijk onderwijs
10. secretaris afdeling Wassenaar
11. voorzitter Ver.Docenten aan Opleidingsscholen voor Onderwijsgeveden; lid sektorraad onderwijs C.M.H.A. lid bestuur Alg. Ped. Studiecetrum; lid van diverse werkgroepen georganiseerd overleg onderwijs; lid bestuur Ned. Federatie Tertiair Onderwijs.
12. onderwijs; ambtenarenzaken
13. --
14. --
15. --
16. --
17. --
18. Het lidmaatschap van een Eerste Kamer lijkt me zeer aantrekkelijk, als men enerzijds actief betrokken wil zijn bij politieke ontwikkelingen op landelijk gebied, doch anderzijds er niet geheel en al in op wil gaan.

Eerste Kamerleden oefenen doorgaans ook nog andere maatschappelijke functies / beroepen uit. Het voordeel daarvan is dat zij politiek ook wat meer relativerend optreden en zelf direkt betrokken zijn en blijven bij het maatschappelijk gebeuren. Door deelname aan de beide landelijke onderwijscommissies van D'66 en door diverse functies in onderwijsvakorganisaties/overleggroepen betreffende onderwijs is er een sterke belangstelling bij mij ontstaan t.a.v. beleidsontwikkelingen op het gebied van het onderwijs. Onderwijs vormt - ook in een tijd van economische recessie - een uiterst belangrijke politieke en maatschappelijke faktor. Nog steeds vormen de uitgaven voor het onderwijs de grootste post op de rijksbegroting. D'66 zal ervoor moeten zorgen dat onderwijs kwalitatief een centrale rol in het overheidsbeleid blijft vervullen. Door de laatste landelijke verkiezingen is de Tweede-Kamerfractie van D'66 tot een derde terug gebracht. Daardoor heeft D'66 nog nauwelijks onderwijsspecialisten in de beide Kamerfrakties van de Staten-Generaal overgehouden. De komende jaren zullen er nog vele ontwikkelingen in het onderwijs plaats vinden: integratie S.O.-H.B.O.; volwassen-educatie; beleid t.a.v. culturele minderheden; middenschool; onderwijs-arbeidsmarkt; financiering van het onderwijs etc. Een versterking van de deskundigheid op dit moment in de Kamerfrakties betreffende onderwijs is uiterst noodzakelijk. Door mijn kandidaatstelling voor de Eerste Kamer wil ik daar graag aan meewerken. De kennis en ervaring opgedaan in diverse functies in D'66, in het onderwijs en in vakorganisaties wil ik graag gebruiken voor een bijdrage aan het parlementaire werk.

15

JORRITSMA-VAN OOSTEN, J.A. Joke

9 oktober 1941, Enschede

Johannes Postkwartier 58
4333 EG Middelburg
01180 - 27239candidaats en M.O.b - scheikunde
aan de Rijks Universiteit te Leiden

7. lerares scheikunde aan een scholengemeenschap
9. lid van de Adviesraad
voorzitter regio Zeeland
10. plv. lid van de Adviesraad
coördinator regionale emancipatiewerkgroep Zeeland
11. lid van de Stichting Podiumkunsten Middelburg
12. onderwijs, milieu, cultuur, emancipatie
13. neen
14. neen
15. ja, Provinciale Staten Zeeland, zesde plaats
16. neen
17. neen
18. De afgelopen jaren heb ik mij - binnen D'66 - bezig gehouden met zowel de landelijke als de provinciale politiek. Gedurende die periode is mij steeds meer duidelijk geworden dat de politieke besluitvorming, op welk niveau dan ook, zeer sterk afhankelijk is van de besluiten die op landelijk niveau worden genomen. Mensen die deel uit maken van een landelijk vertegenwoordigend lichaam zijn in Zeeland zeer dun gezaaid. Uit D'66 is er zelfs geen enkele.

Door ervaring weet ik dat onze vertegenwoordigers hun uiterste best doen om de belangen van alle provincies zo goed mogelijk te behartigen en vaak met succes. Ik heb echter gemerkt dat voor de inwoners van een "buitenprovincie" directe contacten tussen een inwoner van die provincies en "Den Haag" buitengewoon belangrijk zijn. Om die reden lijkt het mij nuttig als er iemand, die niet uit het centrum van het land afkomstig is, in de Eerste-Kamerfractie zit.

De huidige regering en een deel van de oppositie laten zich steeds meer leiden door cijfers en systemen en steeds minder door de gevolgen van hun politiek handelen voor de mensen die het betreft. Daardoor treedt een steeds grotere vervreemding op met als gevolg een redeloze agressie van veel mensen tegen "de politiek". Daar D'66 bij uitstek de partij is, die de politiek een menselijk gezicht wil en kan geven, moet zij juist nu haar invloed zo sterk mogelijk laten gelden. In het verleden is immers vaak gebleken dat de ideeën van D'66 vroeg of laat worden overgenomen en ingevoerd! Ook aan dit laatste wil ik graag mijn bijdrage leveren.

16

DE MAN, A.F. Anton

18 december 1927, Rotterdam

P. van Akenstraat 114
4703 BE Roosendaal
01650 - 43647Doct. ex. Frans; Soc. Psych en
Psych van de organisatie

7. Docent en Gemeenteraadslid
9. Fractievoorz. Gemeenteraad
10. Afdelingsvoorzitter
Lid Regiobestuur
Lid Europese Werkgroep
Lid werkgroep "Geloof en politiek"

11. Geen
12. In overleg
13. Neen
14. Ja, gemeenteraad
15. Ja, Europees Parlement, zesde
16. verkiesbare plaats
17. Neen
18. Elke maand krijgt de vertegenwoordiger van een politieke partij een pakket maatregelen voorgelegd; daarmee moet hij (of zij maar dat herhaal ik hier niet steeds) aan het werk. Ik denk dat het uitgangspunt moet zijn dat hij er twee punten uithaalt waarin hij een rol denkt te kunnen spelen. Die punten dient hij zo te kiezen dat duidelijk blijkt dat D'66 niet gebonden is aan belangengroepen. Voorts dat zijn denken gericht is op echte democratisering en op een betere verdeling van schaars-heden. Omdat het eigen inzicht van een parlementariër niet doorslaggevend mag zijn, moet hij dan bij partijgenoten te rade gaan. Hij moet bij partij-leden zijn licht gaan opsteken. (De grootste kracht van D'66). Daarbij moet overlappende informatie niet uit de weg gegaan worden. Dat is geen verspilling: Er is genoeg collectieve en individuele kennis binnen de partij aanwezig. Deze faciliteit moet de parlementariër de mogelijkheid geven de verantwoordelijkheid van de partijleden uit te buiten en hun specifieke deskundigheid te benutten. Het doel van deze voorbereiding is, te bereiken dat in Nederland een kleiner deel van de gelden besteed zal worden aan aspecten die alleen maar leiden tot uitholling van beschikbare bronnen of tot het weer op peil brengen van de economie. Maar dat elke maatregel bijdraagt aan versterking van de mondigheid van de burgers, dit des te meer nu de aandacht voor echte democratie verder weg lijkt dan ooit. Wanneer de democraat op die manier van een duidelijk standpunt voorzien is, (een duidelijk voor of tegen) moet hij tacticus zijn. Hoe moet hij het naar voren brengen, wanneer en waar? Het is uiterst legitiem als hij daarbij tevens iets tracht te bereiken voor de goede naam van D'66. Daarom dient hij zijn perscontacten zo te intensiveren, dat hij niet irriteert. Hij moet ook zorgen dat zijn verhouding met andere fracties niet onder spanning komt te staan, omdat dat leidt tot agressie. (Die zich meestal ontladend via de pers). Door zich te beperken, door te rade gaan bij deskundige partijgenoten, door een duidelijk standpunt te hebben, door dat zonder onhandigheid uit te dragen, hebben tal van D'66-vertegenwoordigers Nederland goede diensten bewezen en hun partij een goede naam bezorgd. Dat voorbeeld verdient navolging.

17

MARTINI, A. Arnold

3 september 1922, Amsterdam

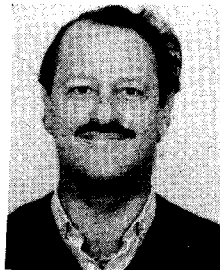
Hoekenes 110
1068 NA Amsterdam
020 - 1934375 j HBS vakopleiding nationaal- en
internationaal wegvervoer

7. Was burgermeester van Landsmeer
9. lid van enige beraden o.a. economisch beraad
landelijke werkgroepen
10. voorzitter Afd. Amsterdam
11. thans niet meer
12. binnenlands bestuur - verkeer en vervoer -
economische zaken
13. Neen
14. Neen
15. Neen
16. Neen
17. Neen

18. D'66 is een nog jonge, niet dogmatische politieke partij met nieuwe - en uitstekende ideeën voor de verdere ontwikkeling van onze maatschappij. Een partij die daarbij de aantrekkingskracht op de kiezers ook ontleende aan lijsttrekkers en hun presentatie. Toch is die partij al twee keer binnen zestien jaar door een diep dal gegaan en zijn de ideeën of door anderen overgenomen of niet uitgevoerd. In 1983 is echter in tegenstelling tot de val in 1973 een grote kern behouden gebleven en ook aan het werk gebleven. Dit toont vertrouwen en geloof in eigen kunnen. Naast het jeugdig enthousiasme en het elan heeft het m.i. echter aan een stuk relativering en bestuurservaring ontbroken om op het politiek strijdtoneel de kiezersgunst vast te houden. Voor de kiezers was er nl. een argument, gelet op de korte termijn verwachtingen, om zich van het redelijk alternatief af te wenden. Dat is kortzichtig en jammer, maar wel verklaarbaar. Landelijk heeft D'66 zich in de oppositie het sterkst geprofileerd omdat de partij redelijk was en mede daardoor overtuigde. Na het aanvaarden van kabinetsverantwoordelijkheid konden enkele beloften niet worden waargemaakt. Dat is de verantwoordelijke bewindslieden zwaar aangerekend maar de procedures waren reeds te ver gevorderd dat ingrijpende wijzigingen niet meer mogelijk waren. Ondergetekende stelt zich voor één periode verkiesbaar om vanuit een stuk bestuurlijke ervaring een inbreng te hebben en mede daardoor de ideeën van D'66 zinvol te verdedigen. Om gezondheidsredenen werd na zeven jaar het burgemeestersambt te Landsmeer neergelegd. Voor het eerste kamerlidmaatschap acht ik mij nog niet versleten.

- a) reorganisatie van de partij;
 b) herstel van de geloofwaardigheid van onze eigensoortige vooruitstrevendheid;
 c) de door ons gewenste maatschappijvernieuwing concretiseren in voorstellen voor de middellange en lange termijn.
- ad a): Dit houdt onvermijdelijk pijnlijke saneringsbeslissingen in. En tegen de bezuinigingsnoodzaak in zullen wij de communicatielijnen intern in ieder geval moeten verkorten, niet alleen tussen top en basis, maar ook in de top zelf.
- ad b): De Tweede-Kamerfractie heeft daar, m.n. in de afgelopen weken, goede voorbeelden van gegeven (begroting Onderwijs en Wetenschappen, RSV-enquête, NAVO-beleid, positieve discriminatie van vrouwen bij gedwongen ontslagen). Zij draagt echter een bijna ondraaglijke last. Eerste-Kamerleden zouden zoveel mogelijk kunnen helpen die last te verlichten. Wat mijn interesse betreft: de ervaring van bijna 5½ jaar Tweede-Kamerlidmaatschap kan hier een goede steun bieden op onderwijs-, wetenschaps- en informatiegebied.
- ad c): Als er één partij is, die de problemen van de naderende informatie-maatschappij ook politiek kan vertalen, dan is dat D'66. Tengevolge van de ingewikkeldheid ervan is lange-termijn-denken nodig, alsmede zicht op de grote lijnen. Is daar de Eerste Kamer niet geknipt voor? Deze overweging vormt, met die onder b) voor mij de belangrijkste reden voor mijn kandidatuur.

18

MERTENS, C. Chel
 8 januari 1939, Tjimahi (Java)
 Torenven 10
 1927 AM Zunderdorp
 020 - 369622
 kand.ex. wis- en natuurkunde en geneeskunde; assistent onderwijs-research

7. nog geen sinds afloop Tweede-Kamerlidmaatschap
 9. bestuurslid sub-afdeling Amsterdam-Noord
 lid landelijke werkgroepen: onderwijs; hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek; informatie-beleid en automatisering; kunsten en media;
 lid Amsterdamse werkgroep onderwijs
 10. lid bestuur afdeling Amsterdam (1969)
 lid HB (regio Noord-Holland) ('70-'71)
 lid DB (pol. sekretaris) ('73-'77)
 lid Tweede-Kamerfractie ('77-'82)
 lid parlementaire assemblee van de Raad van Europa/West-Europese Unie ('82)
 11. bestuurslid van de Vereniging van Gezelschappen op Mimegebied
 12. onderwijs; wetenschapsbeleid; informatie- (w.o. media-)beleid, kunstbeleid
 13. neen
 14. neen
 15. ja, Tweede Kamer, nr.11
 16. neen
 17. neen

18. Het politieke rampjaar 1982 ligt gelukkig alweer vër achter ons. Ik meen dat D'66 zijn bestaansnoodzaak weer volop aan het Nederlandse publiek kan bewijzen vóór de Europese verkiezingen van 1984; daartoe is geconcentreerde actie (van ons allemaal) nodig op drie fronten:

19

MIERLO, H.A.F.M.O.VAN (Hans)
 18 augustus 1931, Breda
 Herengracht 38
 1015 BM Amsterdam
 020 - 241734
 Gymnasium-B, Doctoraal Ned. Recht

7.
 9.
 10. Partijvoorzitter
 Fractievoorzitter
 Tweede-Kamerlid
 Minister van Defensie
 11. Bestuurslid van verschillende culturele organisaties
 12. Buitenlandse politiek, Defensiepolitiek, ontwikkelingshulp
 13.
 14.
 15.
 16. neen
 17. neen
 18.

20

MULDER, J.P.F. Jan
29 juni 1934, Meppel
Eikenlaan 23
9321 GB Peize
05908 - 33014
Dr. Natuurkunde

- 7. Beheerder researchinstituut
  - 9. lid Hoofdbestuur
  - 10. lid Adviesraad 1977-1979
  - 11. geen
  - 12. economische zaken, wetenschapsbeleid, evt. verkeer en waterstaat
  - 13. neen
  - 14. neen
  - 15. ja, Prov. Staten Drenthe, 13de plaats
  - 16. neen
  - 17. neen (n.v.t.)
18. Alle hens aan dek voor D'66! Een teruggang van 950.000 kiezers in 1981 naar 350.000 in 1982 noopt tot grote inzet van ons allen.
- Klaarblijkelijk is er een groep van circa één miljoen kiezers, die voor een democratische en vernieuwingsgezinde politieke lijn is te porren. Helaas hebben te veel van hen te snel resultaten van hun keuze verwacht; het lukte D'66 niet in één jaar regeringsdeelname de heilstaat te vestigen. Aan ons de taak om te overtuigen dat dat niet alleen een onredelijk verlangen was, maar bovendien dat die heilstaat niet bestaat en niet bestaan kan en mag, om het even of je hem verwacht op grond van ideeën over onwrikbare historische bepaaldheid, op grond van religie of op grond van onverbindend individualisme. Aan ons de taak om te overtuigen dat politiek mensenwerk is en moet zijn en dat de kiezers met hun wens tot bescherming en erkenning, met hun wens tot het dragen van medeverantwoordelijkheid, met hun enthousiasme en hun politieke energie toch het beste bij D'66 terecht kunnen.

Nu mijn termijn als lid van het hoofdbestuur van D'66 is afgelopen ontstaat de mogelijkheid mij voor D'66 op een andere plaats in te zetten. Het beschouwende karakter van het werk in de Eerste Kamer ligt mij wel. Ik ben ervan overtuigd dat ik met mijn natuurwetenschappelijke en technische opleiding en ervaring, o.a. in het bedrijfsleven aan beide zijden van de bestuurstafel, voor D'66 en voor mijzelf een interessante inbreng in dit deel van de volksvertegenwoordiging kan leveren. Het enige dat nog nodig is, is dat U mij daarvoor kiest.

21

NUIS, A. Aad
18 juli 1933, Sliedrecht
Nr. 94
7116 TC Kotten bij Winterswijk
05433 - 305
drs. politieke en sociale wetenschappen

- 7. zelfstandig publicist
- 9. geen
- 10. lid DB - voorzitter Voorl. Adviesraad
lid Prov. Staten van Gelderland (fractievoorzitter)
lid Tweede Kamer (fractiesecretaris)

- 11. geen
  - 12. WVC, iets in de buitenlandsector, wat verder ter tafel komt
  - 13. n.v.t.
  - 14. nee
  - 15. ja, Tweede Kamer, 15de plaats
  - 16. nee
  - 17. n.v.t.
18. Dat jaar in de Fractie van Zeventien is een hardhandige politieke leerschool geweest. Ik heb er meer van opgestoken dan van de vijftien toch tamelijk actieve partijjaren ervoor. Niet alleen leerde je er het parlementaire ambacht, maar ook het besef hoe ontoereikend dat ambacht is als de grote lijn je, door oorzaken die je op het moment zelf onvoldoende door hebt, uit handen schiet. Niets is zo leerzaam als een nederlaag, - als je daar oog voor hebt tenminste, en toch de hoop niet opgeeft. Graag zou ik de opgedane ervaring ten nutte maken in de Eerste Kamer.

Wie in de Eerste Kamer wil, moet nuchter zijn over het gewicht van die functie. Het politieke zwaartepunt ligt bij de Tweede Kamer, en daar hoort het ook. In alle bescheidenheid kan er echter heel wat worden gedaan, zeker door een fractie in de Eerste Kamer die straks evenveel leden telt als die in de Tweede. Juist doordat de Eerste Kamer minder overspoeld wordt door de dringende eisen van de dagelijkse politiek, moet het er mogelijk zijn de grote lijnen van de politiek in het oog te houden, zowel inhoudelijk als strategisch. Daarnaast kunnen er natuurlijk proberen te werken aan concrete deelterreinen. Zo zou ik zelf bijvoorbeeld niet alleen aandacht willen geven aan zoiets breed als cultuurbeleid, maar ook iets willen bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van onze culturele betrekkingen met het buitenland, en helpen zorgen dat de kersverse Taalunie met België geen dode letter blijft.

Voor alles echter lijkt het mij de taak van een D'66-er in de Eerste Kamer, waar hij maar kan bijstand te verlenen aan de fractie in de Tweede Kamer en het Hoofdbestuur, die het in deze moeilijke tijd voor de partij het zwaarst te verduren krijgen.

22

PREVOO, J.P. Jan
30 november 1941, Eindhoven
Fien de la Marlaan 77
3584 ZW Utrecht
030 - 521127
Gymn.-B, Doctoraal Economie,
Doctoraal Rechten

- 7. Wetensch.Medewerker, Economisch Instituut, Rijksuniversiteit Utrecht
- 9. Voorzitter Financiële Commissie
Voorzitter Werkgroep Sociale Zekerheid
Lid Projectgroep Basis-inkomen
- 10. Lid Hoofdbestuur/Dagelijks Bestuur (penningmeester 1978-1981)
Lid Bestuur Wetenschappelijk Bureau D'66
Lid Bestuur Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66
- 11. Kroonlid Sociale Verzekeringsraad
Lid Redactieraad "Arbeid en Milieu"
- 12. Financiën, Sociaal-economisch Beleid, Sociale Zekerheid
- 13. neen
- 14. ja, Provinciale Staten van Utrecht
- 15. neen

- 16. neen
- 17. neen

18. Wij leven in een tijd van toenemende economische en sociale spanningen. Het is een moeilijke tijd, waarin grondwaarden dreigen te worden aangetast en waarin het begrip solidariteit fundamenteel op de proef wordt gesteld. Al te gemakkelijk wordt de botte bijl gehanteerd, waarbij de rechtszekerheid en de rechtsbescherming van de burger in het gedrang komen.

De Eerste Kamer heeft tot taak overijling in wetgeving, het "offeren aan de waan van de dag", te voorkomen. Moet er in het regelbos worden gesnoeid, dan weloverwogen als een goed tuinman. De lange termijn-doelstellingen moet D'66 hierbij, juist in de Eerste Kamer, vooropstellen.

Een wetsontwerp verwerpen (denk aan de abortuswet) moet mogelijk zijn, als beginselen van goede wetgeving en toetsing aan de rechtsovertuiging van de burger, dit vereisen.

De Eerste Kamer kan overigens in ons staatsbestel worden gemist. Een D'66 standpunt dat de laatste jaren helaas niet opnieuw is herijkt en uitgesproken. Zolang de Eerste Kamer echter nog bestaat, moet, pragmatisch denkend, het D'66-geluid ook daar worden gehoord.

Gezien mijn bestuurlijke en maatschappelijke ervaring, juist op gebieden waar D'66 vaak niet sterk wordt geacht (economie en financiën), meen ik hieraan een zinnvolle bijdrage te kunnen leveren, uiteraard binnen het kader van het D'66 beleids- en verkiezingsprogramma.

23

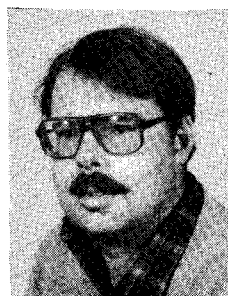
RHEE, D.H. VAN Dim
6 januari 1946, Noordgouwe (Zld)
Grote Poortstraat 29
3841 AK Harderwijk
03410 - 19481
hbs-A, kweekschool; thans bezig met studie rechten

- 7. rijksinspekteur buitengewoon onderwijs
- 9. lid afd.best. + SWB-werkgroep onderwijs
- 10. geen
- 11. sinds kort geen
- 12. onderwijs; gehandicapten; binnenlandse zaken
- 13. neen
- 14. neen
- 15. neen
- 16. neen
- 17. neen

18. Bij iemands kandidaatstelling voor een vertegenwoordigend lichaam spelen naar mijn idee tenminste twee motieven een belangrijke rol: idealisme en ambitie. Dat idealisme bestaat dan vooral hierin dat men de opvattingen van de eigen politieke groepering de moeite van het uitdragen meer dan waard vindt; de ambitie behelst de behoefte zich daar persoonlijk met kracht voor in te zetten.

Wat nu mijn kandidaatstelling voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer betreft, spelen die beide motieven zeker een overwegende rol. Een eigentijdse invulling van begrippen als menswaardigheid en solidariteit zie ik als essentie van het politiek handelen van D'66. Door democratisering op tal van - ook niet-staatskundige - terreinen kan gebouwd worden aan een samenleving op menselijker maat. Een belangrijke taak van politici in de komende jaren moet zijn de burgers (weer) vertrouwen in de toekomst (in de meest ruime zin) te geven. Of althans daartoe de voorwaarden te scheppen.

Ik heb de arrogantie te menen dat ik daarin een rol zou kunnen spelen. Zowel in mijn vorige functie als vakbondsbestuurder als in mijn huidige en vroegere activiteiten in en voor het onderwijs meen ik mij voldoende breed maatschappelijk geïntereerd te hebben om namens D'66 een vertegenwoordigende functie te kunnen vervullen. Mijn werkzaamheden in D'66-verband waren tot nu toe noodgedwongen bescheidener van omvang dan ik zou wensen. Ik hoop dat daarin door middel van deze kandidaatstelling verandering komt.

24

ROO, P.J.H. DE Paul
2 februari 1950, Den Haag
Henri Duparcplantsoen 56
2551 XV 's-Gravenhage
070 - 255603
MULO, MEAO, werkstudent
Staatsinrichting MO

- 7. geen
- 10. secr.peningm. D'66 Voorschoten 1971-1973
plv. lid Adviesraad 1980-1982
- 11. geen
- 12. Justitie, binnenlandse Zaken, Mediabeleid, Milieu
- 13. ja, bestuur PSVI D'66
- 14. neen
- 15. neen
- 16. neen
- 17. eventueel
- 18. voor de Eerste Kamer stel ik me kandidaat omdat ik vind dat ik de oppositie met een krachtig geluid kan steunen.

Ik ben dit jaar 15 jaar lid van D'66, de partij, die voor mij nog altijd veel betekent. De individuele ontplooiing van de mens, het moderne denken, het vrijdenken spreekt me in deze partij erg aan. In de maatschappij moet er ruimte zijn voor andersdenkenden. De partij, die het meest voorop loopt is D'66.

Dit CDA/VVD kabinet val ik ook met klem aan. Ik heb Staatsinrichting M.O. gestudeerd, ik heb daar een studie-verklaring van en ik hoop in de toekomst de M.O.-akte te behalen.

Het huidige beleid is fout. Het media-beleid, het openbaar-vervoer beleid, inkomensbeleid, huursubsidie beleid wil het huidige kabinet veranderen ten koste van de laagst betaalde bevolkingsgroepen, die o.a. juist gebaat zijn bij een goed betaalbaar openbaar vervoersysteem.

Wat ik nu voel is dat het huidige kabinet niet kijkt naar de risico's van wat ze aan het doen zijn. Daarom is een krachtige oppositie van D'66, ook in de Eerste Kamer, erg noodzakelijk.

Nog een reden voor mij om me kandidaat te stellen voor de Eerste Kamer is dat ik dan de kans krijg om hetgeen ik al jaren geleerd heb, toe te passen. Nu is dat niet het geval, aangezien ik in WSW-verband werk. De Staatsinrichting studeer ik daarnaast. D'66 heeft op mij altijd een stimulerende invloed gehad.

Ik heb alles meegemaakt in D'66, de "ups" en de "downs", daarom wil ik nu zitting nemen in de Eerste Kamer voor D'66 om iets voor de partij en voor de bevolking te doen.

25

SCHWARZ, N.F.I. Bert
18 december 1917, Antwerpen
Schoutenstraat 9
2596 SJ Den Haag
070 - 245189
natuurkundig ingenieur

7. adviseur van Eisma, lid Europees Parlement (halve tijd)
gepensionneerd als kroonlid college van bestuur TH Delft
9. lid Werkgroep Europa
lid Werkgroep Justitie
lid Eurotac
lid Sectie Coördinatiecommissie Buitenland
10. lid Dagelijks Bestuur 1967-1969
voorzitter Programmacommissie 1969-1971
fractievoorzitter Prov.Staten Z.H. 1970-1971
fractievoorz. en lid Eerste Kamer 1971-1977
bestuurslid SWB 1976-1981
vice-voorzitter Adviesraad 1978-1982
11. vice-voorzitter Humanistisch Verbond
"co-chairman" International Humanist and Ethical Union
lid Ledenraad VPRO
12. Europa, volksgezondheid, justitie en consumenten-, emancipatie-, milieu- en energie-beleid
- 13.
- 14.
15. ja, Eerste Kamer, vijfde plaats
16. neen
17. neen
18. Ik heb dit werk zes jaar met plezier gedaan. Ik vind het fijn de ideeën van D'66 uit te dragen en te verdedigen. Dit blijkt ook uit mijn staat van dienst voor de partij (zie punt 10 hierboven).

Een punt waarvan het belang wordt onderschat is de Europese eenwording. Veel vaker dan tot nu toe zouden bij het nemen van nationale maatregelen de consequenties voor het Europees verband moeten worden meegewogen. Ik wil mij daarvoor sterk maken.

Ander punt waarvoor ik wil vechten: niet voor het herstel van "volledige werkgelegenheid", want dat is een fictie (dank zij de computerisering en de robotisering kunnen we - gelukkig - met minder werk ons welzijn handhaven); maar wél voor een eerlijke verdeling van de arbeid, en een verandering van de arbeidsethos, zo dat onbetaalde arbeid hetzelfde aanzien zal genieten als betaalde. En dus voor een algemeen basisinkomen. En dus ook voor onderwijs in zinvolle vrijetijdsbesteding. Ik bepleitte dit al in de Eerste Kamer in 1975, maar hoe nodig is het nog steeds!

Ik ben wat ouder dan de meesten van U. Eén oudere in een fractie, mits enthousiast en levendig, zou van nut kunnen zijn, dunkt me. Mag het - sterk toenemende - oudere deel van ons volk ook in het Parlement vertegenwoordigd zijn? Nog wat: ik heb het verkeerde geslacht. Ik ben man. Maar ik ben niet van plan dat ervoor te laten veranderen.

vervolg punt 18 van Marie-Louise Tiesinga:

Daarnaast is er ruimte om mee te helpen aan de opbouw - opnieuw - van onze partij, die ik zeer ben toegedaan en van het bestaansrecht en de toekomst waarvan ik ben overtuigd.

Twee jaar is erg kort. Ik hoop, dat ik kan doorwerken waaraan ik met zoveel enthousiasme ben begonnen.

26

TIESINGA, geboren AUTSEMA,
J.L.E.M.W.R.R. Marie-Louise
19 mei 1945, Rozenburg (Z.H.)

Bazuinhof 2,
1544 XN Zaandijk
075 - 286966

HBS-A, M.O.-A. Nederlands;
Management/Instituut voor Sociale Wetenschappen, Den Haag,
Direct Marketing/DMMA, Montreux,
rechten (notariaat), Universiteit van Amsterdam

7. Was tot voor kort (gedurende 17 jaar) werkzaam in het bedrijfsleven, vnl. in managementfuncties. Ben momenteel hoofdzakelijk bestuurlijk bezig.
9. lid Eerste-Kamerfractie (+ secretaris van het fractiebestuur)
lid bestuur PEAC (namens de fractie)
lid bestuur PSVI (namens de fractie)
lid Redactieraad De Democraat
inleider/begeleider PSVI-cursussen
10. Voorzitter/secretaris Werkgroep Zaanstad D'66 '77-'78
lid diverse verkiezingscommissies
lid Adviesraad 1978 - 1980
lid diverse landelijke werkgroepen
11. Voorzitter Provinciale Vrouwenraad Noord-Holland,
Voorzitter Vereniging tot Behoud van Monumenten van Bedrijf en Techniek Zaanstreek,
lid van de Commissie van NRC Handelsblad-lezers,
lid van het landelijke Vrouwen Netwerk en
lid van de Soroptimist Club International
12. Defensie, Volksgezondheid, Cultuur, Milieubeheer en Emancipatie
13. neen
14. ja, Eerste Kamer der Staten-Generaal
15. --
16. --
17. --
18. Sinds juni 1981 vul ik met veel plezier en werkracht het Eerste Kamerlidmaatschap. Grondwetswijziging maakt, dat we vervroegd weer "op campagne" moeten.

Ik heb me bezig gehouden met WVC, defensie, milieubeheer en emancipatie. Mijn maidenspeech ging over de omvangrijke wetsontwerpen Wet Voorzieningen Gezondheidszorg en de Kaderwet Specifiek Welzijn, die samen het zorgterrein vrijwel dekken. Dat betekent, dat ik me in de WVC-portefeuille goed heb kunnen inwerken. Die verzamelde kennis komt me van pas als plaatsvervangend voorzitter van de vaste kamercommissie.

Met het oog op belangrijke beslissingen n.a.v. de Defensienota en het besluit over plaatsing van kruisraketten heb ik het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan defensie. Aan materiële en NATO-zaken, waarvoor ik bezoeken bracht aan de USA en Noorwegen en aan het personeelsbeleid (o.a. via gesprekken met belangverenigingen en het varen-met-vrouwen-project Zuiderkruis).

Ik ben de enige vrouw in de Defensiecommissie; het is goed dat vrouwen zich ook op dit niveau bezighouden met de problematiek van vrede en veiligheid.

Als secretaris van het fractiebestuur ben ik belast met het "runnen" van de fractie. Ik sta van harte achter mijn keuze voor een parttime politieke functie, omdat het me in staat stelt ook op een andere manier aan het maatschappelijk leven deel te nemen en daaruit voldoende "voeding" te halen voor m'n politieke werk.

Ik ben o.a. voorzitter van de Provinciale Vrouwenraad Noord-Holland, een koepel van 18 vrouwenorganisaties met een achterban van 55.000 vrouwen, waarin we met provinciale subsidie emancipatie-activiteiten en scholende en vormende cursussen ontwikkelen en uitvoeren.

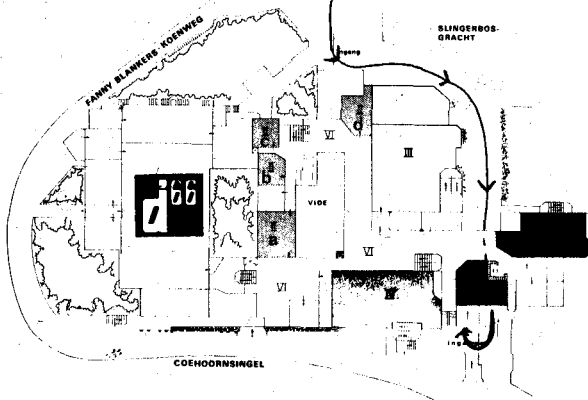
IEDEREEN IS WELKOM, OOK NIET-LEDEN!

De toegangsprijs is f 15,-, bij binnenkomst te voldoen.

STEMRECHT

Stemrecht alleen op vertoon van lidmaatschapskaart. Wie vóór 23 april zijn contributie betaald heeft ontvangt op tijd zijn lidmaatschapskaart retour, anders betaalbewijs meenemen. Contributiebetaling op het congres is - zij het niet van harte - ook mogelijk.

de hanzehof Parkeren

Het voorjaarscongres (ALV-35) wordt gehouden in Zutphen in de "Hanzehof", vijf minuten lopen van het station.

TIJDEN: VRIJDAG 6 mei 20.00 uur - 22.30 uur,
ZATERDAG 7 mei 10.00 uur - 15.30 uur

Parkeren

U kunt natuurlijk ook per auto komen. Achter de Hanzehof, naast de Hanzehal is een parkeerterrein voor 500 auto's.

trein

Leden, die de NS-reductiebon hebben aangevraagd ontvangen deze binnenkort.

crèche

Voor kleine kinderen zal er "oppas" zijn. U neemt wél zèlf speelgoed, tekenmateriaal, (strip)-boeken e.d. mee. Daarvoor zorgen wij niet.

Overnachtingen

In Zutphen zijn (te?) weinig hotelbedden. Uitwijkmogelijkheden zijn er echter genoeg in de omgeving. Om 23.30 uur 's avonds vertrekken de laatste treinen richting Deventer, Arnhem en Apeldoorn.

tel. "de HANZEHOF" 05750- 12013

tel. VVV-Zutphen 05750- 19355

Met dank aan de afdeling Zutphen.

IN DE ZAAL MAG NIET GEROOKT WORDEN!

Stukken

In dit congresboek staan alle ingediende resoluties, moties en amendementen, plus de kandidaten voor vakante bestuursplaatsen.

De kandidatenlijst voor de Eerste Kamer en het stembiljet behoren niet tot het congresboek.

Het Democratisch Manifest, Informatiebeleid enz. enz. vindt u in de Democraten van december 1982 en februari 1983. De beleidsnota was beschikbaar op de ALV-34 in Amersfoort. De meeste van deze stukken zijn niet meer op dit congres voorhanden.

Op de Info-balie treft u alleen aan stemkaarten en nagekomen Actuele Politieke Moties.

Het CONGRES REGLEMENT stond in de DEMOCRAAT van dec.82.

Wie is Wie?

CONGRESVOORZITTERS	: Jan Dirk van Ketwich Verschuur Wim Dik Saskia van der Loo Michel Jager
VOORZITTER	: Paul Wessels
STEMCOMMISSIE	
VOORZITTER	: Magda Berndsen
NOTULENCOMMISSIE	
ONTVANGST GASTEN	: Grace Cotterell Peter Fonkert
ONTVANGST COMMISSIES	: Peter Schreuder
ONTVANGST PERS	: Ewout Cassee Jan Goeijenbier
CONGRESSECRETARIAAT	: Corrie Hupkes
ALGEMENE ORGANISATIE	: Mieke van Wagenberg Marin Engelhard

PRESENTATIE EERSTE KAMER KANDIDATEN

Vrijdagavond na de behandeling van het beleidshoofdstuk "INFORMATIE" zullen de kandidaten in de gelegenheid worden gesteld zich te presenteren. Tijdens het gehele congres zullen zij duidelijk herkenbaar rondlopen, zodat U volop de kans hebt met hen van gedachten te wisselen

Voor het HB de congresdatum naar 6/7 mei verplaatste, organiseerde Gerrit Mik een symposium in Groningen. Tot zijn spijt zal hij dit congres afwezig zijn.